Projekt

Prezydenta Miasta Zabrze

UCHWAŁA NR .....
RADY MIASTA ZABRZE

z dnia ..... 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Postępowania Ostrożnościowego dla miasta Zabrze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w związku z ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572), art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 107), art. 224 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572) oraz na podstawie § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz. U. Nr 257, poz. 1730) na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć Program Postępowania Ostrożnościowego dla miasta Zabrze stanowiący załącznik do uchwały, zwany dalej Programem.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr …….
Rady Miasta Zabrze
z dnia ……

Miasto Zabrze

Program postępowania ostrożnościowego

Zabrze, październik 2024

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie..... 4
Rozdział I. Analiza stanu finansów Miasta Zabrze..... 5
1. Stan finansów Miasta Zabrze w 2024 r..... 5
2. Analiza finansów Miasta Zabrze z uwzględnieniem perspektywy historycznej..... 10
2.1 Budżet Miasta Zabrze w latach 2019 – 2023 oraz plan na dzień 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej – podstawowe wielkości..... 11
2.2 Dochody budżetu Miasta Zabrze w okresie 2019 r. - 2023 r. i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej..... 15
2.3 Wydatki Miasta Zabrze..... 19
2.4 Dług Miasta Zabrze..... 31
2.5 Zobowiązania i należności..... 34
3. Poręczenia..... 34
4. Luka finansowa..... 36
4.1. Zawyżone dochody bieżące..... 37
4.2 Zawyżone dochody majątkowe..... 38
4.3 Braki w wynagrodzeniach, ZUS i świadczeniach / zasiłkach Urzędu Miasta Zabrze i jednostek Miasta Zabrze bez placówek oświatowych..... 38
4.4 Braki w planie wydatków oświatowych..... 39
4.5 Braki na pokrycie wydatku z tytułu ugody sądowej..... 40
4.6 Rozliczenie składki z GZM..... 40
4.7 Odszkodowanie za niedostarczenie lokali socjalnych..... 40
4.8 Brak zaciągnięcia zobowiązań zaplanowanych w latach 2024 - 2025..... 42
4.9 Niedobór wydatków bieżących w 2025 r..... 43
Rozdział II. Plan przedsięwzięć ostrożnościowych, przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych wraz z określeniem metodologii ich obliczania..... 43
5. Zwiększenie dochodów..... 44
5.1 Uchwały i Zarządzenia..... 44
5.2 Sprzedaż nieruchomości..... 48
5.2.1 Grunty..... 48
5.2.2 Lokale mieszkalne i użytkowe..... 52
5.3 Podatki i opłaty..... 54
6. Wydatki..... 56
6.1 Oszczędności z tytułu redukcji wydatków na wynagrodzenia osobowe..... 56
6.2 Zmiany organizacyjne w instytucjach kultury..... 57
6.3 Zmiany organizacyjne w oświacie..... 59
6.3.1 Oszczędności z tytułu utworzenia Centrum Usług Wspólnych..... 59
6.3.2 Pozostałe zmiany w oświacie..... 60
6.4 Uchwały redukujące wydatki..... 61
6.5 Redukcja pozostałych wydatków bieżących..... 63
7. Podsumowanie przewidywanych efektów finansowych planowanych działań

oszczędnościowych....64
8. Pożyczka z budżetu Państwa....65
9. Skutki przedsięwzięć ostrożnościowych....68
Rozdział III. Wieloletnia Prognoza Finansowa....69
10. Wstępne założenia....69
11. Dochody....72
11.1 Dochody bieżące....72
11.2 Dochody majątkowe....74
12. Wydatki....75
12.1 Wydatki bieżące....75
12.2 Wydatki majątkowe....79
13. Przychody oraz obsługa planowanej pożyczki....80
14. Rozchody....82
15. Kwota długu....83
16. Informacje uzupełniające w Wieloletniej Prognozie Finansowej....84
17. Wskaźnik - art. 243 Uofp....85
Podsumowanie....90
Spis załączników....91
Spis tabel....91
Spis wykresów....93

Wprowadzenie

Niniejszy Program postępowania ostrożnościowego (dalej też jako: “Program” opracowany został w celu przedłożenia go przez Miasto Zabrze (dalej również jako: “Miasto”) w Ministerstwie Finansów wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki z budżetu państwa, zgodnie z zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych (Dz. U. Nr 257, poz. 1730) oraz art. 224 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U z 2023 r. poz. 1270, dalej również jako: “Uofp”). Program opracowany został w celu poprawienia sytuacji finansowej Miasta Zabrze, w tym zapewnienia płynności finansowej w związku z zagrożeniem braku możliwości regulowania zobowiązań oraz przekroczenia indywidualnego wskaźnika zadłużenia. Program zawiera w szczególności: analizę stanu finansów Miasta Zabrze, plan przedsięwzięć ostrożnościowych wraz z harmonogramem ich wprowadzania, przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych wraz z określeniem metodologii ich obliczania oraz uzasadnienie podejmowanych działań w ramach postępowania ostrożnościowego. Ostatni rozdział zawiera symulacje finansowe (w formacie Wieloletniej Prognozy Finansowej, dalej również jako “WPF”) odzwierciedlające skutki planowanych działań. Wyliczenie efektów finansowych działań ostrożnościowych przyjęto w większości na podstawie danych i szacunków na dzień 30 września 2024 r.

Dzięki realizacji przedstawionych założeń, w stopniu wysoce prawdopodobnym nastąpi poprawa sytuacji finansowej Miasta Zabrze oraz skuteczności w wykonywaniu jego ustawowych zadań. Najpóźniej na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki, zostaną zachowane zasady określone w art. 242-244 Uofp oraz zapewniona zostanie spłata pożyczki wraz z odsetkami.

Rozdział I. Analiza stanu finansów Miasta Zabrze

1. Stan finansów Miasta Zabrze w 2024 r.

Miasto Zabrze znajduje się obecnie w niezwykle trudnej sytuacji finansowej. Utracona została płynność finansowa co utrudnia skuteczną realizację przypisanych tej jednostce samorządu terytorialnego zadań. Symptomami złej sytuacji finansowej Miasta Zabrze są zwłaszcza:

1) Złe wykonanie budżetu. Z danych, którymi dysponuje już Miasto na moment sporządzania tej analizy wynika, że z dużym prawdopodobieństwem nie zostanie osiągnięty zakładany poziom realizacji dochodów. W tym zakresie budżet przejawia cechy przeszacowania. Z drugiej strony budżet Miasta na 2024 r., jest wyraźnie niedoszacowany. Pokrycia w planie nie znajduje znaczna część obligatoryjnych wydatków np. na wynagrodzenia i pochodne. Miasto najprawdopodobniej w 2024 r. odnotuje po raz kolejny deficyt operacyjny (mimo zakładanej nadwyżki) co w sposób istotny ogranicza możliwości finansowania wydatków inwestycyjnych i spłat zobowiązań o charakterze inwestycyjnym.
2) Miasto Zabrze obciąża szereg zobowiązań, których płatność powinna była nastąpić już w okresie wcześniejszym ale ich spłatę udawało się prolongować. Dotyczy to zobowiązań wobec ZUS, a także gigantycznej składki dla Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii (dalej również jako: “GZM”). Część tych zobowiązań w ogóle nie było ujawnianych w budżecie Miasta.
3) Wysoki poziom zadłużenia. Poziom zadłużenia przekroczył już symboliczne 60 % dochodów ogółem. Wystąpienie takiego zjawiska samo w sobie nie musi być problemem, jednak w przypadku Miasta Zabrze wpływa ono bardzo niekorzystnie na wskaźniki dopuszczalnego zadłużenia (które obecnie są raczej wskaźnikami dopuszczalnego poziomu spłat) określone w art. 242-244 Uofp. Zgodnie z przepisami art. 243 ust. 1 Uofp od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik zadłużenia dla jednostek samorządu terytorialnego. Według przepisów roczna wartość spłat zobowiązań i ich obsługi w stosunku do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych

o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące nie może przekroczyć wskaźnika maksymalnej obsługi zadłużenia uwzględniającego wyłączenia wskazane w art. 243 ust. 3, 3a oraz 3b Uofp. Urealnienie budżetu Miasta Zabrze, co musi nastąpić już ostatecznie w 2025 r. spowoduje niemożność zachowania wskaźników w dopuszczalnych granicach.

4) Budżet Miasta Zabrze obciążony jest znacznymi wydatkami na obsługę długu, których wysokość w ostatnich latach istotnie wzrosła.

Niezależnie od powyższego wskazać jednak należy, iż Miasto Zabrze posiada duży potencjał ekonomiczny. Przy założeniu podjęcia istotnych działań o charakterze fiskalnym i oszczędnościowym oraz uzyskania zewnętrznego wsparcia finansowego można w stosunkowo krótkim czasie uzyskać znaczną poprawę kondycji finansowej Miasta. Na sytuację finansów Miasta Zabrze miało wpływ szereg problemów spowodowanych czynnikami zewnętrznymi. Władze Miasta nie znalazły właściwych rozwiązań tychże problemów. Niebezpieczne sygnały widoczne były już od ponad 4 lat. Poniżej przedstawiono niektóre z nich.

Na stronę dochodową budżetu szczególnie negatywnie wpłynął spadek dochodów z tytułu jednego z podstawowych filarów budżetu jakim jest udział w podatku PIT – na przestrzeni 2019 r. – 30.06.2024 r. ubytek ten osiągnął narastająco 265 860 173 zł. Główną przyczyną takiej sytuacji była zmiana zasad związanych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z tytułu podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nowelizacją ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 2021 r. Obniżenie dochodów z tytułu PIT wynikało ze zmian w systemie podatkowym, przede wszystkim:

- obniżenia stawki w pierwszym progu podatkowym z 17% do 12%,
- likwidacji tzw. „ulgi dla klasy średniej”, wprowadzonej na początku 2022 r.
- przywrócenia wspólnego rozliczenia rodziców samotnie wychowujących dzieci wraz z likwidacją ulgi obowiązującej wg zasad z 1 stycznia 2022 r.
- umożliwienia odliczenia części zapłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne przy ustalaniu podstawy opodatkowania dla osób prowadzących działalność gospodarczą i rozliczających się m.in. liniową 19% stawką podatkową i ryczałtem od przychodów ewidencjonowanych, rozwiązań prorodzinnych, jak np. zwiększenie limitu dochodów dorosłego uczącego się

dziecka uprawniającego rodziców do preferencji podatkowych do dwunastokrotności renty socjalnej, brak doliczania rent małoletnich dzieci do dochodów rodziców, czy objęcie zasiłków macierzyńskich tzw. ulgami PIT-0.

Wszystkie powyższe zmiany mimo, iż korzystne dla podatników, niestety zostały wprowadzone pomimo negatywnej opinii przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego i bez rekompensaty dla tychże jednostek.

Miastu Zabrze nie pomagały również inne uwarunkowania zewnętrzne – jak m.in. wysoka podwyżka płacy minimalnej, która spowodowała automatyczny wzrost wydatków bieżących przekładając się na wzrost wynagrodzeń osób zatrudnionych w samorządzie zabrzańskim, ale jednocześnie przekładając się na wzrost innych wydatków związanych z realizacją zamówień publicznych (np. remonty dróg, dowóz uczniów do szkół, odśnieżanie, zieleń miejska), podrażając koszty osobowe firm świadczących te usługi. W efekcie w Zabrzu widoczna jest wysoka dynamika wzrostu kosztów płac wynikająca z podniesienia płacy minimalnej – większa niż dynamika wydatków bieżących ogółem. Dlatego też udział wynagrodzeń w wydatkach bieżących w 2024 r. ma wynieść aż 49% przy tendencji rosnącej (inne miasta na prawach powiatu – ok. 46%). Również skokowy wzrost inflacji spowodowany m.in. wojną na Ukrainie przełożył się na wzrost kosztów a zatem wzrost wydatków bieżących. Efekt to: wyższe koszty zakupu energii elektrycznej pomimo stosowania wspólnych zamówień w ramach Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, wzrost cen usług, wzrost cen materiałów. Kolejne obciążenie to wydatki na transport. Koszty realizacji zadania związanego z transportem miejskim (które to zadanie przekazano do GZM) stanowią duży wydatek bieżący po stronie Miasta Zabrze. Kwota wydatku wynika z uchwał Zgromadzenia GZM i stanowi wypadkową kosztów bieżących transportu, inwestycji w infrastrukturę i tabor oraz spłaty zobowiązań na realizację inwestycji. Wartość realizacji tego zadania rośnie znacznie z roku na rok co oznacza coroczną wyższą kwotę składki na rzecz GZM. Finalnie z uwagi na trudności płynnościowe w 2024 r. wysokość składki z uwzględnieniem zaległych płatności na rzecz GZM wynosi 109 950 414 zł, z czego w 2024 r. planuje się przesunąć na 2025 r. termin płatności kwoty 32 964 795 zł.

Trudnym (jak dla każdej zresztą jednostki samorządu terytorialnego) wydatkowo obszarem dla Miasta Zabrze jest również sfera oświaty. Miasto Zabrze na oświatę z roku na rok przeznacza coraz większą kwotę przekraczającą otrzymaną subwencję i tak w 2019 r. było to 118 mln zł, by osiągnąć wartość 152 mln zł w 2023 r. Udział środków poza subwencyjnych w wydatkach bieżących na oświatę wzrósł z 32% w 2019 r. do 36% w 2023 r.

Na sytuację finansową Miasta niekorzystnie wpływa ponadto sytuacja finansowa spółek kapitałowych z większościowym udziałem Miasta Zabrze. W okresie maj – wrzesień 2024 r. zostały zmienione składy organów spółek z większościowym udziałem Miasta Zabrze, w tym zostały powołane nowe zarządy i nowe rady nadzorcze w ograniczonych liczbowo składach. Jak szacuje Urząd Miasta Zabrze dzięki zmniejszeniu liczby członków organów koszty spółek z tytuły wynagrodzeń łącznie zmniejszą się o ponad półtora miliona złotych w skali roku (kwota ta dotyczy wyłącznie obligatoryjnego wynagrodzenia stałego).

Miasto co roku ponosi znaczne wydatki na rzecz spółek w różnych formach. Dotyczy to np. wnoszenia wkładów pieniężnych i niepieniężnych na poczet podwyższania kapitału zakładowego, dopłat właścicielskich czy obejmowania udziałów i akcji (szerzej na ten temat w dalszej części Programu). Pomimo tego sytuacja finansowa spółek jest zła. Sumaryczny wynik finansowy spółek z większościowym udziałem Miasta Zabrze za 2023 r. to: - 80 263 766 zł, za I półrocze 2024 r. to: 28 080 000 zł, a wyniki na koniec 2024 r. zakładane są na poziomie: - 54 641 567 zł. Łączna strata ciągniona ww. spółek na dzień 31.12.2023 r. to: - 422 444 765 zł. Na dzień 31 grudnia 2023 r. spółki wskazały kwotę zobowiązań wymagalnych na łączną sumę 48 033 239 zł. Pięć spółek wykazało fakt niewywiązywania się w terminie z wymagalnych płatności, w tym wewnątrz grupy bilansu skonsolidowanego. Na dzień 30 czerwca 2024 r. cztery spółki wykazały fakt niewywiązywania się w terminie z wymagalnych płatności, w tym wewnątrz grupy bilansu skonsolidowanego, a łączna kwota zobowiązań wymagalnych wynosiła 48 939 503 zł. Prognoza zobowiązań długoterminowych spółek na 2024 r. została określona na poziomie 224 010 317 zł, a tym samym jest wyższa o 36 milionów od wykonania za 2023 r. w tym zakresie. Prognoza zobowiązań długoterminowych spółek na 2025 rok wynosi odpowiednio: 219 905 716 zł. Spółki, których prognozowane wskaźniki na koniec roku 2024 oraz na lata przyszłe wykazują dalsze

pogorszenie sytuacji finansowej opracowują na bieżąco plany oszczędnościowe oraz analizują potrzebę opracowania planów naprawczych lub restrukturyzacyjnych. Miasto Zabrze w analizowanym okresie prowadziło wiele inwestycji i przekazywało wsparcie dla spółek poprzez ich dokapitalizowanie. W daleką przeszłość odeszła sytuacja z 2019 r. gdy wydatki majątkowe były pokryte środkami z dochodów majątkowych i wypracowaną nadwyżką operacyjną. Oznacza to, że Miasto Zabrze każdego roku zadłużało się, aby wykonać plan wydatków majątkowych. Dług Miasta rósł dochodząc do kwoty ponad 800 mln zł w 2024 r. W tym samym czasie wydatki na obsługę długu w stosunku do wydatków bieżących wzrosły z 1,59% w 2019 r. do 5,29% w 2023 r. i 5,12% wg planu na 2024 r. W latach 2022-2023 nastąpił bardzo wysoki wzrost wydatków przeznaczonych na obsługę długu o 241% w 2022 r. w stosunku do 2021 r., 133% w 2023 r. w stosunku do 2022 r., by w 2024 r. wykazywać wartość powyżej 59 mln zł. Niedobór środków finansowych spowodował utratę płynności i powstanie zobowiązań wymagalnych, które z roku na rok rosną, wynosząc na koniec 2023 r. kwotę 2 968 066 zł, a wg wykonania na 30.06.2024 r. wyniosły 6 148 717 zł. Wzrost wydatków przy niedoborach w dochodach spowodował nie tylko deficyt budżetu ale deficyt operacyjny tzn. brak pokrycia wydatków bieżących dochodami bieżącymi. Widoczne jest to również w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do 30 czerwca 2024 r., gdzie wysokość wykonanego deficytu wynosiła 78 029 398,98 zł przy planowanej nadwyżce na poziomie 8 514 652 zł, a wartość niespłaconych na ten dzień zobowiązań krótkoterminowych zaciągniętych na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyniosła 75 051 380,94 zł. Sytuacja taka może prowadzić do utraty możliwości obsługi już zaciągniętych zobowiązań. Miasto Zabrze przeprowadziło analizę swoich finansowych potrzeb. Pozyskiwanie dalszych środków zewnętrznych na warunkach czysto komercyjnych spowodowałoby znaczne zwiększenie zobowiązań z tytułu obsługi długu. Pamiętać należy, iż Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach (uchwała Nr 4200.III.161.2024 Kolegium RIO w Katowicach z dnia 7 sierpnia 2024 r.) negatywnie zaopiniowała możliwość wykupu przez Miasto Zabrze emisji obligacji komunalnych w wysokości 35 000 000 zł co wpływa na zwiększenie kosztów obsługi zobowiązań wynikających z ewentualnej emisji obligacji. Uzyskanie założonej na 2024 r. nadwyżki operacyjnej jest mało realne na co zwraca uwagę też

Regionalna Izba Obrachunkowa w Katowicach. Analiza wykonania budżetu na dzień sporządzania niniejszego raportu wzbudza wiele wątpliwości co do realności przyjętego w budżecie planu wykonania dochodów (przeszacowany) i wydatków (niedoszacowany). Sytuacja ta powoduje istotne zagrożenie dla płynności finansowej Miasta.

W dalszej części niniejszej analizy przedstawiono szacunkowe wyliczenie braków w dochodach i wydatkach w 2024 r. oraz zestawienie innych zobowiązań czyli elementów składających się na finansową lukę, której pokrycie jest niezbędne dla utrzymania ciągłości realizacji zadań Miasta Zabrze. Podjęte już działania oszczędnościowe (głównie z uwagi na późniejszy dopiero ich efekt) nie zmieniają w sposób istotny finansowej sytuacji Miasta Zabrze w 2024 r. Jednym ze sposobów pokrycia wspomnianej luki jest sięgnięcie po instrument wskazany Uofp tj. pożyczkę z budżetu państwa.

2. Analiza finansów Miasta Zabrze z uwzględnieniem perspektywy historycznej

Dla uzyskania pełnego obrazu sytuacji, dokonując analizy obecnej sytuacji finansów Miasta Zabrze cofnąć należy się także do danych finansowych z lat ubiegłych. Zła sytuacja finansowa Miasta Zabrze nie wynika bowiem ze zdarzenia incydentalnego ale stanowi skutek pogłębiających się problemów, na które nie zostało znalezione skuteczne lekarstwo. Oczywistym jest, iż geneza teraźniejszego stanu finansów tkwi w negatywnych tendencjach, które zaznaczały się już w latach wcześniejszych. Obecnego stanu finansów Miasta Zabrze, a zwłaszcza jego przyczyn nie da się więc rzetelnie ukazać bez odniesienia do przeszłości. Dlatego też w niniejszej analizie przedstawiono kształtowanie się podstawowych parametrów budżetu Miasta Zabrze na przestrzeni lat 2019 - II kwartał 2024, przy czym w przypadku lat 2019-2023 oparto się na wykonaniu budżetu, natomiast w przypadku 2024 r. wykazano plan na dzień 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej (chyba, że wyraźnie stwierdzono, iż wykazywane jest wykonanie na dzień 30.06.2024 r.). W analizie przedstawione zostały najważniejsze parametry budżetu to jest jego dochody, z uwzględnieniem podziału na bieżące i majątkowe, wydatki – również w rozbiciu na bieżące i majątkowe, przychody, rozchody, wynik budżetu wraz z wynikiem operacyjnym. Te dane rozszerzono o najważniejsze źródła dochodów oraz kierunki wydatków.

Omówiono nadto kształtowanie się długu. Wszystkie dane przedstawiono w zaokrągleniu do pełnych złotych.

2.1 Budżet Miasta Zabrze w latach 2019 – 2023 oraz plan na dzień 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej – podstawowe wielkości

Poniżej przedstawione zostały podstawowe parametry budżetu Miasta Zabrze takie jak dochody i wydatki w podziale na bieżące i majątkowe, wynik finansowy oraz wynik operacyjny. Dane te mają dać odpowiedź na pytanie jak kształtowały się te wartości w badanym okresie tj. na przestrzeni lat 2019-2023 wraz z ujęciem planu rocznego wg stanu na 30.06.2024 r. Celem analizy jest głównie, określenie trendów, których pojawienie się dawało sygnał, że sytuacja finansowa Miasta się trwale pogarsza. W tabeli nr 1 przedstawiono wartości dochodów i wydatków ogółem oraz wyniku finansowego, jak również dochodów w podziale na bieżące i majątkowe i wydatków w podziale na bieżące i majątkowe, co z kolei prezentuje nadwyżkę bądź deficyt operacyjny, który jest kluczowym wskaźnikiem dla określenia potencjału obsługi ewentualnego zadłużenia.

Tabela nr 1. Podstawowe wielkości budżetowe w latach 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

	2019	2020	2021	2022	2023	2024 *
dochody ogółem	**993 506 517**	**1 080 901 621**	**1 154 958 609**	**1 130 198 801**	**1 255 601 871**	**1 315 229 506**
dochody bieżące	904 567 709	960 746 455	1 062 404 075	1 034 156 878	1 016 930 636	1 215 093 612
dochody majątkowe	88 938 809	120 155 166	92 554 534	96 041 923	238 671 235	100 135 894
wydatki ogółem	**1 032 321 344**	**1 102 503 843**	**1 125 984 616**	**1 242 027 417**	**1 399 486 305**	**1 306 714 854**
wydatki bieżące	871 372 410	960 168 437	992 279 433	1 041 712 951	1 048 937 079	1 125 293 178
wydatki majątkowe	160 948 934	142 335 406	133 705 183	200 314 466	350 549 226	181 421 676
wynik finansowy	**- 38 814 826**	**- 21 602 222**	**28 973 993**	**- 111 828 616**	**- 143 884 434**	**8 514 652**
nadwyżka/deficyt operacyjny	**33 195 298**	**578 018**	**70 124 642**	**- 7 556 073**	**- 32 006 443**	**89 800 434**
przychody	**75 194 492**	**124 364 660**	**121 270 415**	**191 007 628**	**184 371 354**	**135 851 380**
rozchody	**4 444 097**	**46 264 574**	**49 254 780**	**47 525 840**	**49 445 428**	**33 481 975**

* - plan na dzień 30.06.2024
Źródło: sprawozdania Rb-NDS

W prezentowanym okresie zarówno dochody, jak i wydatki ogółem wykazywały wartość rosnącą od 2019 r. do 2023 r. i dalej wg planu na 30.06.2024 r. Jest to jednak zjawisko oczywiste ze względu na zakładany wzrost wartości dochodów i wydatków w czasie, chociażby na skutek wzrostu PKB oraz wskaźników makroekonomicznych.

W odniesieniu do wyniku dochodów ogółem w kolejnych latach można zauważyć, że dochody ogółem rosły w latach 2019-2021 średnio o 7,8% rok do roku, by nieznacznie spaść w 2022 r. o 2,14% w stosunku do 2021 r. i znowu wzrosnąć w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. o ponad 11%. Z kolei wg planu na 2024 r. na 30 czerwca zakłada się, że dochody ogółem wzrosną o prawie 5%. W tym samym czasie tj. od 2019 r. do 2023 r. oraz wg planu na dzień 30.06.2024 r. wydatki ogółem rosły procentowo szybciej niż dochody ogółem i tak w 2020 r. wzrosły w stosunku do 2019 r. o prawie 7%, w kolejnym 2021 roku o 2% w stosunku do 2020 r., a w latach 2022 o 10% i 2023 o 13% w stosunku do lat poprzednich. W 2024 r. zaplanowano spadek wydatków o 6,6% w stosunku do wykonania 2023 r.

Z powyższego wynika, że trendy zmian w dochodach i wydatkach ogółem nie były całkowicie zbieżne. W analizowanym okresie tempo wzrostu dochodów ogółem było mniejsze niż tempo wzrostu wydatków ogółem.

W badanym okresie od 2019 r. do 2023 r. wynik finansowy wykazywał wartość ujemną. Jedynie w 2021 r. Miasto Zabrze wykonało nadwyżkę finansową, głównie z uwagi na wysokie wykonanie dochodów bieżących w porównaniu z latami 2019-2023. Należy jednak pamiętać, że właśnie w 2021 r. budżet państwa zasilił budżety jednostek samorządu terytorialnego wysokimi środkami na uzupełnienie dochodów. Była to jednak sytuacja incydentalna. Jak widać z prezentowanej wyżej tabeli wykazywany przez Miasto deficyt generowały głównie wysokie wydatki majątkowe, zdecydowanie przekraczające mogące je finansować dochody majątkowe. Wg planu na dzień 30.06.2024 r. rok budżetowy Miasto ma zamknąć nadwyżką budżetową co uznać należy za nierealne chociażby w związku z trendem z lat poprzednich.

W analizowanym okresie zaznacza się wzrost dochodów bieżących tylko w latach 2019 – 2021. W latach kolejnych dochody spadają i w 2022 r. i 2023 r. spadek ten wynosi średnio w każdym roku około 2%. Z kolei zgodnie z planem na dzień 30.06.2024 r. dochody bieżące powinny wzrosnąć o prawie 20% w stosunku do 2023 r. co budzi jednak istotne wątpliwości i uznać należy za nierealne.

W tym samym okresie tj. w latach 2019 – 2023 wydatki bieżące wzrosły w 2020 r. w stosunku do 2019 r. o ponad 10%, w kolejnym 2021 r. o 3,34% w stosunku do 2020 r., w 2022 r. o 4,98% w odniesieniu do 2021 r. i zaledwie o 0,69% w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. Wg planu na dzień 30.06.2024 r. wydatki bieżące mają

wzrosnąć o 7,28% w odniesieniu do wykonania 2023 r., co w wynika m. in. z transferu części wydatków bieżących 2023 r. na 2024 r. Przechodząc do omówienia grupy dochodów majątkowych na przestrzeni lat 2019-2023 i planu na 30.06.2024 r. można zaobserwować, że charakteryzują się one nikłym stopniem stabilizacji. W 2020 r. dochody te wzrosły o 35% w stosunku do 2019 r., by w kolejnym 2021 r. spaść o 23% w odniesieniu do roku poprzedniego i znowu w kolejnym 2022 r. wzrosnąć o 3,77% w stosunku do 2021 r. i w 2023 r. wzrosnąć o 149% w porównaniu do 2022 r. Natomiast wg planu na 2024 r. mają wynieść 41,96% dochodów 2023 r. Dochody majątkowe, z których można finansować wydatki majątkowe wynoszą średniorocznie w tym okresie około 100 mln zł, jedynie w 2023 r. znacząco przekroczyły tę wartość i osiągnęły kwotę 238 671 235 zł. Osiągane przez Miasto Zabrze w badanym okresie dochody majątkowe pokrywają 63% wydatków majątkowych.

Wydatki majątkowe przeznaczone wprost na realizację inwestycji bądź w postaci podniesienia kapitału wspierającego inwestycje w spółkach komunalnych w latach 2019-2021 stanowiły około 14% wydatków ogółem i średnio była to kwota 145 mln zł rocznie. Inaczej kształtowały się lata 2022 i 2023, kiedy to wykonanie ich było wyjątkowo wysokie i wyniosło odpowiednio: 200 314 466 zł i 350 549 226 zł.

Wynik operacyjny, który stanowi różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi w latach 2019- 2023 oraz wg planu na 30.06.2024 r. wyniósł średnio 2,31% dochodów bieżących, co jest wartością niewielką i niestety w roku 2022 r. oraz 2023 r. miał wartość ujemną. **Jest to zjawisko szczególnie negatywne z uwagi na fakt, iż odpowiednia wysokość nadwyżki operacyjnej powinna zabezpieczać finansowanie obsługi istniejącego długu i umożliwiać realizację inwestycji.** Wyżej opisane dane finansowe znalazły swoje odzwierciedlenie na wykresie nr 1.

Wykres nr 1. Dochody a wydatki w latach 2019-2023 (wykonanie) i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

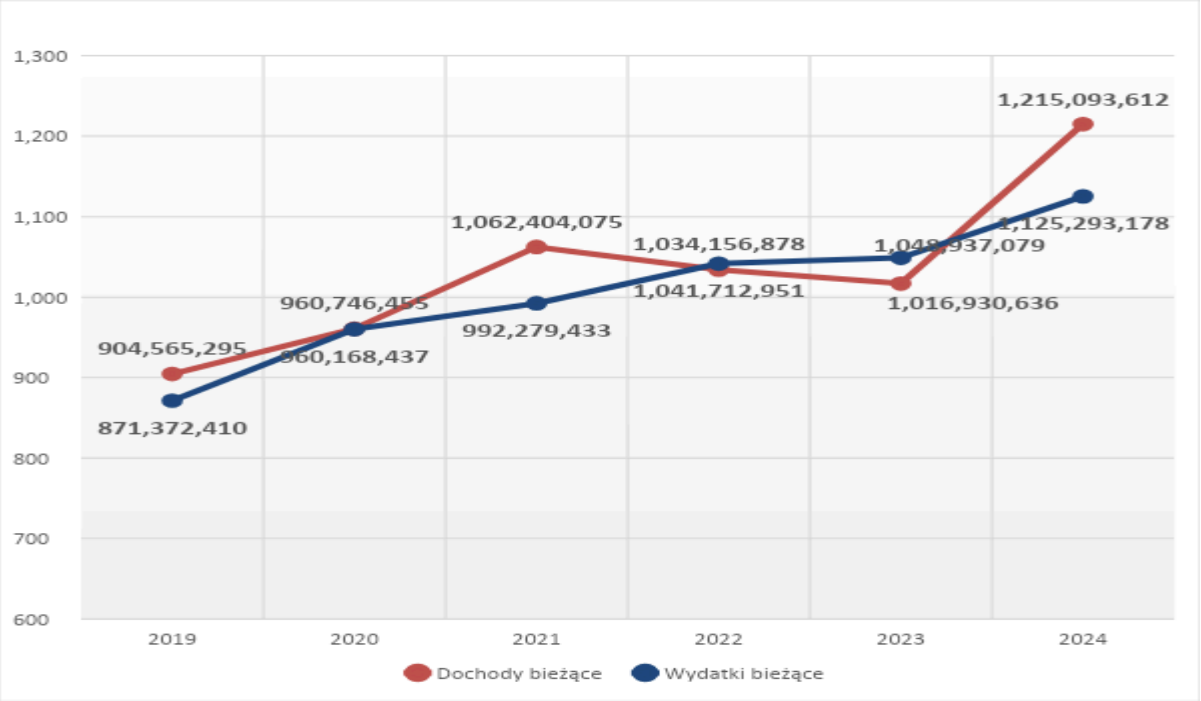

Źródło: sprawozdania Rb-NDS

Po analizie podstawowych parametrów budżetowych nasuwają się następujące wnioski:

1) Plan dochodów i wydatków ogółem na 2024 r. wydaje się nierealny, gdyż w 2024 r. zaplanowane dochody mają wzrosnąć prawie o 5%, a w tym samym czasie wydatki spaść o 6,6%, co może wydawać się wartością nie do osiągnięcia gdyż odbiega od wcześniejszego trendu. Nie wydaje się to możliwe do osiągnięcia jeżeli zgodnie ze sprawozdaniem Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 30 czerwca 2024 r. wykonanie wydatków bieżących w stosunku do planu już wynosi 62%.
2) Zaplanowane dochody bieżące w 2024 r. wg planu na 30.06.2024 r. mają wzrosnąć o prawie 20% w stosunku do roku poprzedniego, co z racji trendu lat poprzednich wydaje się nieuzasadnione.
3) Wydatki bieżące wzrosły zaledwie o 0,69% w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. Wg planu na dzień 30.06.2024 r. mają one wzrosnąć o 7,28% w stosunku do wykonania 2023 r., co jest głównie wynikiem przeniesienia części wydatków bieżących z 2023 r. na 2024 r.

4) Wynik operacyjny, który stanowi różnicę pomiędzy dochodami bieżącymi, a wydatkami bieżącymi w okresie 2019- 2023 r. oraz wg planu na 30.06.2024 r. wyniósł średnio 2,31% dochodów bieżących, co jest wartością niewielką, co gorsza w 2022 r. oraz 2023 r. miał wartość ujemną. Widoczne jest to również w sprawozdaniu Rb-NDS za okres od początku roku do 30 czerwca 2024 r., gdzie wysokość wykonanego deficytu operacyjnego wynosiła -22 079 281,59 zł podczas gdy plan wynosi 89 800 434 zł. Natomiast wyniki budżetu za I półrocze to deficyt na kwotę 78 029 398,98 zł a plan zakłada nadwyżkę w wysokości 8 514 652 zł.
5) Dodatkowo zauważyć należy, iż Miasto Zabrze każdego roku wykazuje wysokie przychody, które w przeważającej części stanowią zwrotne źródła finansowania inwestycji, a więc takie, które zwiększają dług. Z kolei nadwyżka operacyjna nie zabezpiecza spłat już zaciągniętych kredytów czy pożyczek, gdyż jej wartość jest zdecydowanie niższa niż rozchody.

2.2 Dochody budżetu Miasta Zabrze w okresie 2019 r. - 2023 r. i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Struktura dochodów budżetu Miasta Zabrze nie odbiega od podobnych rodzajowo jednostek samorządu terytorialnego. Poniższa tabela nr 2 prezentuje dochody budżetowe przez pryzmat ich głównych źródeł.

Tabela nr 2. Najważniejsze źródła dochodów w latach 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
dochody ogółem	993 506 517	1 080 901 621	1 154 958 609	1 130 198 801	1 255 601 871	1 315 229 506
dochody własne	287 367 976	344 249 214	316 652 907	399 338 569	463 314 678	494 444 688
udziały w podatkach	234 730 526	230 511 119	262 668 027	262 239 465	219 995 092	295 779 560
subwencje	214 100 135	228 938 304	287 905 829	252 664 721	350 067 722	395 421 326
środki z UE	31 794 837	18 993 288	33 365 018	49 724 525	108 719 069	12 252 499
dochody na zadania realizowane na podstawie porozumień z jst	219 048	224 941	342 619	345 917	332 777	431 232
transfery z BP i funduszy celowych	225 293 995	257 984 755	254 024 208	165 885 604	113 172 534	116 900 201

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 wraz z planem na 30.06.2024 r. (wg uchwały budżetowej)

Przedstawione w tabeli nr 2 dochody z podziałem na źródła pochodzenia dotyczą dochodów bieżących i majątkowych. Wśród dochodów ogółem najważniejszą grupą dochodów są **dochody własne** stanowiące średnio w analizowanym okresie 32% dochodów ogółem. Duży wzrost w tej grupie dochodów w latach 2022-2024 wynikał przede wszystkim z dodatkowych środków pozyskanych na realizację zadań ujętych w pozycji „dochody pozostałe", które Miasto Zabrze ujmuje w grupie dochodów własnych. Wśród nich znalazły się środki z Rządowego Fundusz Rozwoju Mieszkalnictwa (2021 i 2023), Funduszu Przeciwdziałania COVID (2021, 2022, 2023), Funduszu Pomocy (2022, 2023), Rządowego Funduszu POLSKI ŁAD (2022 i 2023), które jednak stanowią dochody incydentalne. Drugim niezwykle ważnym dla budżetu rodzajem dochodu (w rozumieniu przepisów też zaliczanym do szeroko pojętych dochodów własnych) są **udziały w podatkach**. Jest to udział jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z tytułu podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych - odpowiednio PIT i CIT), które generują średnio 22% wszystkich dochodów. Niestety ich wartość, a co za tym idzie również udział w dochodach ogółem, z roku na rok spada. Dochody z udziałów w podatku PIT powinny charakteryzować się trendem stałego wzrostu, którego w tym przypadku brak. **W 2023 r. dochody z tytułu udziału w podatkach spadły do wartości najniższej w całym badanym okresie.** Główną przyczyną takiej sytuacji była zmiana zasad związanych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego w dochodach z tytułu podatków dochodowych od osób fizycznych i prawnych (odpowiednio PIT i CIT), w związku z nowelizacją ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw). Jednak Miasto Zabrze założyło na 2024 r. wzrost tych dochodów w oparciu o informację Ministerstwa Finansów o wyższym od zaplanowanego wykonaniu dochodów PIT i CIT na poziomie budżetu państwa. Jako, że dochody z udziałów w podatkach PIT i CIT stanowią jeden z filarów budżetu nie można pominąć kwestii ubytku w tych dochodach spowodowanego przez wprowadzone ustawowo zmiany podatkowe. Ze względu na wprowadzone zmiany podatkowe m.in. przez Polski Ład dochody jednostek samorządu terytorialnego tytułu PIT z roku na rok malały. Poniżej przedstawiono symulację jak powinny wyglądać dochody z PIT Miasta Zabrze, gdyby nie przerzucono na jednostki samorządu terytorialnego skutków ulg

podatkowych, które drastycznie obniżyły dochody. W symulacji założono średnioroczny wzrost od 2020 r. na poziomie 8,4%, który stanowi średnią z lat 2015-2019 dla Miasta Zabrze.

W poniższej tabeli nr 3 przedstawiono kształtowanie się poziomu dochodów Miasta Zabrze z tytułu PIT w okresie od 2015 r. do 2024 r.

Tabela nr 3. Dochody z tytułu PIT w latach 2015 - plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej wraz z symulacją ubytków spowodowanych zmianami w prawie podatkowym

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYKONANIE	177 876 372	183 308 549	193 672 912	210 128 329	226 060 409	218 581 095	243 539 771	247 999 441	202 505 449	270 367 742
SYMULACJA BEZ UBYTKÓW*	177 876 372	183 308 549	193 672 912	210 128 329	226 060 409	**245 004 771**	**265 585 171**	**287 894 326**	**312 077 449**	**338 291 955**
POTENCJALNY UBYTEK	0	0	0	0	0	26 423 676	22 045 400	39 894 885	109 572 000	67 924 213
UBYTEK NARASTAJĄCO	0	0	0	0	0	**26 423 676**	**48 469 076**	**88 363 960**	**197 935 960**	**265 860 173**

Źródło: wyliczenia własne Miasta Zabrze

Zmiany podatkowe wprowadzane od 2019 r. znacznie uszczupliły dochody Miasta Zabrze z tytułu PIT, co łącznie za okres 5 lat przełożyło się na kwotę ponad 265 milionów złotych stanowiącą 20% planu dochodów ogółem na 2024 r. Bardziej obrazowo przedstawiono to zjawisko na poniższym wykresie [1].

Wykres nr 2. Dochody z tytułu PIT w okresie 2015 r. - 30.06.2024 r. wraz z symulacją ubytków dochodów wynikających wprowadzonych zmian w prawie podatkowym

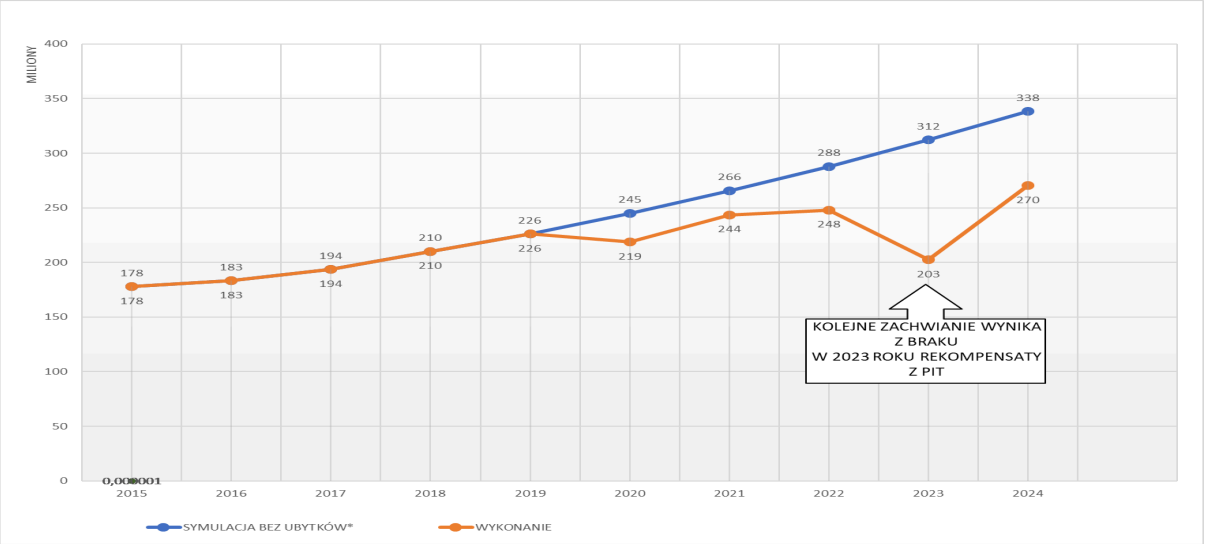

Źródło: wyliczenia własne Miasta Zabrze

[1] Na wykresie umieszczono informację o braku rekompensaty z tytułu ubytku w podatku PIT, gdyż w 2021 r. i 2022 r. z budżetu państwa przekazano jednostkom samorządu terytorialnego dodatkowe środki na uzupełnienie dochodów z tytułu udziału w podatkach (choć w wysokości nie rekompensującej w pełni ubytków). W 2023 r. takiej rekompensaty nie było.

W poniższej tabeli nr 4 zaprezentowano rodzaje dochodów składających się na dochody własne budżetu Miasta Zabrze.

Tabela nr 4. Dochody własne w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
dochody własne razem	287 367 976	344 249 214	316 652 907	399 328 845	463 314 678	494 444 688
dochody z majątku	102 355 245	119 041 895	103 143 699	91 874 970	88 628 536	123 758 315
podatki lokalne	104 093 174	109 064 938	112 182 587	120 679 680	143 313 629	177 052 000
dochody z opłat	38 263 259	48 908 899	52 422 908	55 172 716	64 810 264	76 363 213
dochody jednostek budżetowych	30 805 829	23 632 702	28 431 319	41 324 688	38 999 543	44 852 755
środki innych jst	5 015 679	7 135 277	1 300	358 061	46 218 862	32 935 798
wynagrodzenie za realizację dochodów SP	2 244 798	2 777 143	2 668 557	2 737 706	3 550 364	2 854 389
pozostałe	4 589 992	33 688 360	17 802 537	87 181 024	77 793 480	36 628 218

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 wraz z planem na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Wśród dochodów własnych z uwagi na swą wagę wyróżniają się dwa największe ich rodzaje. Są to dochody z majątku, które stanowiły w omawianym okresie średnio 29% dochodów własnych Miasta, jak i podatki lokalne generujące średnio 33% dochodów własnych.

Podatki lokalne stanowią największą wartość kwotową w grupie dochodów własnych. Mowa tutaj przede wszystkim o podatku od nieruchomości, któremu podlegają właściciele i posiadacze samoistni nieruchomości lub obiektów budowlanych oraz użytkownicy wieczyści nieruchomości gruntowych. Stawka podatku od nieruchomości stanowiąca podstawę naliczenia jego wartości jest ustalana przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Poniższa tabela nr 5 ilustruje kształtowanie się dochodów z podatku od nieruchomości oraz skutki ulg, do udzielenia których był uprawniony zarówno organ stanowiący, jak i wykonawczy.

Tabela nr 5. Dochody z podatku od nieruchomości oraz skutki ulg w latach 2019-2023

	2019	2020	2021	2022	2023
dochody z podatku od nieruchomości	92 370 490	94 817 247	95 333 009	106 326 718	128 539 172
skutki ulg podatkowych razem	7 759 415	10 946 008	19 273 313	5 890 757	5 810 943
skutki obniżenia górnych stawek	3 126 104	4 438 450	7 408 253	321 160	536 743
skutki udzielonych ulg z uchwał	2 983 720	5 117 771	5 074 849	4 292 503	4 247 933
skutki decyzji organu podatkowego na podstawie o.p.	1 649 591	1 389 787	6 790 211	1 277 094	1 026 267

Źródło: sprawozdanie Rb-PDP

Z danych zawartych w tabeli nr 5 wynika, że wysokość udzielonych ulg w pierwszym analizowanym roku tj. 2019 wynosiła zaledwie 8,40% wartości dochodów z tytułu podatku od nieruchomości. W 2020 r. wartość ta wyniosła 11,54%, a w 2021 r. już 20,22%. W 2023 r. wartość ta spadła do 4,25% w stosunku do dochodów z podatku od nieruchomości. Zauważyć należy, iż w omawianym okresie wysokość stawek podatkowych nie była uchwalana na najwyższym dopuszczalnym przez przepisy poziomie. Warto również nadmienić, że dochody z podatku od nieruchomości wyniosły w latach 2019 – 2023 średnio 9,19% dochodów ogółem, podczas gdy w innych miastach na prawach powiatu aglomeracji górnośląskiej wartość ta wynosi średnio 13,94%. Powyższe dane zostaną skorygowane, gdyż Miasto przygotowuje korektę sprawozdania Rb-PDP za 2021 r. w pozycji „skutki decyzji organu podatkowego na podstawie Ordynacji podatkowej", gdzie błędnie wykazano kwoty rozłożenia na raty. Odroczenia terminu płatności zawyżone zostały o 5 523 927,35 zł. W tej pozycji powinno być 936 936,35 zł.

Ważnym źródłem dochodów budżetowych są oczywiście **dochody z majątku**, które w przeważającej części związane są z dochodami z tytułu sprzedaży nieruchomości a zatem są dochodem niestabilny, gdyż są uzależnione od koniunktury na rynku. Dochody ze sprzedaży majątku wprowadzane są do budżetu Miasta jako potencjalne dochody pochodzące ze zbycia prawa własności konkretnych nieruchomości, których wartość oszacowano na podstawie operatów szacunkowych. Jednak nie zawsze założona wartość dochodów stanowi faktyczne wykonanie, gdyż dochody te są uzależnione od zainteresowania potencjalnych nabywców. Kolejnym kwotowo ważnym dochodem są środki z budżetu państwa przekazywane w formie **subwencji ogólnej,** na którą składa się część wyrównawcza, równoważąca i największa – oświatowa. Subwencje stanowią średnio ok. 23,6% dochodów budżetu ogółem w badanym okresie.

2.3 Wydatki Miasta Zabrze

Zgodnie z art. 216 ust. 2 Uofp wydatki budżetu jednostki samorządu terytorialnego są przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach, a w szczególności na zadania własne jednostki samorządu terytorialnego. Jednostka samorządu terytorialnego nie może przeznaczyć środków na zaspakajanie potrzeb

wspólnoty samorządowej bez związku z przepisami, w których te zadania zostały określone. Przeważająca większość realizowanych zadań przez jednostki samorządu terytorialnego ma charakter obligatoryjny i na ten cel przeznaczane są głównie wydatki budżetowe. Wydatki dzielą się na wydatki bieżące i majątkowe. Zasadniczo ze względu na charakter wykonywanych zadań w budżecie jednostek samorządu terytorialnego przeważają wydatki bieżące. Najważniejsze kierunki wydatków Miasta Zabrze w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. przedstawiono w tabeli nr 6.

Tabela nr 6. Najważniejsze kierunki wydatków w okresie 2019 r.- 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
oświata, wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza	324 200 217	328 646 974	362 287 514	395 400 066	418 766 958	440 088 705
opieka społeczna, rodzina	285 097 014	331 322 376	319 249 866	295 504 874	209 449 705	199 082 232
gospodarka komunalna, transport, usługi	150 548 589	153 541 878	172 602 415	221 741 628	376 814 144	259 452 463
gospodarka mieszkaniowa	82 699 319	83 819 858	83 158 822	93 995 753	110 683 149	86 646 846
administracja publiczna	59 343 285	58 602 019	63 730 582	76 936 404	84 476 484	85 855 891
kultura i sport	83 909 604	93 843 257	76 992 958	80 205 112	89 604 283	93 639 009
bezpieczeństwo publiczne i ochrona ppoż	14 913 410	16 376 289	17 120 848	24 163 657	25 820 874	24 845 884
ochrona zdrowia	13 977 088	19 346 779	16 959 377	26 640 191	20 286 590	18 190 145
obsługa długu publicznego	13 832 255	12 145 980	6 986 837	23 803 644	55 445 035	57 660 528
pozostałe	3 800 563	4 858 433	4 296 861	3 636 087	8 139 081	41 253 151
RAZEM	1 032 321 344	1 102 503 842	1 125 984 617	1 242 027 417	1 399 486 305	1 306 714 854

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

W powyższej tabeli zaprezentowano wydatki Miasta Zabrze podzielone na obszary wykonywanych zadań. Największą pozycję wydatków w budżecie Miasta Zabrze stanowi „oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza". Zadanie to pochłania rok do roku w analizowanym okresie średnio ok. 31,5% wydatków ogółem. Dodatkowo, ten obszar wydatków rośnie z roku na rok w tempie prawie 9%, co stanowi wielkość niebagatelną. Kolejnym dużym obszarem wydatkowym jest „opieka społeczna i rodzina" generująca średnio ok. 23% wydatków ogółem w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r. Ważnym obszarem wydatkowym, na którym należy

także zwrócić uwagę zwłaszcza w kontekście obecnej sytuacji finansowej Miasta Zabrze to wydatki związane z obszarem „gospodarka komunalna, transport i usługi” – które stanowią średnio 18% wydatków ogółem w analizowanym okresie.

Największa zmiana wartości wykonanych wydatków dotyczyła wydatków w obszarze „gospodarka komunalna, transport i usługi” gdzie wzrost w 2023 r. w porównaniu do 2022 r. wyniósł prawie 70%. Wzrost w wykonaniu tych wydatków ogółem pomiędzy 2022 r. a 2023 r. w grupie "gospodarka komunalna, transport, usługi" oraz grupie „gospodarka mieszkaniowa” wynikał głównie z realizowanych inwestycji, a zatem z wykonania wydatków majątkowych odpowiednio na poziomie 235 mln zł oraz 43 mln zł (dotyczy to m.in. wydatków poniesionych na największe kwotowo wybrane inwestycje w 2022 r: Budowa Stadionu im. E. Pohla w Zabrzu – 21 mln zł, Centrum przesiadkowe – 15,9 mln zł, podniesienie kapitału dla Szpitala Miejskiego – 11,6 mln zł, Schronisko dla bezdomnych zwierząt – 11,2 mln zł, zakup akcji Górnika Zabrze S. A.– 4 mln zł, z kolei w 2023 r.: Centrum przesiadkowe – 108 mln zł, Budowa Stadionu im. E. Pohla w Zabrzu – 26,4 mln zł, Efektywność energetyczna w budynkach – 20,3 mln zł, Przedłużenie Al. Korfantego – 45 mln zł, zakup akcji Górnika Zabrze S.A. – 7 mln zł). W omawianym okresie poziom wydatków inwestycyjnych utrzymywał się na wysokim poziomie. W 2022 r. było to nawet ponad 200 mln i w kolejnym, 2023 r. ponad 350 mln zł. Tak wysokie wydatki finansowane były przede wszystkim ze zwrotnych źródeł, a zatem przychodami z tytułu emisji obligacji bądź kredytów. To z kolei przełożyło się na wysokie i rosnące z roku na rok zadłużenie Miasta. Dodatkowo, sytuację pogorszył skokowy wzrost inflacji, który spotęgował wzrost wydatków w obszarze „obsługa długu”. Tak wysoki wzrost wydatków na obsługę długu wynika z wysokiego zadłużenia Miasta już w latach poprzednich i narastania tego długu z każdym kolejnym rokiem. Dług finansował nowe inwestycje oraz te które były kontynuowane, jak np. budowa stadionu, na którą to inwestycję Miasto wydatkowało od momentu rozpoczęcia do końca 2023 r. kwotę 268 043 917 zł. Wzrostowi wydatków inwestycyjnych towarzyszył więc jednocześnie wzrost obciążeń budżetu wynikających z obsługi długu. Powyższe dane t.j. najważniejsze obszary wydatków Miasta Zabrze w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. zaprezentowano na wykresie nr 3.

Wykres nr 3. Najważniejsze obszary wydatków w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.

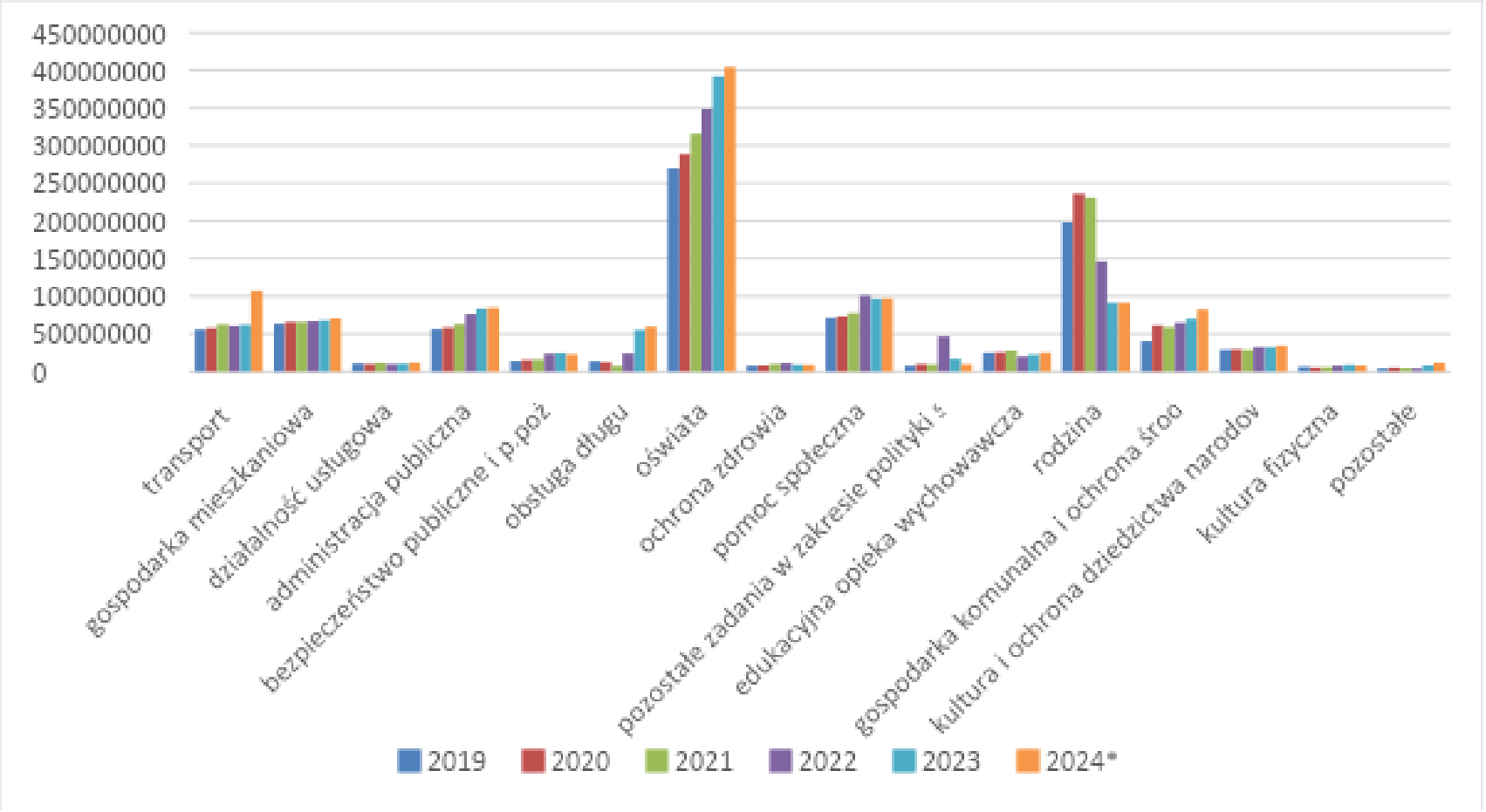

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r

Realizację wydatków bieżących Miasta Zabrze na przestrzeni lat 2019 - 2024 przedstawiono poniżej, w tabeli nr 7.

Tabela nr 7. Najważniejsze wydatki bieżące w latach 2019 – plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
transport	56 217 448	57 890 673	62 425 063	60 530 675	61 916 965	106 719 444
gospodarka mieszkaniowa	63 189 595	65 494 544	65 576 462	66 607 937	67 641 493	69 964 445
działalność usługowa	10 354 502	9 501 795	10 844 117	9 474 388	10 015 503	11 482 779
administracja publiczna	56 612 064	58 423 820	62 885 667	76 461 378	83 393 929	84 415 431
bezpieczeństwo publiczne i p.poż	14 020 644	15 607 019	16 186 337	23 496 687	24 361 471	22 647 634
obsługa długu	13 832 255	12 145 980	6 986 837	23 803 644	55 445 035	57 660 528
oświata	270 056 085	288 719 363	315 813 131	349 132 885	392 215 368	403 814 173
ochrona zdrowia	7 377 088	7 868 371	9 585 372	10 661 688	8 450 410	8 296 955
pomoc społeczna	71 035 486	73 575 623	77 584 618	101 136 758	96 689 123	97 187 765
pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	7 271 414	9 358 483	8 851 882	46 489 890	17 096 134	9 114 763
edukacyjna opieka wychowawcza	24 677 183	25 347 429	27 446 028	20 032 695	22 399 122	24 815 074
rodzina	197 970 341	236 272 646	231 213 526	146 010 998	91 353 288	91 268 015
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	40 292 880	61 088 050	58 855 591	64 561 718	69 529 974	82 464 330
kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	28 557 607	28 926 844	28 217 214	32 247 341	32 163 445	34 490 244
kultura fizyczna	6 155 055	5 028 564	5 549 928	7 424 640	8 396 626	7 687 849
pozostałe	3 752 763	4 919 233	4 257 660	3 639 629	7 869 193	11 307 794
RAZEM	**871 372 410**	**960 168 437**	**992 279 433**	**1 041 712 951**	**1 048 937 079**	**1 125 293 178**

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

W obszarze **wydatków bieżących**, największą kwotę wydatków generował dział „oświata” konsumując średnio ok. 33,2% budżetu bieżącego. W obszarze tym wydatki mają wyraźnie większą tendencję rosnącą niż pozostałe wydatki bieżące. Kolejne działy generujące wysokie wydatki to „rodzina” i „pomoc społeczna”, które w analizowanym okresie średnio pochłaniały odpowiednio 17% i 8,5% budżetu

wydatków bieżących ogółem, przy czym do 2021 r. wydatki w dziale „rodzina” zawierały w sobie dotację z budżetu państwa przeznaczoną na realizację programu „500+”, stąd w latach poprzednich (t.j. w latach 2019-2021) sięgały nawet 23% wydatków bieżących. Mniej więcej zbliżoną wartość procentową wydatków – ok 6% stanowiły działy: „administracja publiczna”, „transport”, „gospodarka mieszkaniowa:”, „gospodarka komunalna i ochrona środowiska”. Przy czym w przypadku obszaru „transport” w 2024 r. nastąpił wzrost wydatków w stosunku do wykonania za 2023 r. o 72% wynikający z odroczenia płatności składek na transport metropolitalny. W latach 2022-2023 nastąpił bardzo wysoki wzrost wydatków przeznaczonych na obsługę długu o 241% w 2022 r. w stosunku do 2021 r., 133% w 2023 r. w stosunku do 2022 r., by w 2024 r. wykazywać wartość powyżej 57 mln zł. Tak wysoki wzrost wydatków na obsługę długu wynikał z istniejącego już w latach poprzednich wysokiego zadłużenia Miasta i narastania tego długu z każdym kolejnym rokiem. Nowy dług finansował kolejne inwestycje oraz te które były kontynuowane, jak np. największa kwotowo inwestycja realizowana przez Miasto jaką jest budowa Stadionu im. E. Pohla w Zabrzu.

Wydatki na oświatę stanowią największą grupę wydatków w budżetach jednostek samorządu gminnego i powiatowego. Na te wydatki z budżetu państwa przekazywana była subwencja oświatowa, która jednak nie zabezpieczała wszystkich kosztów tej działalności wymuszając na jednostkach samorządu terytorialnego dopłaty do realizowanych zadań. Dodatkowo, kwoty przeznaczane przez jednostki samorządu terytorialnego na wydatki oświatowe stanowiące ich dopłatę do subwencji z roku na rok rosną. Nie inaczej jest w przypadku Zabrza. Miasto na oświatę z roku na rok dopłaca do subwencji: w 2019 r. kwotę 118 mln zł i wyższą w kolejnych latach dochodząc do wartości 152 mln zł w 2023 r. Udział środków nie pochodzących z subwencji Miasta w wydatkach bieżących przeznaczonych na zadania oświatowe wzrósł z 32% w roku 2019 do 36% w 2023 r. Należy również zauważyć, że w budżecie może zabraknąć środków na ten obszar wydatków, gdyż plan 2024 r. (dot. wydatków bieżących) jest niedoszacowany w stosunku do lat poprzednich. Konkluzję taką wysunięto na podstawie wykonania w pozycji „wynagrodzenia” w 2024 r., które wynosi na dzień 30.06.2024 r. 221 728

698 zł. Mieści się w nim wypłata półrocznych wynagrodzeń oraz tzw. trzynastka. Zatem plan jest niedoszacowany.

Tabela nr 8. Wydatki na oświatę wraz ze źródłami finansowania w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.

Dochody/ wydatki	Wykonane 2019	Wykonane 2020	Wykonanie 2021	Wykonane 2022	Wykonane 2023	Planowane w budżecie na 30.06.2024	Wykonane półrocze 2024
Wydatki ogółem:	324 200 216,74	328 646 973,74	362 287 514,11	395 400 065,96	418 766 957,63	440 088 705,00	291 680 175,50
Wydatki bieżące, w tym:	294 733 268,43	314 066 792,45	343 259 159,09	369 165 579,88	414 614 490,28	428 629 247,00	289 856 551,67
wydatki na wynagrodzenia i pochodne	*222 878 149,94*	*244 178 739,87*	*262 317 997,23*	*278 448 873,51*	*311 990 043,19*	*320 176 808,00*	*221 728 697,95*
wydatki na remonty	*881 478,09*	*789 281,54*	*564 617,32*	*629 416,83*	*1 024 753,02*	*761 754,00*	*286 340,83*
dotacja dla szkół niepublicznych	*17 824 865,56*	*19 198 327,20*	*21 500 305,28*	*22 943 492,95*	*26 172 992,50*	*26 534 802,00*	*18 469 942,88*
dotacja dla przedszkoli niepublicznych	*1 936 784,18*	*2 032 858,88*	*2 637 608,40*	*3 205 245,08*	*3 461 802,14*	*3 040 000,00*	*1 981 660,93*
pozostałe wydatki bieżące	*51 211 990,66*	*47 867 584,96*	*56 238 630,86*	*63 938 551,51*	*71 964 899,43*	*78 115 883,00*	*47 389 909,08*
Wydatki majątkowe	29 466 948,31	14 580 181,29	19 028 355,02	26 234 486,08	4 152 467,35	11 459 458,00	1 823 623,83
Subwencja oświatowa	180 542 368,00	192 069 434,00	197 684 570,00	211 728 628,00	243 818 351,00	331 358 865,00	203 913 144,00
Dotacje na zadania bieżące	10 607 413,54	9 576 600,15	15 802 654,19	11 123 785,35	10 580 850,45	20 497 500,00	10 919 626,66
Dotacje na inwestycje	5 979 688,00	3 617 531,58	7 193 407,95	4 082 832,09	810 346,53	0,00	0,00
Inne dochody uzyskiwane w sektorze oświaty i edukacji	8 397 939,01	5 169 060,74	7 338 079,09	9 415 927,08	11 435 537,86	10 952 422,00	7 093 387,08
Pozostałe środki z budżetu Miasta - OGÓŁEM	118 672 808	118 214 347	134 268 803	159 048 893	152 121 872	77 279 918	69 754 018
Pozostałe środki z budżetu Miasta - tylko na BIEŻĄCE	95 185 548	107 251 698	122 433 856	136 897 239	148 779 751	65 820 460	67 930 394
Subwencja oswiatowa / wydatki na wynagrodzenia i pochodne	81,0%	78,7%	75,4%	76,0%	78,1%	103,5%	92,0%
Udział miasta / wydatki ogółem	**36,6%**	**36,0%**	**37,1%**	**40,2%**	**36,3%**	**17,6%**	**23,9%**
Tempo wzrostu wynagrodzen		9,6%	7,4%	6,1%	12,0%	2,6%	
Tempo wzrostu subwencji		6,4%	2,9%	7,1%	15,2%	35,9%	
Wydatki na płace / Wydatki bieżące	75,6%	77,7%	76,4%	75,4%	75,2%	74,7%	76,5%
Subwencja / Wydatki biezace	61,3%	61,2%	57,6%	57,4%	58,8%	77,3%	70,3%
Udział Miasta / Wydatki bieżące	**32,3%**	**34,1%**	**35,7%**	**37,1%**	**35,9%**	**15,4%**	**23,4%**

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej wraz z wykonaniem za I półrocze 2024 r.

W obszarze wydatków bieżących na „gospodarkę komunalną" największym obciążeniem dla budżetu jest **składka na transport metropolitalny**. W 2017 r. 41 gmin utworzyło Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię (GZM), której przekazano do realizacji zadanie w postaci transportu. Wraz z zadaniem, gminy przekazują do GZM środki w postaci składki, która z roku na rok rośnie w dużym tempie. Obligatoryjna składka na transport metropolitalny jest również dużym wydatkiem bieżącym. Poniższa tabela nr 9 prezentuje kwoty jakie Miasto Zabrze zobowiązane było uregulować w poszczególnych latach od 2019-2024 z tytułu składki na transport. Kwoty te wynikają z uchwał Zgromadzenia GZM wraz z propozycją GZM

o wysokości składki na 2025 r., która to kwota nie została jeszcze przyjęta przez Zgromadzenie GZM.

Tabela nr 9. Składka na transport wg uchwał GZM (bez rozliczeń)

Wysokość składki do GZM	
2019	38 738 435
2020	41 233 760
2021	40 016 359
2022	40 240 246
2023	51 768 842
2024	69 249 908
2025*	90 481 743

* - propozycja GZM - jeszcze nie uchwalona
Źródło: uchwały Zgromadzenia GZM

W latach 2019-2022 wysokość składki oscylowała wokół 40 mln zł, by w 2023 r. wzrosnąć o 29% w stosunku do roku poprzedniego i o 34 % w 2024 r. w stosunku do 2023 r. Plan na 2025 r. zakłada wzrost o kolejne 31%. Tak duża zmiana znacznie obciąża budżet Miasta Zabrze.

Ze względu na trudną sytuację finansową Miasto Zabrze wystąpiło o prolongatę terminów spłaty składki i jednocześnie część środków przypadających Miastu z tytułu Funduszu Odporności przeznaczyła na tę spłatę. Fundusz Odporności to środki przeznaczone przez GZM na pomoc finansową dla gmin tworzących metropolię. Faktycznie realizowane przepływy finansowe realizowane przez Miasto Zabrze na opłacenie składki przedstawia poniższa tabela. Miasto Zabrze regulowało składkę w latach poprzednich w niepełnej wysokości, co spowodowało jej kumulację w 2024 r. Miasto Zabrze regulowało składkę w latach poprzednich w niepełnej wysokości co spowodowało kumulację składki w roku 2024.

Tabela nr 10. Wpłaty Miasta Zabrze do GZM z tytułu składki na transport i plan na 2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	PLAN na 2024	
Składka zmienna	38 738 435,00 zł	41 191 263,00 zł	41 994 751,00 zł	40 206 712,00 zł	38 810 838,00 zł	ze środków własnych	84 258 773,00
						ze środków Funduszu Odporności	25 691 641,00
						RAZEM	**109 950 414,00**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Ze względu na zaniżone wpłaty po stronie Miasta Zabrze w latach 2021-2023 powstały zaległości co zilustrowano poniżej, w tabeli nr 11. Suma zaległości wraz z planem na 2024 r. wynosi 109 950 414 zł.

Tabela nr 11. Zaległości Miasta Zabrze w regulowaniu składki GZM wraz ze składką na 2024

	Zadanie ZM/13/24	TERMINY	PODSUMOWANIE	
	SKŁADKA CZĘŚĆ ZMIENNA GZM W 2024 r.	MIESIĘCZNIE (STYCZEŃ-GRUDZIEŃ)	78 037 984,00 zł	
ZALEGŁOŚCI Z LAT POPRZEDNICH	ROZLICZENIE SKŁADKI ZMIENNEJ ZA 2021	RATY - MARZEC DO WRZESIEŃ	5 844 961,00 zł	31 912 430,00 zł
	ROZLICZENIE Sk-SKŁADKI ZMIENNEJ ZA 2022	2024-03-31	13 130 521,00 zł	
	DECYZJA PRZESUNIĘCIE PŁATNOŚCI ZA MIESIACE X,XI,XII 2023	2024-06-30	12 936 948,00 zł	
	SUMA WYDATKÓW 2024 r.		**109 950 414,00 zł**	
ROZLICZENIE SLADKI ZMIENNEJ ZA 2023 PŁATNE W 2025 R.		**2025-03-31**	**12 364 576,00 zł**	

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Składka za 2024 r. do zapłaty przez Miasto Zabrze wynosi 78 037 984 zł, a wraz z zaległościami za lata poprzednie stanowi kwotę 109 950 414 zł. Korzystając z możliwości przyznania środków w ramach Funduszu Odporności na pokrycie tych kwot Miasto Zabrze złożyło wniosek na kwotę 25 691 641 zł (wysokość pomocy finansowej udzielanej każdej z gmin wynikała z uchwały Zarządu GZM). W związku z czym Miasto w 2024 r. powinno zapłacić na rzecz GZM kwotę 84.258.773 zł. Miasto nie posiadało na dzień 30.06.2024 roku zabezpieczenia w planie kwoty 32 964 795 zł pozwalającej uregulować całość składki.

Należy jednak również pamiętać, że GZM rozlicza składkę każdego roku wg faktycznie zrealizowanych wozokilometrów i z uwagi na przekroczenie przez

Miasto Zabrze pierwotnie zakładanej wielkości za 2023 r. Miasto będzie zobowiązane zapłacić dodatkowo w 2025 r. 12 364 576 zł.

Dużym obciążeniem dla budżetu Miasta są **wydatki na wynagrodzenia**. Niestety takie czynniki jak podniesienie płacy minimalnej, czy wysoka inflacja powodują, że wydatki te rosną niezależnie od woli władz Miasta Zabrze. Dla przypomnienia płaca minimalna wzrosła w 2024 r. w stosunku do 2023 r. o 23,21%, a w okresie pomiędzy 2019 r. a 2024 r. aż o 91,11%.

Tabela nr 12. Wysokość płacy minimalnej w latach 2019 - 2024

rok	płaca minimalna	zmiana r/r
2019	2 250	-
2020	2 600	115,56%
2021	2 800	107,69%
2022	3 010	107,50%
2023	3 490	115,95%
2024	4 300	123,21%

Źródło: dane GUS

Wysokie obciążenie budżetu wynagrodzeniami ilustruje prezentowana niżej tabela nr 13. W okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. dynamika wzrostu wynagrodzeń jest wyższa niż dynamika wzrostu wydatków bieżących, co oznacza, że z roku na rok wzrost wydatków na wynagrodzenia coraz bardziej absorbował wydatki bieżące Miasta.

Tabela nr 13. Wydatki bieżące a wydatki na wynagrodzenia w latach 2019 – 2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

ROK	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI BIEŻĄCE	871 372 410,31	960 168 436,90	992 279 433,44	1 041 712 951,06	1 048 937 079,24	1 124 246 829,00
DYNAMIKA WYD. BIEŻĄCE	110%	110%	103%	105%	101%	107%
WYNAGRODZENIA I SKŁADKI	339 193 291,09	364 100 481,46	385 539 494,07	421 637 899,60	474 935 314,84	485 057 156,00
DYNAMIKA WYNAGRODZENIA	109%	107%	106%	109%	113%	102%
UDZIAŁ WYNAGRODZEŃ W WYD. BIEŻĄCYCH	39%	38%	39%	40%	45%	43%

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019 - 2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Korelację pomiędzy wzrostem wynagrodzeń, a wzrostem wydatków bieżących przedstawiono poniżej na wykresie nr 4. Linie wydatków bieżących ogółem oraz wydatków na wynagrodzenia są równoległe.

Wykres nr 4. Wydatki bieżące a wydatki na wynagrodzenia w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.

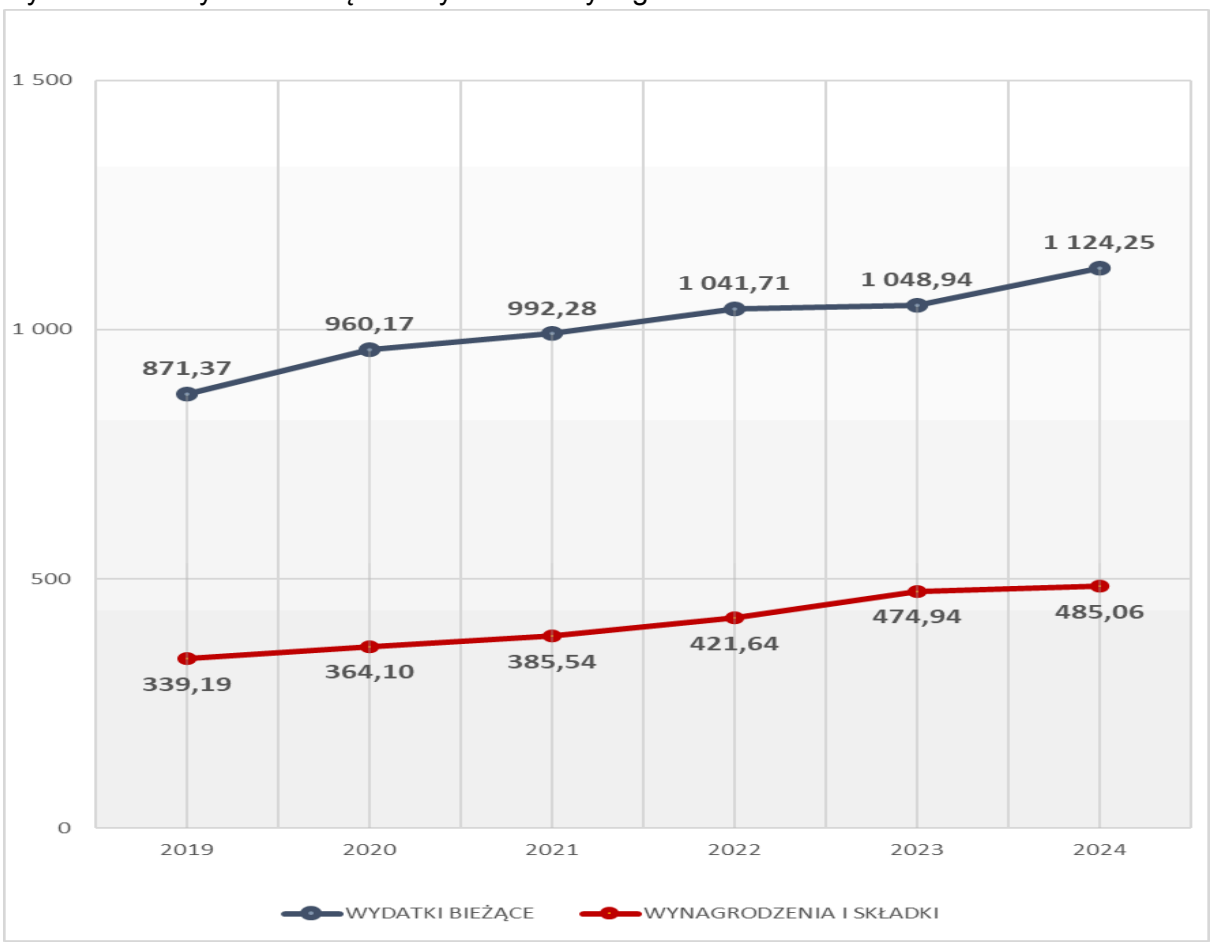

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Sytuacja wysokiego corocznego wzrostu kosztu wynagrodzeń jest niewątpliwie jednym z czynników prowadzących do zaburzenia płynności finansowej Miasta. Poziom **wydatków majątkowych** Miasta Zabrze kształtował się i wciąż kształtuje (może z wyjątkiem 2023 r.) na poziomie porównywalnym z wieloma jednostkami samorządu terytorialnego. I tak, stosunek wydatków majątkowych do wydatków ogółem wynosił w 2019 r. 15,6 %, 2020 r. 12,9 %, 2021 r. 11,9 %, 2022 r. 16 %, 2023 r. 25 %, 2024 r. 13,9 % (plan). Jak widać w 2023 r. poziom wydatków majątkowych wzrósł znacznie co związane było z zawarciem kolejnych umów dotyczących wspierania inwestycji budowy Stadionu im. E. Pohla w Zabrzu. Cechą charakterystyczną struktury zabrzańskich wydatków majątkowych jest wysoki w nich udział wsparcia dla spółek realizujących zadania inwestycyjne w postaci środków przekazywanych do spółek na wniesienia wkładów lub zakup i objęcie akcji.

Tabela nr 14. Struktura wydatków inwestycyjnych w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
Wydatki majątkowe, w tym:	160 948 934	142 335 406	133 705 185	200 314 466	350 549 226	181 421 676
inwestycje i zakupy inwestycyjne	103 536 490	79 895 445	74 671 317	137 092 843	282 770 500	127 527 708
wniesienie wkładów do spółek	30 645 911	44 457 434	48 024 596	55 944 812	57 436 081	45 823 968
zakup i objęcie akcji	26 766 533	17 982 527	11 009 272	7 276 811	10 342 645	8 070 000

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Wsparcie udzielane przez Miasto spółkom ma procentowo wysoki udział w wydatkach majątkowych ogółem. I tak w 2019 r. było to 35,67% wydatków majątkowych ogółem, w 2020 r. – 43,87% wydatków majątkowych, w kolejnym 2021 r. – 44,15%, a następnie w 2022 r. – 31,56%, i 19,34% w 2023. Plan na 2024 r. wynosi 29,71%. Przyjęcie takiego modelu finansowania inwestycji wiązało się także z chęcią uniknięcia konsekwencji związanych z obciążeniem wskaźnika zadłużenia co w dużej mierze się udało. Istotnym mankamentem tego modelu jest fakt, iż o ile wydatki na zadania inwestycyjne realizowane przez Miasto mogą być wsparte środkami zewnętrznymi obniżając w ten sposób zaangażowanie Miasta, o tyle środki przekazane do spółki takiego współfinansowania nie posiadają. Nie mogą być one również finansowane korzystnym kredytem z Europejskiego Banku Inwestycyjnego zgodnie z zasadami stosowanymi przez Bank. Przyjmując uproszczoną kalkulację i zestawiając wydatki inwestycyjne z pozyskanymi środkami zewnętrznymi w tych samych latach, nadwyżką operacyjną oraz rozchodami można zauważyć, że w całym analizowanym okresie Miastu brakowało wolnych środków własnych na realizację założonych zadań inwestycyjnych. Zatem aby sprostać ambitnym planom inwestycyjnym Miasto każdego roku zadłużało się, aby wykonać plan wydatków majątkowych.

Tabela nr 15. Dochody majątkowe i nadwyżka operacyjna jako źródła finansowania wydatków majątkowych w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
wydatki majątkowe	160 948 934	142 335 406	133 705 185	200 314 466	350 549 226	181 421 676
dochody majątkowe	88 938 809	120 155 166	92 554 534	96 041 923	238 671 235	100 135 894
nadwyżka operacyjna	33 195 298	578 018	70 124 642	7 565 797	32 006 443	89 800 434
rozchody	4 444 097	46 264 574	49 254 780	47 525 840	49 445 428	33 481 975
WYNIK	**- 43 258 924**	**- 67 866 796**	**- 20 280 789**	**- 144 232 586**	**- 129 316 976**	**- 24 967 323**

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 wg uchwały budżetowej

2.4 Dług Miasta Zabrze

W analizowanym okresie tj. od 2019 r do 2024 r. wysokość długu wzrosła z kwoty 697 738 804 zł do ponad 800 159 067 zł co przekracza uznawany kiedyś w przepisach za dopuszczalny 60% wskaźnik długu w stosunku do dochodów budżetowych. Częściowo nastąpiło to na skutek czynników zewnętrznych niezależnych od działania Miasta takich jak: inflacja, wojna na Ukrainie. Bezpośrednio przełożyło się to na wzrost wydatków na obsługę długu poprzez wzrost oprocentowania kredytów. Kształtowanie się poziomu długu Miasta Zabrze w stosunku do wydatków i dochodów bieżących przedstawiono poniżej, w tabeli nr 16.

Tabela nr 16. Dług i jego obsługa w stosunku do dochodów i wydatków ogółem

ROK	2019	2020	2021	2022	2023	2024
WYDATKI BIEŻĄCE	871 372 410	960 168 437	992 279 433	1 041 712 951	1 048 937 079	1 125 293 178
DOCHODY BIEŻĄCE	904 567 709	960 746 455	1 062 404 075	1 034 147 154	1 016 930 636	1 215 093 612
WYDATKI NA OBSŁ. DŁUGU	**13 831 796**	**12 293 407**	**7 287 768**	**23 803 644**	**55 445 035**	**57 660 528**
DŁUG	697 738 804	736 835 702	730 498 301	683 638 092	778 987 719	800 159 067

Źródło: sprawozdania z wykonania budżetu Miasta Zabrze za okres 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Dług Miasta Zabrze w okresie 2019 – 2023 wzrósł o 81 248 915 zł, a w 2024 r. ma wzrosnąć o kolejne 21 171 378 zł. W 2019 r. dług stanowił ponad 80% wydatków bieżących. Wg planu na 30.06.2024 r. dług ma osiągnąć ponad 71% wydatków bieżących ogółem. W tym samym czasie wydatki na obsługę długu w stosunku do wydatków bieżących wzrosły z 1,59% w 2019 r. do 5,29% w 2023 r. i 5,12% wg planu na 2024 r., tj. z kwoty prawie 14 mln do kwoty ponad 57 mln. Poniższe wykresy nr 5, 6 i 7 ilustrują dynamikę wzrostu długu Miasta Zabrze i wydatków na jego obsługę.

Wykres nr 5. Dynamika długu w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.

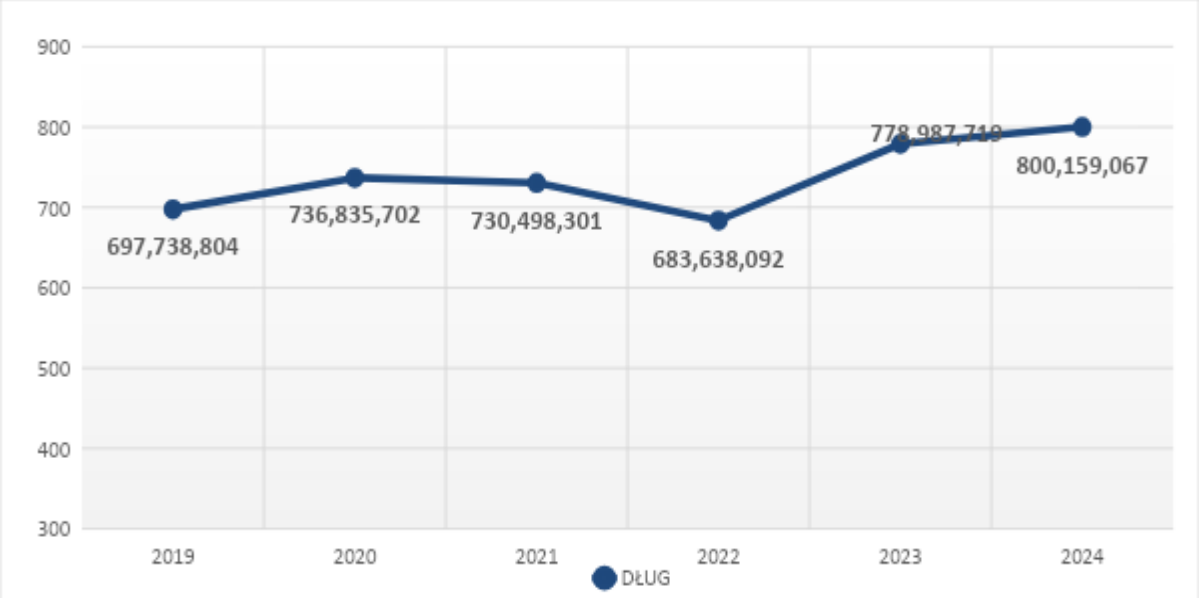

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Wykres nr 6. Dynamika wzrostu wydatków na obsługę długu w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

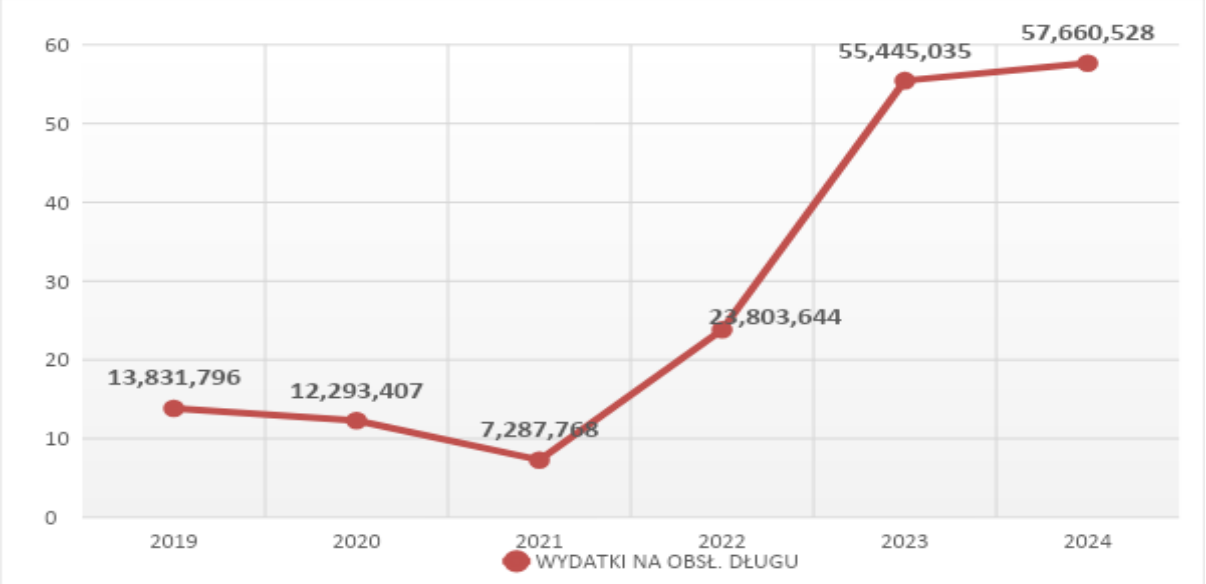

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Wykres nr 7. Relacja długu i dochodów w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej (kwoty w tys. zł)

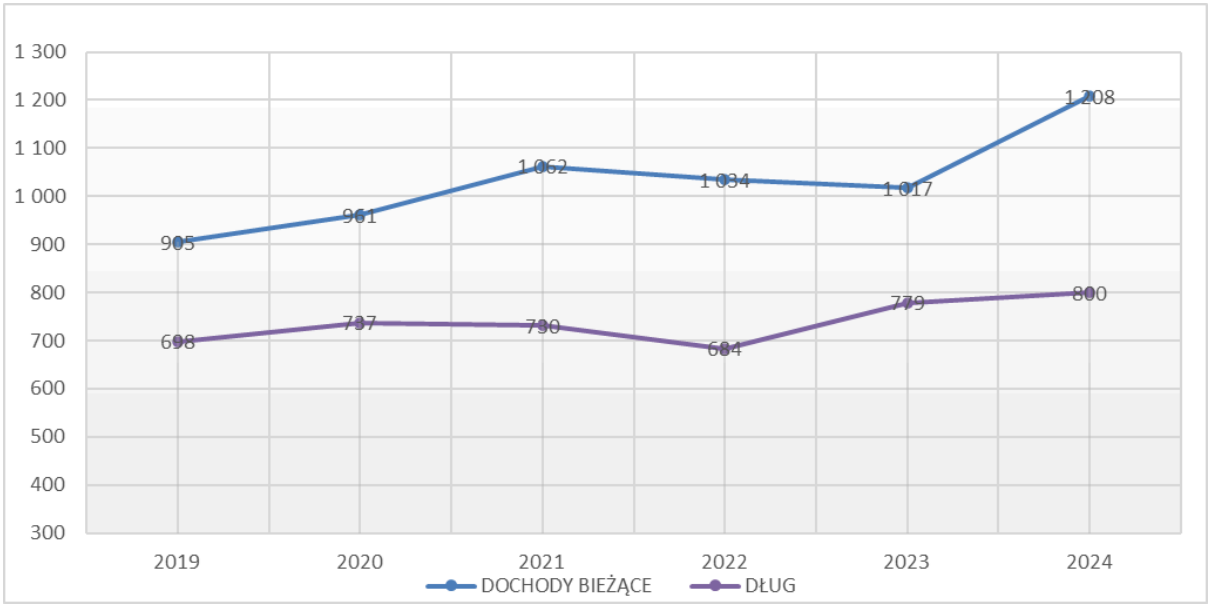

Źródło: sprawozdanie z wykonania budżetu Miasta Zabrze za lata 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Powyższe wykresy pokazują, że dług Miasta Zabrze jest bardzo wysoki i rośnie, a jego wartość stanowi ponad 70% wartości dochodów bieżących.

Ze względu na umowy kredytowe podpisane z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym Miasto Zabrze jest zobowiązane do posiadania ratingu finansowego. Miasto posiada ocenę tzw. standingu finansowego publikowaną przez Agencję Ratingową FITCH. Również te wskaźniki obrazują pogarszającą się sytuację finansową Miasta. szczególnie niekorzystny rating miał miejsce w 2022 r., gdy skokowo wzrosła obsługa długu – ponad 3-krotnie. Co prawda w 2023 r. określono sytuację Miasta jako stabilną, jednak rating spadł z wcześniejszego BBB+ do BBB.

Tabela nr 17. Rating finansowy Miasta Zabrze za lata 2019-2023

	krajowy	międzynarodowy	perspektywa
2019	BB+	BBB+	stabilna
2020	BB+	BBB+	stabilna
2021	BB	BBB	stabilna
2022	BB	BBB	negatywna
2023	BB	BBB	stabilna

Źródło: publikacje Ratingu FITCH

2.5 Zobowiązania i należności

Na dług Miasta Zabrze w zasadniczej części składają się przede wszystkim zobowiązania z tytułu “kredytów, pożyczek oraz obligacji”. Na skutek narastających problemów finansowych i przeinwestowania Miasto nie było w stanie regulować części płatności w terminie, w efekcie czego powstały zobowiązania wymagalne.

Tabela nr 18. Zobowiązania w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
zobowiązania z tytułu kredytów pożyczek i obligacji	503 063 036	580 022 826	601 402 136	643 876 296	745 025 716	847 395 121
zobowiązania, których spłata dokona się z wydatków budżetu	190 747 271	153 689 000	126 965 000	39 401 000	33 962 000	30 035 000
zobowiązania wymagalne	3 699 398	3 123 887	2 131 157	360 796	2 968 066	6 148 717
RAZEM	697 509 705	736 835 713	730 498 294	683 638 092	781 955 782	883 578 838

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania Rb- Z za lata 2019-plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

Jako załącznik nr 1 do niniejszego Programu, przedstawiono zestawienie zobowiązań Miasta Zabrze z tytułu kredytów i pożyczek i emisji obligacji komunalnych.

Miasto Zabrze posiada również należności, na które w przeważającej części składają się należności wymagalne w grupie gospodarstw domowych. Stanowią one zatem należności z tytułu nieuregulowanych wobec Miasta zobowiązań – przede wszystkim z tytułu czynszów.

Tabela nr 19. Należności w latach 2019 r. - 30.06.2024 r.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
pożyczki	100 000	517 729	165 000	98 999	20 000	10 000
gotówka i depozyty	368 997	52 857 032	105 323 227	34 558 092	1 553 641	19 192 225
należności wymagalne	151 141 131	159 783 516	157 166 970	160 264 274	170 148 907	167 048 391
pozostałe	22 858 098	24 465 315	27 483 243	30 522 013	30 098 113	129 759 034

* - plan na 30.06.2024 r.

Źródło: sprawozdania Rb- N za lata 2019-plan na 30.06.24 wg uchwały budżetowej

3. Poręczenia

Miasto Zabrze w ramach wspierania działalności bieżącej i inwestycyjnej podmiotów udzielało szeregu poręczeń. Wśród największych beneficjentów tych poręczeń

wymienić należy: Górnik Zabrze Spółka Akcyjna, Kardiomed Silesia Sp. z o.o., Stadion w Zabrzu Sp. z o.o., Muzeum Górnictwa Węglowego. Miasto nie było zobowiązane do spłaty tych zobowiązań i wysokość potencjalnych zobowiązań z tego tytułu z roku na rok spada. Poręczenia wpływają jednak negatywnie na wskaźnik dopuszczalnego zadłużenia. W poniższej tabeli zaprezentowane zostało zestawienie ciążących na Mieście poręczeń.

Tabela nr 20. Wykaz ciążących obecnie na Mieście Zabrzu poręczeń – stan na 30.06.2024 r.

Lp.	PODMIOT, KTÓREMU UDZIELONO PORĘCZENIA	PODMIOT, NA RZECZ KTÓREGO UDZIELONO PORĘCZENIA	PORĘCZONE ZOBOWIĄZANIE	WARTOŚĆ PORĘCZENIA WG UMOWY	AKTUALNA WARTOŚĆ PORĘCZENIA
1	Górnik Zabrze Sportowa S.A.	Getin Noble Bank S.A.	emisja obligacji	48 315 575	12 519 368,00
2	Kardio-Med Silesia Sp. z o.o.	Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt inwestycyjny	7 140 000	7 140 000,00
3	Muzeum Górnictwa Węglowego	Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt inwestycyjny	3 100 000	489 080
4	Muzeum Górnictwa Węglowego	Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt inwestycyjny	9 580 000	7 133 313
5	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	kredyt w rachunku bieżącym	4 000 000	4 000 000,00
6	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	pożyczka inwestycyjna	8 236 377	4 129 636,00
7	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	kredyt inwestycyjny	2 760 000	0,00
8	ZBM - TBS Sp. z o.o.	Bank Gospodarstwa Krajowego	kredyt na przedsięwzięcie inwestycyjno - budowlane	7 530 000	6 711 162
9	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	kredyt inwestycyjny, kredyt obrotowy	12 321 000	5 764 116
10	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	138 188	138 188,00
11	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	dotacja	783 063	783 063,00
12	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o.	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	pożyczka	3 622 026	3 622 026,00
OGÓŁEM				**-**	**52 429 952**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Kwotę poręczeń ujętych jako potencjalny wydatek w budżecie Miasta Zabrze przedstawia poniższa tabela nr 21.

Tabela nr 21. Potencjalny wydatek z tytułu poręczeń

	wartość poręczenia
2020	86 557 089,00 zł
2021	79 332 582,00 zł
2022	67 703 986,00 zł
2023	55 235 846,00 zł
2024*	52 429 952,01 zł

* - plan na 30.06.2024 r.
Źródło: dane własne Miasta Zabrze

4. Luka finansowa

Opisane we wcześniejszej części Programu czynniki doprowadziły w ostatecznym efekcie do powstania istotnych finansowych niedoborów, które szczególnie jaskrawie uwidaczniają się w 2024 r., choć z pewnością są skutkiem problemów nawarstwiających się od lat. Część tych niedoborów zostało przetransferowanych wprost z lat wcześniejszych. Niedobory te tworzą lukę finansową, której likwidacja stanowi obecnie jedno z najważniejszych wyzwań przed władzami Miasta Zabrze. W poniższej tabeli zaprezentowano niedobory finansowe Miasta Zabrze (luka finansowa). W tabeli ujęto także kwotę zobowiązań, które planuje się poddać restrukturyzacji.

Tabela nr 22. Niedobory finansowe w budżecie Miasta Zabrze – dochody i wydatki w 2024 r. wraz z możliwością ich pokrycia w latach 2024-2025

BRAKI FINANSOWE MIASTA ZABRZE - FINANSOWANIE POŻYCZKĄ Z BUDŻETU PAŃSTWA		
ROK	*2024*	*2025*
prognoza niewykonania dochodów, w tym:	**- 51 492 239 zł**	**- zł**
bieżące (pkt 4.1)	*- 36 762 948 zł*	*- zł*
majątkowe (pkt 4.2)	*- 14 729 291 zł*	*- zł*
niedoszacowane wydatki (*pkt 4.3, 4.4,)*:	**- 141 982 879 zł**	**- zł**
obligatoryjne wydatki bez źródeł pokrycia i zaległości bez planu *(pkt 4.5, 4.6, 4.7, 4.9)*	**- 8 799 931 zł**	**- 71 500 000 zł**
restrukturyzacja zadłużenia *(pkt 4.8)*	**- 35 000 000 zł**	**- 65 000 000 zł**
RAZEM	**- 237 275 049 zł**	**- 136 500 000 zł**

FINANSOWANIE POŻYCZKĄ BP	**373 775 049 zł**	**136 500 000 zł**
BILANS	**136 500 000 zł**	**- zł**

Źródło: dane Miasta Zabrze

Dane przedstawione w tabeli nr 22 wykazują potrzeby finansowe Miasta Zabrze w rozbiciu na 2024 r. i 2025 r. Przy zakładanym wpływie całej kwoty pożyczki w 2024 roku, niewykorzystana kwota na koniec roku zostanie wprowadzona do budżetu roku 2025 r. jako przychody (wolne środki). Suma braków stanowi kwotę 373 775 049 zł. W dalszej części Programu uszczegółowiono informacje dotyczące poszczególnych niedoborów finansowych.

4.1. Zawyżone dochody bieżące

Na podstawie informacji przekazanych przez wydziały merytoryczne dokonano analizy wykonania za lata poprzednie, z uwzględnieniem ich realizacji na dzień 30.06.2024 r. oraz przeszacowano ich wartości w stosunku do wartości przyjętych w budżecie. Niedobór dochodów bieżących został oszacowany na podstawie analizy wykonania za lata 2019 r. - 2023 r., z którym to wykonaniem zestawiono plan na 2024 r. Wydziały oraz jednostki merytorycznie odpowiedzialne za poszczególne obszary dochodów zestawiły plan z wykonaniem oraz dokonały przeglądu możliwych do pozyskania dochodów w 2024 r. Wartości te jak i wyniki przeszacowania zaprezentowano w tabeli nr 23. Suma przeszacowań to kwota 36 762 948 zł.

Tabela nr 23. Dochody bieżące - wartości zakładane, a wartości realne

NAZWA	PLAN NA 30.06.2024	PRZEWIDYWANE WYKONANIE	RÓŻNICA
podatek od nieruchomości	153 000 000,00	146 456 739,00	-6 543 261,00
środki transportowe i opłata skarbowa - 200 tys. zł i 200 tys. zł	3 900 000,00	3 500 000,00	-400 000,00
odsetki ordynacja podatkowa	1 130 000,00	0	-1 130 000,00
opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	63 240 851,00	58 893 695,55	-4 347 155,45
czynsze z budynków komunalnych	52 700 000,00	45 249 787,29	-7 450 212,71
podatek od czynności cywilnoprawnych	19 350 000,00	12 000 000,00	-7 350 000,00
użytkowanie wieczyste	2 506 000,00	2 000 000,00	-506 000,00
opłata komunikacyjna	2 847 600,00	2 311 280,00	-536 320,00
kary umowne	3 000 000,00	0	-3 000 000,00
pozostałe dochody - niedoszacowanie dotacji na zadania zlecone	3 000 000,00	0	-3 000 000,00
Środki z RFRD na dofinansowanie zadania pn. Remont drogi gminnej ul. 11 Listopada w Zabrzu	2 500 000,00	0	-2 500 000,00
SUMA	**307 174 451**	**270 411 50**	**-36 762 948**

Źródło: dane Miasta Zabrze

4.2 Zawyżone dochody majątkowe

Dochody majątkowe założone w budżecie na 2024 r., o których wiadomo, że nie zostaną wykonane przez Miasto Zabrze to dotacje na zadania „Przebudowa ul. Chłopskiej" w wysokości 3 604 284 zł, „Centrum Przesiadkowe" w wysokości 305 982 zł oraz sprzedaż nieruchomości na kwotę 10 819 025 zł.

W tabeli nr 24 przedstawiono plan sprzedaży nieruchomości, wykonanie na dzień 31.07.2024 r. oraz potencjalne możliwe dochody z tego tytułu do końca roku.

Tabela nr 24. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości – plan a rzeczywistość

	Kwotowo		Uwagi
	2024		stan na 31.07.2024 r.
plan	62 040 975,47 zł		
wykaz mienia* do sprzedaży w 2024 roku	22 826 544,61 zł		nieruchomości sprzedane w 2024 r. (wykonanie)
	28 395 405,86 zł	7 226 940,00 zł	nieruchomości przygotowywane do sprzedaży w 2024 r.** na rzecz najemcy (szacunkowo)
		21 168 465,86 zł	nieruchomości przygotowywane do sprzedaży w 2024 r.** w przetargu (szacunkowo)
Suma wykonania i przewidywania do końca roku	51 221 950,47 zł		
RÓŻNICA	10 819 025,00 zł		

Źródło: dane Miasta Zabrze

4.3 Braki w wynagrodzeniach, ZUS i świadczeniach / zasiłkach Urzędu Miasta Zabrze i jednostek Miasta Zabrze bez placówek oświatowych

W tabeli nr 25 zaprezentowano braki po stronie wydatków Urzędu Miasta Zabrze w obszarze wynagrodzeń i ZUS. Pokazano, że niedobory występowały już na dzień 01.01.2024 r. Co prawda w 2023 r. wystąpiła nadwyżka planu nad wykonaniem jednak związana była ona z odroczeniem terminu płatności wobec ZUS.

Tabela nr 25. Braki w wynagrodzeniach Urzędu Miasta

	31.12.2023			01.01.2024			31.07.2024		
paragraf	plan	wykonanie	różnica	plan	zaangażowanie	różnica	plan	zaangażowanie	różnica
401	47 543 627	45 956 939	1 586 688	44 454 643	55 148 958	-10 694 315	44 734 417	57 029 384	-12 294 967
411,412	9 727 332	8 486 858	1 240 474	9 442 389	11 800 279	-2 357 890	9 508 855	11 695 003	-2 186 148
								873 685	-873 685
								-4 938 000	4 938 000
RAZEM	57 270 959	54 443 797	2 827 162	53 897 032	66 949 237	-13 052 205	54 243 272	68 724 387	-10 416 800
Ilość pracowników			699			696			673

Źródło: dane Miasta Zabrza - stan na dzień 31.07.2024 r.

Braki na wynagrodzeniach ogółem pomimo redukcji etatów w Urzędzie Miejskim w Zabrzu wynoszą sumarycznie 10 416 800 zł, na co składa się wynagrodzenie netto w kwocie 7 537 934 zł oraz odroczone ZUS-y w kwocie 2 878 866 zł. W trakcie realizacji budżetu wskazane powyżej braki zostały częściowo pokryte.

Braki po stronie wydatków w przypadku jednostek Miasta Zabrza dotyczą wydatków wyszczególnionych w tabeli poniżej. Niedobory w planie wydatków to braki w wynagrodzeniach z ZUS (10 253 838 zł), braki na wydatkach rzeczowych oraz braki na wypłatę świadczeń i zasiłków razem. Razem braki w tym obszarze wynoszą 34 700 338,25 zł.

Tabela nr 26. Niedobór planowanych wydatków w Urzędzie Miejskim oraz jednostkach budżetowych – bez jednostek oświatowych - wg grup wydatków

WYSZCZEGÓLNIENIE	DEFICYT WYNAGRODZENIA I WYDATKI RZECZOWE W TYM ŚWIADCZENIA	DEFICYT ZUS	suma
JEDNOSTKI POZOSTAŁE	24 446 500,00	10 253 838,25	34 700 338,25
URZĄD MIEJSKI	20 591 857,00	5 814 066,83	26 405 923,83
RAZEM	45 038 357,00	16 067 905,08	61 106 262,08

Źródło: dane Miasta Zabrze– stan na dzień 31.10.2024 r.

4.4 Braki w planie wydatków oświatowych

Miasto Zabrze posiada niedoszacowany plan (plan na te zadania był zaniżony) na zadania związane z oświatą, zarówno w odniesieniu do placówek własnych, jak również środków przekazywanych placówkom niepublicznym. Kwota niedoborów w tym przypadku wynosiła na dzień 31.08.2024 r. sumarycznie (ZUS,

wynagrodzenia) kwotę 119 100 508 zł – z uwzględnieniem rezerwy w wysokości ponad 10 mln zł dawało to brak na poziomie 108 836 888 zł. W trakcie realizacji budżetu wskazane powyżej braki zostały częściowo pokryte. Poniższa tabela prezentuje zaktualizowane deficyty w sferze oświaty na dzień 31.10.2024 r.

Tabela nr 27. Niedobór planu jednostki budżetowe oświatowe

WYSZCZEGÓLNIENIE	DEFICYT WYNAGRODZENIA I WYDATKI RZECZOWE	DEFICYT ZUS	SUMA
OŚWIATA	27 077 766,00	50 652 116,49	77 729 882,49
DOTACJE DLA PODMIOTÓW NIEPUBLICZNYCH	3 146 734,00	0,00	3 146 734,00
RAZEM	30 224 500,00	50 652 116,49	80 876 616,49

Źródło: dane własne Miasta Zabrze – stan na dzień 31.10.2024 r.

Braki w ZUS wynoszą ponad 50,6 mln zł, z czego Miasto chce uregulować całość kwoty z pozyskanych środków pożyczkowych z budżetu Państwa w 2024 r.

4.5 Braki na pokrycie wydatku z tytułu ugody sądowej

Braki dotyczą podpisanej ugody sądowej na realizację zadania odbioru odpadów komunalnych, która to ugoda obliguje Miasto Zabrze do zapłaty kwoty 5 283 614 zł na rzecz podmiotu świadczącego usługi w tym zakresie.

4.6 Rozliczenie składki z GZM

Miasto jest zobligowane do dokonania dopłaty do realizowanego przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię zadania usług transportu publicznego za 2023 r. w kwocie 12 364 576 zł. Termin płatności tego zobowiązania zgodnie ze stosowną uchwałą GZM został ustalony na 31.03.2025 r. Ponadto Miasto winne jest uregulować również pozostałą składkę w kwocie 32 964 795 zł, której zapłata w części została prolongowana. W momencie pozyskania środków z wnioskowanej pożyczki zakłada się uregulowanie całości.

4.7 Odszkodowanie za niedostarczenie lokali socjalnych

Miasto Zabrze jest zobligowane do zapłaty odszkodowania wraz z odsetkami w szczególności dla Spółki Restrukturyzacji Kopalń SA w Bytomiu za udostępnienie lokali socjalnych. Na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r.

o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego w związku z art. 417 Kodeksu Cywilnego spółka wzywa Miasto Zabrze do zapłaty odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych wraz z należnymi odsetkami w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. Informację szczegółową dotyczącą zobowiązań Miasta Zabrze z tytułu wyżej wymienionego odszkodowania zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 28. Zobowiązania z tytułu odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych

MIESIĄC / ROK	KWOTA ZA DANY M-C	KWOTA ZA DANY ROK	ODSETKI OD DNIA	ODSETKI DO DNIA 31.08.2024
styczeń 2021 r.	148 081,36	1 901 819,78	13.08.2021 r.	48 360,73
luty 2021 r.	156 244,43		22.09.2021 r.	50 067,76
marzec 2021 r.	158 844,18		19.11.2021 r.	49 363,55
kwiecień 2021 r.	159 815,60		08.12.2021 r.	49 103,88
maj 2021 r.	158 112,69		04.02.2022 r.	46 696,31
czerwiec 2021 r.	158 567,89		04.02.2022 r.	46 830,74
lipiec 2021 r.	161 616,17		22.03.2022 r.	46 018,53
sierpień 2021 r.	158 849,63		01.04.2022 r.	44 839,12
wrzesień 2021 r.	156 228,07		01.04.2022 r.	44 099,11
październik 2021 r.	155 874,04		28.05.2022 r.	41 520,16
listopad 2021 r.	148 761,18		28.04.2022 r.	40 915,44
grudzień 2021 r.	180 824,54		06.05.2022 r.	49 337,85
styczeń 2022 r.	161 580,06	2 027 172,59	23.07.2022 r.	40 195,81
luty 2022 r.	150 040,94		23.07.2022 r.	37 325,25
marzec 2022 r.	182 975,90		01.09.2022 r.	43 112,14
kwiecień 2022 r.	168 438,87		11.10.2022 r.	37 433,80
maj 2022 r.	174 069,05		15.10.2022 r.	38 451,37
czerwiec 2022 r.	173 224,78		01.02.2023 r.	31 927,93
lipiec 2022 r.	169 763,25		01.02.2023 r.	31 289,92
sierpień 2022 r.	166 908,49		03.02.2023 r.	30 651,71
wrzesień 2022 r.	162 500,50		01.03.2023 r.	28 424,24
październik 2022 r.	161 317,31		12.04.2023 r.	25 943,36
listopad 2022 r.	160 077,98		14.03.2023 r.	27 302,06
grudzień 2022 r.	196 275,46		26.05.2023 r.	28 666,98
styczeń 2023 r.	179 020,85	2 387 740,93	06.04.2023 r.	29 150,97
luty 2023 r.	177 761,21		07.06.2023 r.	25 246,96
marzec 2023 r.	197 764,24		20.06.2023 r.	27 225,09
kwiecień 2023 r.	202 188,03		21.07.2023 r.	25 730,51
maj 2023 r.	207 741,67		21.09.2023 r.	22 174,29
czerwiec 2023 r.	208 581,21		25.10.2023 r.	20 058,08
lipiec 2023 r.	201 899,64		02.11.2023 r.	18 855,49

MIESIĄC / ROK	KWOTA ZA DANY M-C	KWOTA ZA DANY ROK	ODSETKI OD DNIA	ODSETKI DO DNIA 31.08.2024
sierpień 2023 r.	206 131,39		27.12.2023 r.	15 756,34
wrzesień 2023 r.	202 325,18		30.12.2023 r.	15 340,68
październik 2023 r.	216 364,64		25.01.2024 r.	14 671,30
listopad 2023 r.	212 661,71		19.04.2024 r.	10 880,71
grudzień 2023 r.	175 301,16		03.05.2024 r.	6 537,77
styczeń 2024 r.	218 742,60		05.06.2024 r.	5 933,02
luty 2024 r.	216 453,02		13.06.2024 r.	5 337,20
marzec 2024 r.	226 819,72		21.06.2024 r.	5 033,53
kwiecień 2024 r.	268 041,07	1 290 006,72	12.07.2024 r.	3 550,56
maj 2024 r.	276 305,76		29.08.2024 r.	216,76
czerwiec 2024 r.	41 930,90		brak danych	brak danych
lipiec 2024 r.	41 713,65		brak danych	brak danych
odszkodowania:		**7 606 740,02 zł**	**odsetki:**	**1 209 577,01 zł**
RAZEM				**8 816 317,03 zł**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

W trakcie 2024 roku w ramach środków posiadanych przez Miasto Zabrze zaplanowano przeznaczenie 5 300 000 zł na realizację ww. wydatków. Z tego względu w luce finansowej ujęto kwotę 3 516 317 zł.

4.8 Brak zaciągnięcia zobowiązań zaplanowanych w latach 2024 - 2025

W budżecie Miasta Zabrze zostały uwzględnione przychody w wysokości 35 mln zł z tytułu planowanej emisji obligacji - Uchwała Nr VI/34/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie określenia zasad zbywania, nabywania i wykupu obligacji komunalnych, które Miasto Zabrze zamierza wyemitować w 2024 roku w wysokości 35.000.000 zł. Mając na względzie negatywną opinię RIO w Katowicach o możliwości ich wykupu (Uchwała Nr 4200.III.161.2024 III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach z dnia 7 sierpnia 2024 r. w sprawie opinii o możliwości wykupu przez Miasto Zabrze obligacji komunalnych w wysokości 35.000.000,00 zł) perspektywa ich pozyskana na warunkach akceptowalnych stała się nierealna. Ponadto w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta na lata 2024-2048 w pozycji roku 2025 uwzględnione jest planowane do zaciągnięcia zobowiązanie dłużne w wysokości 45 mln zł, z którego należy zrezygnować. Takie działanie jest konieczne z uwagi na niepewne źródło pozyskania oraz wysokie koszty odsetkowe. W związku z powyższym konieczne jest zastąpienie dotychczasowych

przychodów w wysokości 35 mln zł w roku 2024 oraz 45 mln w 2025 r. przychodami z pożyczki. W luce ujęto również kwotę 20 000 000 zł na wcześniejszy niż planowany wykup obligacji.

4.9 Niedobór wydatków bieżących w 2025 r.

Z przeprowadzonych przez Miasto Zabrze analiz na potrzeby przygotowania projektu budżetu na 2025 r. wynika, iż pomimo podjętych działań oszczędnościowych brak będzie pokrycia w stosownych dochodach wydatków na kwotę 59.135.424 zł. Kwota ta wynika z potrzeb Miasta w zakresie pokrycia obligatoryjnych wydatków bieżących.

Rozdział II. Plan przedsięwzięć ostrożnościowych, przewidywane efekty finansowe poszczególnych przedsięwzięć ostrożnościowych wraz z określeniem metodologii ich obliczania

Niniejsza część Programu zawiera opis szeregu przedsięwzięć ostrożnościowych, których realizacja wpłynie pozytywnie na stan finansów Miasta Zabrze. Program działań ostrożnościowych składa się zasadniczo z trzech komponentów:

- **komponent dochodowy** obejmujący działania mające na celu zwiększenie dochodów budżetowych,
- **komponent oszczędnościowy** obejmujący działania zmierzające do redukcji wydatków,
- **komponent pożyczkowy** obejmujący pożyczkę z budżetu państwa, której zaciągnięcie ma zapobiec skutkom istotnych niedoborów finansowych Miasta Zabrze i pomóc ustabilizować jego sytuację finansową.

Poniżej przedstawiono szczegółowo planowane w przyszłości a także realizowane już przedsięwzięcia ostrożnościowe. Podkreślić należy, że Miasto Zabrze podjęło w ostatnim czasie szereg działań mających na celu naprawę jego finansów. Wydanych zostało szereg zarządzeń a także zostało podjętych wiele uchwał wpływających pozytywnie na finanse Miasta. Przeprowadzono, a także planuje się jeszcze przeprowadzić szereg działań reorganizacyjnych (np. dokonano istotnego przemodelowania struktury Urzędu Miejskiego w Zabrzu). Rozpoczęta została także bezprecedensowa z uwagi na swą skalę akcja oszczędnościowa. Władze Miasta

Zabrze wytyczyły jasny kierunek zmian i zmiany te zdeterminowane są wprowadzić. Szacunki dotyczące efektów finansowych podjętych już, a także planowanych przedsięwzięć odnoszą się głównie do 2025 r. i lat następnych. Za takim ujęciem przemawia fakt, iż w Programie starano się przedstawić „czysty" efekt finansowy to znaczy nie obciążony już kosztami jego osiągnięcia. Znaczna np. część kosztów związanych z redukcją zatrudnienia (głównie odprawy) zostanie poniesiona w 2024 r. a „uwolnienie" środków w funduszu płac nastąpi faktycznie w 2025 r. Znaczna część uchwał i zarządzeń wchodzi dopiero w życie w 2025 r. Skutków finansowych szeregu omawianych niżej przedsięwzięć (np. intensyfikacja prac nad uchwalaniem częściowych planów zagospodarowania przestrzennego) nie da się na czas sporządzania Programu jeszcze wiarygodnie oszacować. W tym przypadku od tego odstąpiono niemniej działania takie zostały zaprezentowane. W Programie nie przedstawia się też jako przedsięwzięć ostrożnościowych standardowych działań, związanych z wykonywaniem przez Miasto Zabrze jego zadań choć mogą one np. oddziaływać pozytywnie na stronę dochodową budżetu. Ich skutki finansowe znajdują swoje odzwierciedlenie w kwotach ujętych w projekcie WPF.

5. Zwiększenie dochodów

5.1 Uchwały i Zarządzenia

Działania ostrożnościowe w zakresie zagwarantowania wzrostów dochodów Miasta Zabrze zostały już rozpoczęte. Prezydent Miasta Zabrze wydał szereg zarządzeń, a Rada Miasta podjęła uchwały, których celem jest zwiększenie wpływów do budżetu. Do najważniejszych takich można zaliczyć wydanie lub podjęcie następujących zarządzeń i uchwał:

- Zarządzenia Nr 503/IK/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 11 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia opłat za zwiedzanie Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu;
- Zarządzenie Nr 544/IK/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 18 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia cen za usługi wykonywane przez Zabrzański Kompleks Rekreacji w Zabrzu przy Alei Wojciecha Korfantego 18 oraz przy Placu Krakowskim 10;

- Zarządzenie Nr 693/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem zakładom opieki zdrowotnej i innym podmiotom świadczącym usługi medyczne;
- Zarządzenie Nr 702/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 16 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 347/ZM/2021 w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszu za 1m2 powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze;
- Zarządzenie Nr 703/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 16 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa na terenie Miasta Zabrza;
- Zarządzenie Nr 721/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 23 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 1007/ZM/2018 sprawie ustalenia wysokości stawki wywoławczej czynszu najmu lokali użytkowych i garaży oddawanych w najem w drodze przetargu lub negocjacji, stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem w trybie bezprzetargowym;
- Uchwała Nr VI/35/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LVI/798/22 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 października 2022 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat oraz określenia warunków częściowego zwolnienia z opłat w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Zabrze;
- Uchwała Nr VII/44/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt w Izbie Wytrzeźwień w Zabrzu;
- Uchwała Nr VII/46/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Miejskim w Zabrzu utworzonym przez Miasto Zabrze, wysokości dodatkowej opłaty za wydłużony wymiar opieki oraz maksymalnej opłaty za wyżywienie;

- Uchwała Nr VII/48/24 Rady Miasta Zabrze na dzień 26.08.2024 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, dla których zarządcą jest Prezydent Miasta Zabrze[2];
- Uchwała NR VII/51/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki opłaty za pojemniki lub worek o określonej pojemności, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości.

Wszystkie powyższe akty wprowadzają wzrost wysokości opłat i stawek. Przewidywane zwiększenie dochodów w budżecie Miasta Zabrze na skutek wdrożenia ww. zmian przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 29. Uchwały i zarządzenia zwiększające dochody budżetowe

L.p.	Przedsięwzięcie	Data/ harmonogram wprowadzenia	Efekt finansowy 2024 r. w złotych	Efekt finansowy 2025 r. w złotych
1.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze Nr 503/IK/2024 z dnia 11 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia opłat za zwiedzanie Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu	01.07.2024 r	66 895	133 790
2.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze Nr 544/IK/2024 z dnia 18 czerwca 2024 r. w sprawie ustalenia cen za usługi wykonywane przez Zabrzański Kompleks Rekreacji w Zabrzu przy Alei Wojciecha Korfantego 18 oraz przy Placu Krakowskim 10	01.07.2024 r	177 500	355 000
3.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze Nr 693/ZM/2024 z dnia 15 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem zakładom opieki zdrowotnej i innym podmiotom świadczącym usługi medyczne	01.09.2024 r.	94 462	283 388
4.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze Nr 702/ZM/2024 z dnia 16 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 347/ZM/2021 w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszu za 1m2 powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze	01.01.2025 r.	brak	4 723 206
5.	Zarządzenie Nr 703/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 16 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych stanowiących własność Skarbu Państwa na terenie Miasta Zabrza;	01.01.2025 r.	brak	13 116
6.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze Nr 721/ZM/2024 z dnia 23 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie nr 1007/ZM/2018 sprawie ustalenia wysokości stawki wywoławczej czynszu najmu lokali użytkowych i garaży oddawanych w najem w drodze przetargu lub negocjacji, stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem w trybie bezprzetargowym	01.10.2024 r.	15 457	61 830

[2] Rozstrzygnięciem nadzorczym nr NPII.4131.1.778.2024 Wojewody Śląskiego z dnia 27 września 2024 r. stwierdzono nieważność uchwały Nr VII/48/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, dla których zarządcą jest Prezydent Miasta Zabrze, w całości. Planuje się podjęcie uchwały w podobnym kształcie do końca roku - obecnie trudno określić daty wejścia w życie tego aktu. Z tego względu dokonano szacunku efektu finansowego regulacji dopiero od 2025 r.

L.p.	Przedsięwzięcie	Data/ harmonogram wprowadzenia	Efekt finansowy 2024 r. w złotych	Efekt finansowy 2025 r. w złotych
7.	Uchwała Nr VI/35/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 8 lipca 2024 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr LVI/798/22 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 października 2022 r. w sprawie określenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat oraz określenia warunków częściowego zwolnienia z opłat w publicznych przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych prowadzonych przez Miasto Zabrze	01.09.2024 r.	59 716	179 148
8.	Zarządzenie Nr 756/ZM/2024 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 12 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości minimalnych stawek najmu pomieszczeń w nieruchomościach zabudowanych stanowiących własność Miasta Zabrze, będących w trwałym zarządzie lub posiadaniu jednostek oświatowych	01.09.2024 r.	185 546	556 640
9.	Uchwała Nr VII/48/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, dla których zarządcą jest Prezydent Miasta Zabrze	1.12.2024 r.	-	5 665 433
10.	Uchwała Nr VII/46/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt dziecka w Żłobku Miejskim w Zabrzu oraz maksymalnej opłaty za wyżywienie	01.10.2024 r	764 591	3 058 365
11.	Zarządzenie Nr 780/AO/2024 Prezydenta Miasta Zabrze w sprawie ustalenia w roku szkolnym 2024/2025 wysokości opłat za zakwaterowanie wychowanka w Miejskiej Bursie Szkolnej w Zabrzu, a także terminu i sposobu ich wnoszenia	21.08.2024 r.	10 487	31 462
12.	Uchwała Nr VII/44/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za pobyt w Izbie Wytrzeźwień w Zabrzu	17.09.2024 r.	26 250	105 000
13.	Uchwała Nr VII/51/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawki opłaty za pojemniki lub worek o określonej pojemności, przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości	01.10.2024 r.	2 385 396	9 541 584[3]
14.	Uchwała w sprawie zmiany stawki podatku od nieruchomości – będzie procedowana	01.01.2025 r.	brak	3 937 950
15.	Zarządzenie Prezydenta Miasta Zabrze ws aktualizacji opłaty za przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności – będzie procedowane	01.01.2025 r.	brak	766 432
	RAZEM		**3 786 300 zł**	**29 412 344 zł**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

W załączniku nr 2 do Programu przedstawiono metodologię obliczania przedsięwzięć ostrożnościowych. Dla celów szacunkowych zakłada się także powtarzalność efektu z 2025 r. także w 2026 r. i 2027 r.

[3] Pamiętać jednak należy, iż obiektywny efekt finansowy tego przedsięwzięcia zostanie całkowicie skonsumowany przez wzrastające koszty utrzymania systemu gospodarki odpadami.

Tabela nr 29 zawiera te działania pro dochodowe, których wymierny efekt finansowy da się dość precyzyjnie oszacować. Jednocześnie podjęto już lub planuje się podjąć szereg innych działań, które powinny spowodować zwiększenie dochodów o czym poniżej.

5.2 Sprzedaż nieruchomości

5.2.1 Grunty

Istotnym elementem mogącym wpłynąć pozytywnie na sytuację finansową Zabrza w najbliższych latach jest uzyskanie dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości. W założeniach budżetowych na 2025 r. przyjęto dochody ze sprzedaży nieruchomości na poziomie 30 689 910 zł. Jest to kwota realna, na poziomie uzyskiwanych w latach ubiegłych dochodów (2024 r. odznacza się jednak na tym tle negatywnie) i oparta o znajomość posiadanych, nadających się do sprzedaży nieruchomości. Poniżej przedstawiono planowane wykonanie dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości w latach 2024-2025 (zgodnie z danymi z Wydziału Obrotu Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Zabrzu).

Tabela nr 30. Planowane dochody ze sprzedaży nieruchomości zabudowanych w latach 2024-2025

NIERUCHOMOŚCI ZABUDOWANE	2024 dochód [zł]	2025 dochód [zł]
SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI W DRODZE PRZETARGU	345 000	2 200 000
SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI NA RZECZ NAJEMCY	3 139 881	1 200 000
SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI NA RZECZ DZIERŻAWCY	1 083 417	320 000
SUMARYCZNIE	**4 568 298**	**3 720 000**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Tabela nr 31. Planowane dochody ze sprzedaży nieruchomości niezabudowanych w latach 2024-2025

NIERUCHOMOŚCI NIEZABUDOWANE	2024 dochód [zł]	2025 dochód [zł]
SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI W DRODZE PRZETARGU	**23 220 952**	**26 969 910**

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Niestety w 2024 r. z uwagi na wyniki procedur przetargowych nie uda się zrealizować w pełni przyjętych założeń. Sprzedaż zostanie wykonana w kwocie niższej niż zakładana o około 11 mln zł. Wysokość uzyskiwanych dochodów ze sprzedaży nieruchomości kształtuje się jednak poniżej potencjalnych możliwości Miasta Zabrze. W latach 2024-2026 (i następnych) jak podaje Wydział Obrotu Nieruchomościami ograniczeniem w sprzedaży nieruchomości, a co za tym idzie poziomu uzyskaniu dochodów z tego tytułu jest skończona liczba nieruchomości, które mogą zostać przeznaczone do zbycia. Zabrze posiada duży potencjał gruntów będących własnością Miasta, lecz z uwagi na brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz infrastruktury technicznej w zakresie umożliwiającym ich zagospodarowanie, a przynajmniej mogącej stanowić punkt wyjścia dla dalszego inwestowania przez nabywców nieruchomości, nie mogą one zostać przeznaczone do zbycia.

W zasobie nieruchomości Miasta Zabrze znajduje się wiele gruntów o użytku rolnym i powierzchniach powyżej 1 ha, dla których nie uchwalono miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W celu umożliwienia ich sprzedaży koniecznym jest uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Podział nieruchomości na mniejsze działki zwiększy ich atrakcyjność na rynku nieruchomości. Dodatkowo warunkiem umożliwiającym ich sprzedaż jest wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu.

Po spełnieniu powyższych warunków Miasto mogłoby stosunkowo szybko przeznaczyć do sprzedaży dodatkowo tereny o łącznej powierzchni prawie 800 ha i wartości niemal 160 mln przy założeniu ceny za 1 m^2 na poziomie 200 zł. Przyjmując ostrożnie 50% korektę byłaby to kwota 80 mln złotych. Poniżej tabela ilustrująca tę kwestię.

Tabela nr 32. Grunty rolne z perspektywą sprzedaży

	ADRES NIERUCHOMOŚCI	NR DZIAŁKI	POW. [m^2]	WARTOŚĆ NIERUCHOMOŚCI [zł]	[zł/m^2]	UWAGI
1	Tarnogórska/Ogrodowa	78/26, 79/21, 215/16, 238/27	212 260	42 452 000	200	konieczne uchwalenie miejskiego planu zagospodarowania przestrzennego – dalej jako "mpzp"(studium - MN teren zabudowy mieszkaniowej niskiej i średniej intensywności)
2	Ogrodowa	210/9	137 965	27 593 000	200	konieczne uchwalenie mpzp (studium - MN teren zabudowy mieszkaniowej "niskiej i średniej intensywności)
3	na północ od ul. Bytomskiej	397/28, 398/28	38 106	7 621 200	200	1.konieczne uchwalenie mpzp (studium PUp - tereny przemysłowo-usługowe) sprzedaż po uchwaleniu mpzp 2. konieczne wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu (została wydana już decyzja ZRiD)
4	ul. Bytomska	347/29	9 112	1 822 400	200	1.konieczne uchwalenie mpzp (studium PUp - tereny przemysłowo-usługowe) sprzedaż po uchwaleniu mpzp 2. konieczne wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu (została wydana już decyzja ZRiD)
5	ul. Bytomska	349/29	23 780	4 756 000	200	1.konieczne uchwalenie mpzp (studium PUp - tereny przemysłowo-usługowe) sprzedaż po uchwaleniu mpzp 2. konieczne wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu (została wydana już decyzja ZRiD)

	ADRES NIERUCHOMOŚCI	NR DZIAŁKI	POW. [m^2]	WARTOŚĆ NIERUCHOMOŚCI [zł]	[zł/m^2]	UWAGI
6	na północ od ul. Bytomskiej	559/30	81 285	16 257 000	200	1.konieczne uchwalenie mpzp (studium PUp - tereny przemysłowo-usługowe) sprzedaż po uchwaleniu mpzp 2. konieczne wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu (została wydana już decyzja ZRiD)
7	na północ od ul. Bytomskiej	555/30	20 518	4 103 600	200	1.konieczne uchwalenie mpzp (studium PUp - tereny przemysłowo-usługowe) sprzedaż po uchwaleniu mpzp 2. konieczne wybudowanie drogi oraz uzbrojenie terenu (została wydana już decyzja ZRiD)
8	ul. Kr. Jadwigi i ul. Filipka	1940/47, 1940/47, 1696/48, 1899/49	103 140	20 628 000	200	przeznaczenie w studium - MN teren zabudowy mieszkaniowej niskiej i średniej intensywności sprzedaż po uchwaleniu mpzp, wybudowaniu drogi oraz uzbrojeniu terenu
9	ul. Rogoźnicka	3843/195, 3838/195, 3840/195	48 119	9 623 800	200	przeznaczenie w studium - UK teren usług komercyjnych sprzedaż po uchwaleniu mpzp, wybudowaniu drogi oraz uzbrojeniu terenu
10	Przy obrębie Ruda	255/22	119 904	23 980 800	200	konieczne uchwalenie mpzp
				Razem : 158 837 800		

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Oczywiście pamiętać należy, że poziom uzyskiwanych dochodów ze sprzedaży w dużej mierze uzależniony jest od ogólnej koniunktury na rynku. Wspomnieć przy tym jednak trzeba, iż Miasto Zabrze posiada także szereg jeszcze innych (niż wskazane wyżej) gruntów, których jednak sytuacja głównie prawna uniemożliwia szybsze przeznaczenie ich do sprzedaży.

W ramach działań mających na celu umożliwić przeznaczenie do sprzedaży większej ilości nieruchomości:

1) nastąpi intensyfikacja prac nad uchwalaniem częściowych miejskich planów zagospodarowania przestrzennego,
2) w ramach finansowych możliwości Miasta zostaną przeznaczone określone środki na rzecz inwestycji mających na celu stworzenie właściwej infrastruktury technicznej działek,
3) w celu koordynacji działań poszczególnych wydziałów w 2024 r. powołany zostanie zespół złożony z naczelników wydziałów: Obrotu Nieruchomościami, Infrastruktury Miejskiej i Planowania Strategicznego, Inwestycji i Remontów, Zarządzania Mieniem.

5.2.2 Lokale mieszkalne i użytkowe

Z uwagi na możliwe braki dostatecznie przygotowanych do sprzedaży gruntów (co może negatywnie wpływać na realizację dochodowej strony budżetu) władze Miasta podjęły działania mające na celu zintensyfikowanie sprzedaży innych rodzajów nieruchomości: lokali mieszkalnych i użytkowych.

Zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145), w przypadku zbywania nieruchomości osobom fizycznym i prawnym pierwszeństwo w ich nabyciu przysługuje najemcy lokalu mieszkalnego i użytkowego, jeżeli najem został nawiązany na czas nieoznaczony. Zasady zbywania nieruchomości z gminnego zasobu nieruchomości oraz warunki udzielania bonifikat określa uchwała nr LII/698/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 19 kwietnia 2010 r. w sprawie określenia zasad zbywania oraz nabywania nieruchomości przez Gminę Miejską Zabrze oraz warunków udzielania bonifikat.

W II kwartale br. został rozstrzygnięty przetarg na realizację wycen nieruchomości co umożliwi istotne przyśpieszenie realizacji wniosków o wykup lokali. W związku z powyższym do końca 2026 r. zaplanowano realizację jak największej ilości dotychczas zgłoszonych wniosków. Planuje się w 2025 r. i 202f6 r. oddać do sprzedaży znacznie większą liczbę lokali mieszkalnych (odpowiednio 500 i 400) niż w 2024 r. (200). Poniższa tabela ilustruje zakładany skutek finansowy działań.

Tabela nr 33. Planowane wpływy ze sprzedaży lokali – tryb bezprzetargowy

lata	lokale mieszkalne i użytkowe na rzecz najemców - tryb bezprzetargowy			
	liczba lokali mieszkalnych	dochód planowany	liczba lokali użytkowych	dochód planowany
2024	200	7 700 000	6	1 000 000
2025	500	12 500 000	4	500 000
2026	400	10 000 000	2	250 000
suma	1 100	30 200 000	16	2 250 000

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Obrotu Nieruchomościami

Z powyższego zestawienia wynika, że efekt finansowy w 2025 r. i 2026 r. (różnica pomiędzy przewidywanym wykonaniem dochodów w 2024 r. a odpowiednio 2025 i 2026) wyniesie odpowiednio **4 800 000** zł i **2 300 000** zł (zakłada się powtórzenie tego efektu także w 2027 r.). Kwoty planowanych wpływów oszacowano na podstawie szacowanej wartości przeznaczonych do sprzedaży lokali mieszkalnych z założeniem w 2025 r. i 2026 r. Z ostrożności przyjęto 50% korektę wykonania dochodów odpowiednio w 2025 r. z kwoty 25 000 000 zł i w 2026 r. z kwoty 20 000 000 zł.

Zintensyfikowane zostały także działania mające na celu przygotowanie szerszej oferty sprzedaży lokali w drodze przetargowej.

W celu przyśpieszenia realizacji dochodów ze sprzedaży lokali oraz ograniczenia kosztów utrzymania lokali w znajdujących się w budynkach wspólnot mieszkaniowych a pozostających nadal w zasobie Miasta (zapłata wspólnocie na fundusz remontowy i koszty zarządu nieruchomością wspólną), przygotowana zostanie propozycja zmiany § 5 lit. e i f nr LIII/687/10 Rady Miejskiej w Zabrzu dotyczących wyłączenia ze sprzedaży lokali mieszkalnych oraz budynków mieszkalnych stanowiących w całości przedmiot najmu odpowiednio:

- przed upływem 2 roku od daty zawarcia umowy najmu,
- oraz przed upływem 5 lat od daty zawarcia umowy najmu w przypadku licytacji stawki czynszowej.

Zmiana wprowadzałaby odpowiednio okresy 1 roku i 3 lat.

Podjęte zostaną także działania mające na celu przygotowanie szerszej oferty sprzedaży pustostanów lokali mieszkalnych i użytkowych.
Harmonogram opisanych w niniejszym punkcie działań obejmuje co najmniej lata 2024 -2027 z założeniem ich kontynuacji w latach następnych.

5.3 Podatki i opłaty

Podatek od nieruchomości stanowi jedno z najważniejszych źródeł dochodów każdej gminy. W 2024 r. (dane na dzień 13.09.2024 r.) w Zabrzu było 78 791 podatników podatku od nieruchomości od osób fizycznych oraz 2364 podatników podatku od nieruchomości od osób prawnych. Łącznie opodatkowaniu podlegało 25 968 216 m^2 powierzchni gruntów, 6 486 883 m^2 powierzchni użytkowej budynków lub ich części oraz budowle o łącznej wartości (dla celów podatkowych) w kwocie 2 242 344 990 zł. Stawki podatkowe nie sięgają jednak dopuszczalnego ustawowego limitu. W celu zwiększenia dochodów z tego tytułu planuje się podniesienie od 2025 r. stawek podatku od nieruchomości o 2,7 %. Według szacunków Wydziału Podatków i Opłat Lokalnych przyniesie to efekt w postaci podwyższenia wpływów budżetowych w 2025 r. (i w latach następnych) o kwotę **3 937 950 zł** (metodologia wyliczenia tej kwoty została opisana w załączniku nr 2 do niniejszego Programu). Pozytywnym zjawiskiem jest także fakt, iż jak szacuje Wydział Podatków i Opłat Lokalnych na podstawie uzyskanych od Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego informacji w 2025 r. można spodziewać się wzrostu wpływów podatkowych o kwotę ok. 1 mln zł biorąc pod uwagę ilość udzielonych pozwoleń na użytkowanie obiektu. Wydział Podatków i Opłat Lokalnych podejmie działania mające na celu zweryfikowanie czy podatnicy złożą stosowną informację bądź deklarację uwzględniającą rozpoczęcie użytkowania obiektu.
W 2024 r. zintensyfikowano czynności kontrolne. W roku tym zaplanowano wykonanie 17 kontroli podatkowych co stanowi istotny kontrast z rokiem wcześniejszym gdy kontroli nie przeprowadzano. Podobną liczbę kontroli planuje się wykonać w latach 2025-2026. Efektem kontroli powinny być dodatkowe wpływy do budżetu. W ramach działań zmierzających do zwiększenia skuteczności weryfikacji bazy podatkowej planuje się skorzystanie ze stosownych narzędzi weryfikacji powszechności opodatkowania przy użyciu zdjęć satelitarnych. Z narzędzi detekcji

satelitarnej podatku od nieruchomości korzysta wiele miast (np. Gliwice, Wrocław). Działania takie przynoszą wszędzie pożądany efekt w postaci zwiększenia wpływów podatkowych w kwotach przewyższających koszt systemu.

Innym z działań, które zostaną podjęte w celu zwiększenia dochodów budżetowych jest aktualizacja wysokości opłaty za użytkowanie wieczyste. Wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowej, podlega aktualizacji nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie (art. 77 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami).

Wydział Obrotu Nieruchomościami prowadzi corocznie aktualizację opłat rocznych zasadniczo w oparciu o dwa kryteria: czas jaki upłynął od ostatniej aktualizacji oraz wysokość opłaty. Liczba rocznie dokonanych aktualizacji zdeterminowana jest zasobami ludzkimi oraz wysokością środków finansowych przeznaczonych na operaty szacunkowe. Wpływ dokonywanych aktualizacji na dochody budżetowe ilustrują poniższe tabele. Kwoty przedstawione w tabelach dotyczą 25% dochodu należnemu Miastu.

Tabela nr 34. Wzrost przypisu w złotych na skutek aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste

	grunty Gminy	grunty Skarbu Państwa
2025	8 456	221 908
2026	83 659	301 655
2027	89 986	230 000

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Powyższy efekt finansowy został oszacowany jako różnica między przypisem opłaty przed aktualizacją, a symulacją przypisu po aktualizacji.

Harmonogram opisanych w niniejszym punkcie działań obejmuje lata 2024-2027 z założeniem ich kontynuacji w latach następnych.

6. Wydatki

6.1 Oszczędności z tytułu redukcji wydatków na wynagrodzenia osobowe

W ramach działań ostrożnościowych w tym zakresie, Miasto Zabrze przewiduje oszczędności z tytułu zmniejszenia zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Miasta. Zmniejszenie zatrudnienia osiągnięte zostanie na kilka sposobów. Przyjęto generalną zasadę, iż nie będzie odtwarzać się etatów (w miejsce opuszczonego etatu np. na skutek przejścia na emeryturę, nie zatrudnia się nowego pracownika). Nie przedłuża się także umów zawartych na czas określony. Redukcję zatrudnienia prowadzi się także w drodze likwidacji stanowisk pracy. Przeprowadzając redukcję zatrudnienia władze Miasta Zabrze zdają sobie sprawę z kosztów społecznych jakie ona za sobą niesie. Negatywne skutki redukcji z pewnością złagodzi jednak dobra sytuacja na rynku pracy i stosunkowo niski poziom bezrobocia (w Zabrzu wg. danych GUS za lipiec b.r. wynosił on 4,2 %).
W pierwszej fazie redukcji (która już się rozpoczęła) przewiduje się w Urzędzie Miasta i jednostkach organizacyjnych Miasta (poza jednostkami oświatowymi) redukcję zatrudnienia w latach 2024-2025 obejmującą łącznie: 133,75 etatów. Większość z tej liczby (83) dotyczy Urzędu Miasta, w którym już tę redukcję przeprowadzono.

Poniższa tabela nr 35 ilustruje efekty finansowe redukcji zatrudnienia (dane w złotych). Efekty wyliczono od 2025 r. kiedy to efekty finansowe będą odczuwalne, a także zaniechano wyliczania efektów w 2024 r. gdyż w wielu jednostkach efekt ten nie wystąpi lub będzie nieznaczny z uwagi na fakt, że przeprowadzane redukcje będą wiązać się z obciążeniami funduszu płac obejmującymi okres wypowiedzenia, a także odprawy.

Tabela nr 35. Efekty finansowe redukcji zatrudnienia

LP.	Nazwa jednostki	2025	2026	2027
1	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	214 612,19	232 480,88	232 480,88
2	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	90 513,89	187 183,27	187 183,27
3	Dom Pomocy Społecznej Nr 2	14 099,06	14 099,06	14 099,06
4	Dom Pomocy Społecznej Nr 3	34 426,16	34 426,16	34 426,16
5	Jednostka Gospodarki Nieruchomościami	468 567,63	567 701,86	570 731,90
6	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	958 704,06	928 496,78	949 264,77

7	Miejski Zarząd Dróg	479 523,78	479 523,78	479 800,55
8	Powiatowy Urząd Pracy	718 798,28	613 105,51	641 290,67
9	Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych	249 817,46	408 795,66	548 661,66
10	Zabrzański Kompleks Rekreacji	256 607,64	271 807,64	271 807,64
11	Urząd Miejski	8 905 633,00	9 146 085,09	9 393 029,39
Razem:		12 391 303,15	12 883 705,69	13 322 775,95

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

Powyższe wyliczenia zostały sporządzone w oparciu o dane przedłożone przez służby finansowo-kadrowe powyższych jednostek. Kwoty stanowią sumę oszczędności (koszty, które należałoby ponieść w przypadku dalszego zatrudnienia pracownika) przypadającą na poszczególne redukowane etaty uwzględniając całkowity koszt pracodawcy.

Harmonogram wyżej opisanych działań obejmuje lata 2024-2027 przy czym zasadnicza część działań redukcyjnych została już podjęta bądź będzie podjęta w 2024 r.

6.2 Zmiany organizacyjne w instytucjach kultury

W dniu 26 sierpnia 2024 r. Rada Miasta Zabrze podjęła Uchwałę Nr VII/50/24 w sprawie podjęcia działań zmierzających do zmiany organizatorów instytucji kultury w postaci Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu. W uchwale tej Prezydent Miasta Zabrze został upoważniony *do podjęcia działań zmierzających do zmiany organizatorów instytucji kultury pn. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu w taki sposób, ażeby jedynym organizatorem tej instytucji pozostało Województwo Śląskie, a jednocześnie Miasto Zabrze przestało być organizatorem tej instytucji kultury z dniem 01.01.2025 r.* Przebieg dotychczasowych rozmów prowadzonych z władzami Województwa Śląskiego wskazuje, iż jest duża szansa zrealizowania powyższych planów. Działania te mogą mieć istotny, oszczędnościowy efekt finansowy. W budżecie na 2024 r. przewidziano dla Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu łącznie kwotę 7 122 160 zł na co składa się dotacja podmiotowa (7 102 160 zł – dział 921) oraz dotacja celowa (20 000 zł – dział 701). W roku ubiegłym wykonanie wydatków z tego tytułu wynosiło odpowiednio 7 553 575 zł oraz 20 000 zł. Rezygnacja przez Miasto Zabrze z funkcji Organizatora spowoduje zwolnienie się z obowiązku przekazywania dotacji już od 2025 r. Działanie takie

powinno przynieść rocznie oszczędność już od 2025 r. na poziomie co najmniej **7 570 000 zł** – rocznie (przyjmując ostrożnie za punkt odniesienia ostateczne wykonanie wydatków w 2023 r. gdzie wykonanie dotacji wyniosło odpowiednio 7 553 575 zł oraz 20 000 zł). Ponadto Miasto Zabrze jest poręczycielem spłaty zaciągniętych przez Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu kredytów inwestycyjnych (aktualnie wartość dwóch udzielonych poręczeń wynosi łącznie 1 181 803 zł). Kwota ta obciąża wskaźnik dopuszczalnego zadłużenia. Miasto będzie starało się o przejęcie tego zobowiązania przez Województwo Śląskie co poprawi wskaźnik dopuszczalnego zadłużenia, który kwota ta obecnie obciąża.

W ramach zmniejszania wydatków na wynagrodzenia planuje się przeprowadzić także redukcję zatrudnienia w miejskich instytucjach kultury: Miejskim Ośrodku Kultury w Zabrzu oraz Domu Muzyki i Tańca w Zabrzu. Łącznie planowana redukcja obejmie 19 etatów. Oszczędności z tego tytułu szacuje się na poziomie: **30 707 zł** w 2024 r., **1 104 010 zł** w 2025 r., **1 357 982 zł** w 2026 r. i 2027 r. Efekt finansowy opisanych wyżej redukcji został wyliczony jako kwoty odpowiadające wydatkom związanym z wynagrodzeniami, które należałoby ponieść gdyby nie nastąpiła redukcja etatów.

W ramach oszczędności podjęta została także decyzja o zmniejszeniu w stosunku do 2024 r. planowanych na 2025 r. wydatków na zadaniach prowadzonych przez Urząd Miejski tj.:

- pn. „Upowszechnianie turystyki” - zmniejszenie o **335 000 zł,**
- pn. „Nagrody za wysokie wyniki sportowe” – zmniejszenie o **40 000 zł,**
- rezygnacja z zadania „Dzień nauki” – oszczędność **11 000 zł,**
- pn. „Organizacja i współorganizacja imprez o charakterze sportowo-rekreacyjnym” – **zmniejszenie o 204 650 zł.**

Uzyskany efekt finansowy wykazany został w oszczędnościach Urzędu Miasta.

W 2025 r. planuje się także podjęcie działań audytowych w niewymienionych wyżej instytucjach kultury mające na celu przeanalizowanie ich działalności pod kątem ewentualnych oszczędności.

Harmonogram opisanych wyżej działań obejmuje lata 2024-2027.

6.3 Zmiany organizacyjne w oświacie

6.3.1 Oszczędności z tytułu utworzenia Centrum Usług Wspólnych

Przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (art. 10a – 10b) pozwalają na powierzenie wspólnej obsługi w szczególności administracyjnej, finansowej i organizacyjnej wyspecjalizowanej w świadczeniu tego typu usług jednostce – centrum usług wspólnych. Centra usług wspólnych są koncepcją organizacyjną od lat sprawdzającą się na całym świecie. Korzyść utworzenia takich centrów wynika głównie z obniżenia kosztów świadczenia usług na skutek ich centralizacji. Przykładem jest centralizacja takich funkcji administracyjnych, jak księgowość, płace, czy wspólna obsługa informatyczna. Korzyść ta jest tym bardziej widoczna im więcej jest podmiotów jest obsługiwanych i sprawdza się najlepiej w dużych miastach. Zabrze wciąż należy do kurczącego się grona dużych miast, które nie powołały jeszcze centrum usług wspólnych (na Śląsku centra takie powołano m.in. w Katowicach, Bytomiu, Chorzowie).

W tej chwili w Urzędzie Miasta Zabrze trwają prace przygotowawcze do utworzenia w 2025 r. Centrum Usług Wspólnych w Zabrzu (dalej jako też jako CUW), które przynajmniej początkowo swoją działalnością obejmie placówki oświatowe, których jest 90.

Rozpoczęcie działalności nowej jednostki organizacyjnej planuje się na 1 kwietnia 2025 r. Zakłada się, że CUW obejmie swoją działalnością:

- w I etapie - 1 lipca 2025 r. - 32 przedszkola samodzielne,
- w II etapie - od 1 stycznia 2026 r. 54 szkoły i zespoły szkół,
- w III etapie - od 1 lipca 2026 r. 2 młodzieżowe domy kultury i 2 ogniska pracy pozaszkolnej.

Z analizy dotyczącej ewentualnych potrzeb kadrowych CUW wynika, iż będzie można dokonać redukcji 16 etatów – głównych księgowych (pozostałą liczbę etatów głównych księgowych z jednostek oświatowych przejmie CUW). Redukcja nastąpi w latach 2025-2026. Wydział Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych szacuje, iż kwoty oszczędności wynikających z redukcji etatów będą wynosić: w 2025 r. 102 102 zł, a już w 2026 r. - 1 747 665 zł. Liczba ta stanowi sumę potencjalnych obciążeń płac z tytułu całkowitego kosztu pracodawcy, z których Miasto zostanie

uwolnione na skutek redukcji zatrudnienia. Od efektu oszczędnościowego należy odjąć ewentualne koszty utworzenia i funkcjonowania jednostki. Szacuje się, że koszt utworzenia wynosić będzie około 800 000 zł zaś roczne utrzymanie (bez wydatków na wynagrodzenia) szacuje się na poziomie 600 000 zł. Przyjąć więc można, iż efekt oszczędnościowy powstanie dopiero w 2026 r. i wyniesie **149 768 zł** co wynika z :102 102 zł + 1 747 666 zł - 800 000 zł – 300 000 zł (koszt funkcjonowania w 2025 r.) – 600 000 zł (roczny koszt funkcjonowania w latach następnych bez wynagrodzeń). Efekt oszczędnościowy wystąpi więc dopiero w 2026 r. W 2027 r. efekt finansowy powinien wynieść ok. **1 147 666 zł**. Efekt wyliczono odejmując od kwoty 1 747 666 zł kwotę 600 000 zł (szacunkowy koszt utrzymania jednostki - bez wynagrodzeń). Utworzenie CUW spowoduje zwolnienie etatów księgowych w poszczególnych jednostkach i przeniesienie ich zredukowanej liczby do nowotworzonej jednostki. Oczywiście utworzenie nowej jednostki pociąga za sobą dodatkowe koszty. Na koszty te składają się m.in. koszt prac remontowych i adaptacyjnych w budynku, w którym funkcjonować będzie jednostka, a także jej stosowne wyposażenie. Koszty te jednak w niniejszym Programie ujęte są w ogólnych kwotach wydatków budżetowych. Utworzenie nowej jednostki będzie także wymagało zatrudnienia innych niż księgowe/księgowi pracowników (np. obsługi administracyjnej). Planuje się jednak ich pozyskanie w ramach przeniesienia z innych jednostek.

Harmonogram powyższych działań związanych z utworzeniem CUW obejmuje lata 2025-2027.

6.3.2 Pozostałe zmiany w oświacie

Wydział Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych przeprowadził także wstępną analizę struktury zatrudnienia w jednostkach oświatowych głównie pod kątem możliwości oszczędności na funduszu płac pozostałych pracowników administracyjnych i obsługi. Do oceny stanu faktycznego przyjęto narzędzia określające niezbędny poziom zatrudnienia z uwzględnieniem takich zmiennych jak powierzchnia jednostki czy liczba uczniów. Pod uwagę wzięto również specyfikę poszczególnych placówek. Z przeprowadzonej analizy wynika, iż możliwe jest dokonanie redukcji części etatów, co jak szacuje Wydział Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych powinno już w 2025 r.

przynieść oszczędnościowy efekt w wysokości **1 662 780 zł**, a w 2026 r. **3 088 020 zł**. Należy przyjąć powtórzenie efektu finansowego w kwocie **3 088 020 zł** także w 2027 r. Liczba ta stanowi sumę potencjalnych obciążeń płac z tytułu całkowitego kosztu pracodawcy, z których Miasto zostanie uwolnione na skutek redukcji zatrudnienia. Ostateczne decyzje dotyczące zmiany stanu zatrudnienia będą podejmowane przez dyrektorów placówek, którzy są bezpośrednio odpowiedzialni za racjonalizację wydatków w kierowanych przez siebie placówkach.
Oszczędności głównie na wynagrodzeniach zostaną także w jednostkach oświatowych uzyskane w związku z przeprowadzonymi w 2024 r. zmianami organizacyjnymi, do których należą:

1) zaniechanie realizacji planu utworzenia 5 oddziałów przedszkolnych: efekt finansowy w 2024 r. to **170 352 zł**, 2025 r. **579 196 zł**, 2026 r. **581 326 zł,** 2027 r. **581 326 zł** (efekt wyliczono jako sumę przewidywanego miesięcznego kosztu utrzymania oddziałów i liczby miesięcy braku ich funkcjonowania w danym roku),
2) redukcja 15 oddziałów szkolnych osiągnięta poprzez połączenie oddziałów: efekt finansowy w 2024 r. to **766 584 zł**, 2025 r. **2 606 385 zł**, 2026 r. **2 615 967 zł**, 2027 r. **2 615 967 zł** (efekt wyliczono jako iloczyn sumy kosztu utrzymania oddziałów, które nie zostały uruchomione w nowym roku szkolnym 2024/2025 i liczby miesięcy braku ich funkcjonowania w danym roku pomniejszony o koszty, z których nie da się zrezygnować w związku z funkcjonowaniem oddziałów łączonych).

Harmonogram opisanych wyżej działań obejmuje 2024 r.

6.4 Uchwały redukujące wydatki

W ramach przedsięwzięć ostrożnościowych władze miasta zainicjowały wydanie szeregu uchwał, które skutkować będą zmniejszeniem wydatków. Uchwałami tymi są:

1) Uchwała Nr VII/45/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie obniżenia wysokości wskaźników procentowych określających

wysokość dodatku mieszkaniowego. Uchwała weszła w życie w dniu 17.09.2024 r. Jak szacuje Wydział Oświaty, Zdrowia i Spraw Społecznych skutkiem obniżenia (o 20 %) wskaźników procentowych określonych w art. 6 ust. 10 ustawy o z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych, wydatki na dodatki mieszkaniowe zmniejszą się w 2024 r. o **222 544** zł a w 2025 r. w stosunku do roku poprzedniego o **890 175 zł** (zakłada się powtórzenie tego efektu także w 2026 r. i 2027 r). Kwota ta stanowi różnicę pomiędzy sumą wysokości dodatków mieszkaniowych wypłacanych przed obniżeniem ww. wskaźnika a dodatków mieszkaniowych wypłacanych po obniżeniu.

2) Uchwała Nr VII/40/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie uchylenia uchwały nr XVI/197/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 14 listopada 2011 r. w sprawie poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego oraz opłaty targowej w drodze inkasa na terenie miasta Zabrze. Uchwała weszła w życie w dniu 17.09.2024 r. Skutkiem uchwały zaniechano pobierania poboru podatku od nieruchomości, podatku rolnego, podatku leśnego w drodze inkasa a tym samym nie będzie już wydatków tytułem wynagrodzenia dla inkasentów (osobną uchwałą ustalono pobór opłaty targowej w formie inkasa). Szacowane z tego tytułu oszczędności w 2024 r. to **55 250 zł**, a w 2025 r. to **221 000 zł** (zakłada się powtórzenie tego efektu także w 2026 r. i 2027 r.). Kwoty oszacowano w wysokości 8 % potencjalnych wpłat inkasentów. Wysokość efektu finansowego w 2024 r. wyliczono proporcjonalnie dla 3 miesięcy.
3) Uchwała Nr VII/41/24 Rady Miasta Zabrze z dnia 26 sierpnia 2024 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr XVII/206/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa na terenie miasta Zabrze. Uchwała weszła w życie w dniu 17.09.2024 r. Szacowany skutek oszczędnościowy w 2024 r. to **8 165 zł** a w 2025 r. to **15 000 zł** (zakłada się powtórzenie tego efektu także w 2026 r. i 2027 r.). Oszacowane z tego tytułu oszczędności przyjęto w wysokości 4% potencjalnych wpłat inkasentów.

Harmonogram wyżej opisanych działań obejmuje 2024 r.

6.5 Redukcja pozostałych wydatków bieżących

W związku z sytuacją finansową Miasta podjęto decyzję o istotnych oszczędnościach w wydatkach jednostek organizacyjnych Miasta. W ramach podjętych działań ostrożnościowych zwrócono się do kierowników jednostek organizacyjnych i podległych Miasta o wskazanie możliwych oszczędności w wydatkach dotyczących bieżącego funkcjonowania tych jednostek. Uzyskano listę szeregu propozycji zadań i wydatków, z których możliwa jest trwała bądź czasowa rezygnacja. Dotyczą one bieżącego funkcjonowania jednostek (np. oszczędności na ogrzewaniu niektórych powierzchni, wydatków na szkolenia, rezygnacji z najmu zbędnych powierzchni, rezygnacji z ryczałtów samochodowych, remontów itp.).

Poniżej przedstawiono tabelę prezentującą planowane skutki finansowe działań oszczędnościowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.

Tabela nr 36. Skutki finansowe redukcji pozostałych wydatków bieżących

	POZOSTAŁE WYDATKI	2025	2026	2027
LP.	RAZEM	**8 565 401**	**7 748 845**	**7 995 251**
1	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych	11 011	11 571	11 571
2	Centrum Rozwoju Rodziny	78 500	80 619	82 796
3	Dom Pomocy Społecznej Nr 3	18 560	13 560	13 560
4	Jednostka Gospodarki Nieruchomościami	2 164 500	2 329 000	2 471 000
5	Miejski Ogród Botaniczny	200 000	0.00	0.00
6	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	296 207	263 628	263 628
7	Miejski Zarząd Dróg	763 220	763 220	763 220
8	Powiatowy Urząd Pracy	9 267	15 913	16 315
9	Straż Miejska	18 260	18 260	18 260
10	Zabrzańskie Centrum Świadczeń Rodzinnych	201 242	350 691	352 129
11	Zabrzański Kompleks Rekreacji	120 000	120 000	120 000
12	Żłobek Miejski	64 275	64 275	64 275
13	Urząd Miejski	4 620 359	3 718 108	3 818 497

Źródło: dane własne Miasta Zabrze

W powyższej tabeli nie ujęto planowanych oszczędności w jednostkach oświatowych, które obecnie poddane są odrębnemu audytowi. Na dzień sporządzania Programu uzyskano łącznie kwotę **8 565 401 zł** możliwych oszczędności w 2025 r., w 2026 r. jest to kwota **7 748 845 zł,** a w 2027 r. kwota **7 995 251 zł**. Kwoty te stanowią sumę wydatków, które byłyby poniesione gdyby nie podjęte decyzje oszczędnościowe. Do decyzji takich należą np. ograniczenie wydatków na promocję Miasta czy likwidacja ryczałtów samochodowych. Należy podkreślić, że szereg działań oszczędnościowych podjęto już w 2024 r. Deklarowane przez kierowników jednostek oszczędności są na bieżąco weryfikowane przez pracowników Urzędu Miejskiego. Jednostki, których kierownictwo nie zadeklarowało żadnych oszczędności zostaną objęte odrębnymi audytami gospodarki finansowej.
Harmonogram wyżej opisanych działań obejmuje lata 2024-2027 r. choć efekt finansowy wyliczono od 2025 r. z uwagi na fakt, iż wyliczenia oszczędności za 2024 r. z uwagi na jego trwanie obarczone jest dużym ryzykiem błędu - oszczędności te znajdą wyraz w wykonaniu strony wydatkowej budżetu.

7. Podsumowanie przewidywanych efektów finansowych planowanych działań oszczędnościowych

W poniższej tabeli zaprezentowano podsumowanie efektów finansowych podjętych i planowanych działań.

Tabela nr 37. Podsumowanie efektów finansowych i planowanych działań oszczędnościowych

Lp.	Przedsięwzięcia oszczędnościowe	2024	2025	2026	2027
1	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 5.1 niniejszego rozdziału	3 786 300	29 412 344	29 412 344[4]	29 412 344
2	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 5.2 niniejszego rozdziału	-	4 800 000	2 300 000	2 300 000

[4] Szacunkowo przyjęto, że efekt z 2025 r. powtarzać będzie się corocznie.

3.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 5.3 niniejszego rozdziału[5]	-	230 364	385 314	319 986
4.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 6.1 niniejszego rozdziału	-	12 391 303	12 883 706	13 322 776
5.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 6.2 niniejszego rozdziału	30 707	8 674 010	8 927 982	8 927 982
6.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 6.3 niniejszego rozdziału	936 936	4 848 361	6 435 081	7 432 979
7.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 6.4 niniejszego rozdziału	285 959	1 126 175	1 126 175	1 126 175
8.	Przedsięwzięcia wymienione w pkt 6.5 niniejszego rozdziału	-	8 565 401	7 748 845	7 995 251
	Razem :	**5 039 902**	**70 047 958**	**69 219 447**	**70 837 493**

Źródło: opracowanie własne

8. Pożyczka z budżetu Państwa

W wyniku splotu wielu okoliczności (ukazanych w Rozdziale I. Analiza stanu finansów Miasta Zabrze) w finansach Miasta Zabrze powstała istotna luka zaburzająca jego płynność finansową. W celu pokrycia luki finansowej (opisanej szczegółowo w rozdziale I) planuje się sięgnięcie po instrument finansowy określony w art. 224 Uofp czyli pożyczkę z budżetu państwa. Miasto rozpoczęło już proces wprowadzania oszczędności. Planuje również dokonanie restrukturyzacji zobowiązań. Jednakże aby procesy te miały szansę powodzenia Miasto musi dokonać „zamknięcia" już obecnie podjętych zobowiązań. Sposobem na zdobycie środków umożliwiających „złapanie" przez Miasto oddechu jest właśnie pożyczka z budżetu państwa.

Miasto Zabrze wystąpi o uzyskanie pożyczki w wysokości 373 775 049 zł w 2024 r. Celem pożyczki jest zapewnienie płynności finansowej poprzez pokrycie niedoborów

[5] Skutek podwyższenia stawek podatkowych ujęty został w ramach skutków przedsięwzięć wymienionych w pkt. 5.1 niniejszego rozdziału.

finansowych (kwota: 237 275 049 zł w 2024 r. oraz 136 500 000 zł w 2025 r.) oraz restrukturyzacja zadłużenia poprzez rezygnację z zaplanowanych zobowiązań oraz wcześniejszą spłatę części zobowiązań (kwota: 20 000 000 zł) co wpłynie na obniżenie kosztów obsługi zadłużenia (o ok. 1.325.000 zł), a także pozwoli na przyjęcie przez Miasto korzystniejszego harmonogramu spłat. Główne proponowane warunki zaciągnięcia pożyczki to 6 letnia karencja w spłacie, następnie spłaty przez 15 lat z częstotliwością co kwartał. Oprocentowanie pożyczki przyjęto na poziomie 2,9% - zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów dla jednostek samorządu terytorialnego wynosi ½ stopy redyskonta weksli w NBP, nie mniej jednak niż 1,5% w skali roku. W komunikacie prasowym z posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej w dniach 1-2 października 2024 r. ogłoszono poziom 5,8 % stopy redyskontowej weksli w skali rocznej. Harmonogram spłat rat pożyczki z budżetu państwa oraz obsługa pożyczki (odsetki) zostały przedstawione w części dotyczącej Wieloletniej Prognozy Finansowej - patrz pkt 14 rozdziału III niniejszego Programu.

Środki pozyskane z budżetu państwa w formie pożyczki pozwolą również na spłatę niżej wymienionych zobowiązań, co poprawi strukturę rozchodów Miasta i jednocześnie będzie stanowiło ekonomiczniejszy wydatek ze względu na wysokość oprocentowania.

Przyjmuje się następujące założenia do restrukturyzacji długu:

1) Rezygnuje się z zaciągnięcia w roku 2024 nowego zobowiązania zaplanowanego w budżecie w kwocie 35 000 000 zł jako emisji obligacji, co spowoduje zmianę w budżecie i WPF tj. zmniejszenie przychodów 2024 roku, rozchodów w latach: 2035-2037 i wydatków na obsługę długu w latach 2025-2037;
2) Rezygnuje się z zaciągnięcia w latach 2025-2026 nowych zobowiązań zaplanowanych obecnie w WPF, odpowiednio w kwocie 45 000 000 i 30 000 000 zł, co spowoduje zmianę w WPF tj. zmniejszenie przychodów w latach 2025-2026, rozchodów w latach: 2028-2046 i wydatków na obsługę długu w latach 2025-2046;
3) Planuje się wcześniejszy wykup obligacji na łączną kwotę 20 mln zł. Przyjmuje się, że uzyska się zmniejszenie rozchodów w 2026 roku co

ustabilizuje sytuację finansową Miasta i umożliwi doprowadzenie do równowagi budżetowej.

Przyjmuje się ponadto, że uzyska się oszczędności na obsłudze długu przy założeniu, iż wykup dotyczyć będzie serii B16 w wysokości 10 mln zł z Banku Gospodarstwa Krajowego z marżą na poziomie 1,60% (termin wykupu 05.12.2026 r.) oraz serii E17 w wysokości 10 mln zł z Banku Pekao z marżą na poziomie 1,90% (termin wykupu 28.04.2026 r.). Szacowana wartość obsługi długu od obligacji planowanych do wcześniejszego wykupu wynosi 1 325 000,00 zł.
Rezygnacja z zaciągnięcia planowanego obecnie w WPF kredytu oraz wcześniejszy wykup obligacji spowoduje zmniejszenie obciążenia budżetu Miasta z tytułu obsługi długu średnio na przestrzeni lat 2025 - 2027 o kwotę ok. 5,1 mln zł rocznie. Kwota ta została oszacowana jako średnia z trzech lat prognozowanych kosztów obsługi wyżej wymienionych instrumentów finansowych.

Tabela nr 38. Zmiany w WPF - skutek rezygnacji z przychodów w 2024-2026 r. (w złotych)

	przychody	rozchody	dług	wydatki na obsługę długu
2024 r.	- 35 000 000	-	- 35 000 000	-
2025 r.	- 45 000 000	-	- 80 000 000	- 3 133 205
2026 r.	- 30 000 000	-	- 110 000 000	- 5 082 137
2027 r.	-	-	- 110 000 000	- 5 860 000
2028 r.	-	- 4 050 000	- 105 950 000	- 5 817 891
2029 r.	-	- 4 050 000	- 101 900 000	- 5 596 606
2030 r.	-	- 4 050 000	- 97 850 000	- 5 386 006
2031 r.	-	- 4 050 000	- 93 800 000	- 5 175 406
2032 r.	-	- 4 050 000	- 89 750 000	- 4 973 183
2033 r.	-	- 4 050 000	- 85 700 000	- 4 754 206
2034 r.	-	- 4 050 000	- 81 650 000	- 4 543 606
2035 r.	-	- 9 050 000	- 72 600 000	- 4 333 006
2036 r.	-	- 17 050 000	- 55 550 000	- 3 848 475
2037 r.	-	- 21 050 000	- 34 500 000	- 2 903 806
2038 r.	-	- 4 050 000	- 30 450 000	- 1 741 206
2039 r.	-	- 4 050 000	- 26 400 000	- 1 530 606
2040 r.	-	- 4 050 000	- 22 350 000	- 1 323 767
2041 r.	-	- 4 050 000	- 18 300 000	- 1 109 406
2042 r.	-	- 4 050 000	- 14 250 000	- 898 806
2043 r.	-	- 4 050 000	- 10 200 000	- 688 206
2044 r.	-	- 4 050 000	- 6 150 000	- 479 059
2045 r.	-	- 4 050 000	- 2 100 000	- 267 006
2046 r.	-	- 2 100 000	-	- 54 450

Źródło: dane własne Miasta Zabrza

9. Skutki przedsięwzięć ostrożnościowych

Podjęte już i planowane przedsięwzięcia naprawcze wydają się być adekwatną odpowiedzią na obecne problemy Miasta Zabrza. Mają one przede wszystkim na celu poprawę skuteczności realizacji przez Miasto Zabrze jego ustawowych zadań. Utrata płynności finansowej realizację tę utrudnia lub wręcz w niektórych obszarach uniemożliwia. Udzielone przez Ministerstwo Finansów wsparcie w formie pożyczki doprowadzi do stabilizacji i poprawy sytuacji finansów Miasta Zabrze. **Zakłada się, że wskaźniki określone w art. 242-244 Uofp zostaną osiągnięte już**

w 2032 r., a więc przed planowanym okresem spłaty pożyczki. W prezentowanych w dalszej części Programu projekcjach uwzględnia się obciążenia budżetu Miasta Zabrze obejmujące terminową spłatę pożyczki wraz z odsetkami. Szczegółowe prognozy dotyczące wpływu pożyczki i pozostałych przedsięwzięć ostrożnościowych na finanse Miasta zaprezentowane zostały w rozdziale III niniejszego Programu.

Rozdział III. Wieloletnia Prognoza Finansowa

10. Wstępne założenia

Konstruując na potrzeby niniejszego Programu projekt WPF konieczne było skorygowanie w stosunku do obecnie uchwalonego WPF planu na 2024 r. Dokonano urealnienia planu. Bazą wyjściową do sporządzenia prognozy do Programu postępowania ostrożnościowego jest plan na dzień 30.10.2024 r. Podkreślić należy, iż prezentowany w Programie projekt WPF ma jedynie charakter ilustracyjno-prognostyczny i może w niektórych elementach odbiegać od WPF uchwalanego przez Radę Miasta Zabrze. Elementem kluczowym do analizy skuteczności proponowanych działań ostrożnościowych jest naniesienie propozycji na WPF. Plan obejmuje opisaną wcześniej lukę finansową oraz efekty podjętych działań ostrożnościowych. Skorygowany plan na 2024 r. przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela nr 39. Skorygowany plan WPF na 2024 r.

Wyszczególnienie	Plan na dzień 30.10.2024	zmiany (BRAKI) 2024	dodatkowe zmiany 2024	Plan 2024 roku programu postępowania ostrożnościowego
Dochody ogółem	**1 387 716 822,00**	**- 51 492 239,00**	**-**	**1 336 224 583,00**
Dochody bieżące, z tego:	**1 288 403 682,00**	**- 36 762 948,00**	**-**	**1 251 640 734,00**
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	301 055 520,00			301 055 520,00
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	25 411 818,00			25 411 818,00
z subwencji ogólnej	395 421 326,00	-		395 421 326,00
z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	187 660 306,00	- 2 500 000,00		185 160 306,00
pozostałe dochody bieżące, w tym:	378 854 712,00	- 34 262 948,00		344 591 764,00
z podatku od nieruchomości	*153 000 000,00*	*- 6 543 261,00*		*146 456 739,00*
Dochody majątkowe, w tym:	**99 313 140,00**	**- 14 729 291,00**		**84 583 849,00**
ze sprzedaży majątku	62 970 000,00	- 10 819 025,00		52 150 975,00
z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	35 243 140,00	- 3 910 266,00		31 332 874,00
Wydatki ogółem	**1 414 202 170,00**	**150 782 810,00**	**216 242,00**	**1 565 201 222,00**
Wydatki bieżące, w tym:	**1 241 996 092,00**	**150 782 810,00**	**7 216 242,00**	**1 399 995 144,00**
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	524 134 382,00	100 688 631,00		624 823 013,00
z tytułu poręczeń i gwarancji, w tym:	3 443 026,00			3 443 026,00
wydatki na obsługę długu, w tym:	59 678 012,00			59 678 012,00
Wydatki majątkowe, w tym:	**172 206 078,00**		**- 7 000 000,00**	**165 206 078,00**
Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy, w tym:	115 416 893,00			115 416 893,00
wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	3 619 436,00			3 619 436,00
Wynik budżetu	- 26 485 348,00	- 202 275 049,00	- 216 242,00	- 228 976 639,00
Przychody budżetu	**95 800 000,00**	**338 775 049,00**		**434 575 049,00**
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych, w tym:	95 000 000,00	338 775 049,00		433 775 049,00
Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych, w tym:	800 000,00			800 000,00
wolne srodki				
Rozchody budżetu	**69 314 652,00**	**136 500 000,00**	**- 216 242,00**	**205 598 410,00**
Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, w tym:	68 514 652,00		- 216 242,00	68 298 410,00
Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	800 000,00	136 500 000,00 zł		137 300 000,00
Suma bilansująca	**-**	**-**	**-**	**-**

Źródło: opracowanie własne

Przygotowując prognozę na lata 2024 – 2048 wykorzystana została projekcja inflacji i PKB (według opublikowanej na stronie Ministerstwa Finansów wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw - aktualizacja w październiku 2024 r.). Wartości te ilustruje poniższa tabela.

Tabela nr 40. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2023-2028

Wyszczególnienie	jedn.	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Procesy realne							
PKB	rok poprzedni = 100	100,2	103,1	103,9	103,5	103,1	102,8
Eksport	rok poprzedni = 100	103,4	102,5	104,0	104,0	104,1	104,1
Import	rok poprzedni = 100	98,0	104,0	104,9	105,6	105,0	103,7
Popyt krajowy	rok poprzedni = 100	96,8	104,0	104,3	104,2	103,5	102,5
Spożycie	rok poprzedni = 100	99,9	104,8	103,8	103,6	103,2	103,0
- prywatne	rok poprzedni = 100	99,0	104,2	104,3	104,0	103,5	103,3
- publiczne	rok poprzedni = 100	102,8	107,0	102,5	102,4	102,3	102,2
Akumulacja	rok poprzedni = 100	85,9	100,3	106,5	107,0	105,0	100,3
- nakłady brutto na środki trwałe	rok poprzedni = 100	113,1	100,4	106,4	107,0	104,9	100,5
PKB w cenach bieżących	mld PLN	3 410,1	3 641,0	3 973,1	4 239,0	4 482,7	4 723,8
Ceny							
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	111,4	103,7	105,0	103,1	102,6	102,5
Ceny produkcji sprzedanej przemysłu (średniorocznie)	rok poprzedni = 100	102,4	97,7	102,6	102,4	102,2	102,2
Deflator PKB	rok poprzedni = 100	110,7	103,6	105,0	103,1	102,6	102,5
Wynagrodzenia							
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	PLN	7 155	8 097	8 673	9 218	9 748	10 269
- w sektorze przedsiębiorstw	PLN	7 444	8 341	8 948	9 510	10 058	10 590
Przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	112,5	113,2	107,1	106,3	105,8	105,3
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	111,9	112,0	107,3	106,3	105,8	105,3
Rynek pracy							
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	tys. etatów	11 039	11 037	11 080	11 130	11 151	11 129
- w sektorze przedsiębiorstw	tys. etatów	6 529	6 514	6 550	6 581	6 592	6 579
Przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej	rok poprzedni = 100	100,1	100,0	100,4	100,5	100,2	99,8
- w sektorze przedsiębiorstw	rok poprzedni = 100	100,3	99,8	100,5	100,5	100,2	99,8
Liczba zarejestrowanych bezrobotnych (koniec okresu)	tys. osób	788	782	756	749	723	731
Stopa bezrobocia rejestrowanego (koniec okresu)	%	5,1	5,0	4,9	4,8	4,7	4,7
Kurs walutowy*							
EUR/PLN (średni w roku)	PLN	4,54	4,30	4,29	4,29	4,29	4,29
Stopy procentowe**							
Stopa referencyjna NBP (średnio w okresie)	%, nominalnie	6,45	5,75	5,38	4,13	4,00	4,00
Bilans płatniczy na bazie transakcji							
Saldo obrotów bieżących	% PKB	1,6	0,9	0,5	0,2	-0,4	-0,3

Źródło: www.gov.pl

Opierając się na danych historycznych, przewidywanego wykonania za 2024 r. – uwzględniając braki w wydatkach bieżących, jak również brak możliwości wykonania planu dochodów oraz analizie zmian w przepisach pod kątem ich wpływu na sytuację finansową Miasta w 2025 r. oraz w latach następnych, a także biorąc pod uwagę wcześniej opisane prognozy makroekonomiczne zaprognozowano poszczególne źródła dochodów oraz grupy wydatków. Dochody i wydatki w WPF prognozowane są w podziale na dochody bieżące i majątkowe, a dochody dodatkowo wg źródeł. W 2025 r. przyjęto wartości wynikające z danych do projektu budżetu. Począwszy od 2025 r. kwoty zostały zaplanowane wg poniższych założeń.

11. Dochody

11.1 Dochody bieżące

- **Udziały we wpływach w podatku dochodowym od osób fizycznych, udziały we wpływach w podatku dochodowym od osób prawnych** oraz **Subwencje** - wpływy z tych źródeł w 2025 r. przyjęte zostały w prognozie w wysokościach wynikających z Informacji Ministerstwa Finansów. Łączna kwota z tych źródeł szacowana jest na 797 145 592,65 zł. W latach kolejnych wartość dochodów z tych źródeł początkowo zaplanowano w oparciu o wzrost PKB (dane Ministerstwo Finansów - październik 2024 r.) przyjęty w założeniach makroekonomicznych w 2026 r. powiększony odpowiednio o 2% dla PIT i CIT oraz 1% dla subwencji natomiast w roku 2027 odpowiednio o 1,5% dla PIT i CIT oraz o 1% dla subwencji.
- **Dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące** – na dochody z tego źródła składają się dotacje celowe z budżetu państwa, dotacje z funduszy celowych, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej. Dotacje celowe z budżetu państwa na 2025 r. przyjęto zgodnie z danymi do projektu budżetu na 2025 r., zaś od 2026 r. na podstawie projektu budżetu na 2025 r. z uwzględnieniem korekt wynikających ze wzrostu poziomu inflacji. Dotacje na realizację programów z udziałem środków europejskich, zostały przyjęte zgodnie z zawartymi umowami o dofinansowanie i dotyczą projektów realizowanych przez Miasto.

- **Dochody z podatku od nieruchomości -** wysokość dochodów uzyskiwanych z tego najważniejszego źródła podatków lokalnych zależy od obowiązujących stawek, jak również od wielkości bazy podatkowej, w tym inwestycji realizowanych w mieście. W WPF wpływy z tego podatku po 2025 r. zaplanowano przyjmując coroczny wzrost o wskaźnik inflacji. Ponadto planowane jest przez Miasto w najbliższym czasie podwyższenie stawki podatku od nieruchomości. Spodziewane są również wpływy z podatku od nieruchomości w związku z konkretnymi inwestycjami podatników. Spodziewane są nowe dochody od osób prawnych i osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Inwestycje te już powstały i są opodatkowane, ale podatnicy korzystają ze zwolnienia na podstawie uchwały Rady Miasta Zabrza Nr X/97/15 z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej położonej na terenie Miasta Zabrze oraz uchwały Rady Miasta Zabrza Nr X/98/15 z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej na terenie Miasta Zabrze na podstawie których przysługuje zwolnienie z podatku od nieruchomości (grunty, budynki i budowle związane z nową inwestycją na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej położonej na terenie Miasta Zabrze oraz zwalnia się z podatku od nieruchomości grunty, budynki i budowle związane z nową inwestycją na terenie Miasta Zabrze na okres 10 lub 5 lat). Na dzień dzisiejszy podatek z tych inwestycji wynosi 0 zł, ale w latach przyszłych podatek będzie sukcesywnie naliczany bowiem podatnicy przestaną korzystać ze zwolnienia. Zaplanowano również czynności kontrolne polegające na przeprowadzeniu analizy na podstawie zdjęć satelitarnych oraz rzutów portalu mapy.geoportal.gov.pl i na porównywaniu ze złożoną deklaracją podatkową przez przedsiębiorców (np. sieci, wiaty, kontenery czy hale namiotowe).
- Szacując **pozostałe dochody bieżące** wzięto pod uwagę dane historyczne, przewidywane wykonanie za 2024 r. oraz dane przekazane przez jednostki organizacyjne Miasta i Wydziały merytoryczne Urzędu Miasta Zabrze. Projektując wpływy w 2025 r. uwzględniono efekt finansowy wynikający

z działań opisanych wcześniej oraz przeliczono wartość dochodów w tej grupie o wskaźnik inflacji.

Poczynając od 2028 r. przyjęto spowalniający wzrost dochodów bieżących.

11.2 Dochody majątkowe

- **Dochody ze sprzedaży majątku** (których główną pozycję stanowią wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości) zaplanowano według szczegółowego zestawienia, obejmującego budynki i grunty przygotowane do sprzedaży. Przewiduje się dochody ze sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz głównych najemców, sprzedaż lokali użytkowych, nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, jak również sprzedaż garaży.

Od 2029 r. przyjęto stałą wysokość dochodów ze sprzedaży majątku o wartości 10 250 000 zł, natomiast od 2036 r. o wartości 5 000 000 zł.

- **Dotacje i środki przeznaczone na inwestycje –** planowane do uzyskania kwoty dotacji na realizację programów z udziałem środków europejskich, dotacji z Rządowego Funduszu Polski Ład, Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, GZM Funduszu Odporności, dotacji z WFOŚiGW i NFOŚiGW zostały przyjęte w okresie objętym WPF.

W załączniku nr 3 do niniejszego Programu przedstawiono wykaz dochodów majątkowych (dotacji) przeznaczonych na przedsięwzięcia wieloletnie.

- **Dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności** - od 2026 r. zaplanowano na stałym poziomie.

Poziom dochodów bieżących i dochodów majątkowych w poszczególnych latach przedstawiono poniżej na wykresie nr 8. Wynika z niego jak istotne są dochody bieżące w budżecie Miasta.

Wykres nr 8. Poziom dochodów bieżących i dochodów majątkowych w poszczególnych latach

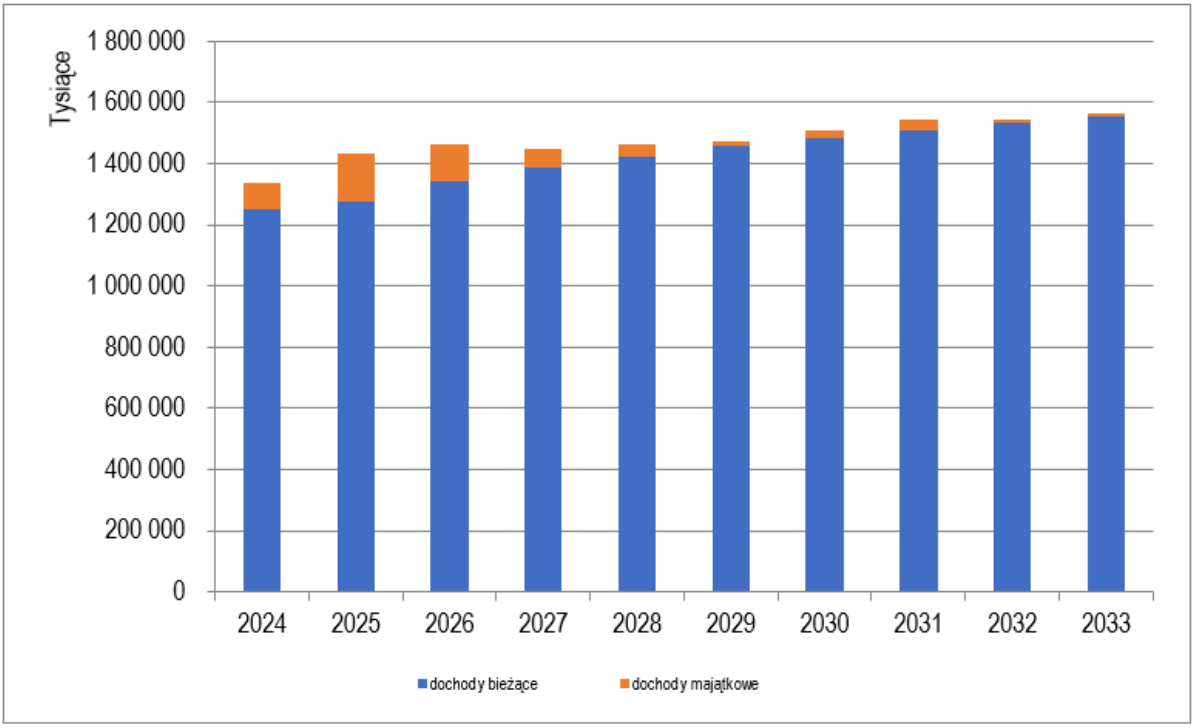

Źródło: opracowanie własne

12. Wydatki

12.1 Wydatki bieżące

Wysokość wydatków bieżących ustalono w WPF w oparciu o analizę wydatków na zadania obligatoryjne, zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań oraz możliwości finansowe Miasta Zabrze. W prognozie na 2025 r. wydatki bieżące przyjęto na poziomie realnych potrzeb uwzględniając wydatki rolowane z lat ubiegłych, oraz oszczędności wynikające z działań naprawczych mających na celu optymalizację wydatków. W prognozie dotyczących lat kolejnych przyjęto nieznaczny wzrost wydatków.

Odstępstwa od tej zasady dotyczą następujących pozycji:

- **Wydatki z tytułu poręczeń i gwarancji**

W zakresie wydatków związanych ze spłatą poręczeń w przedłożonej prognozie uwzględniono (wg wartości początkowej):

1. poręczenie udzielone Szpitalowi Miejskiemu w Zabrzu Sp. z o. o. w wysokości 4 000 000 zł (z terminem spłaty w 2025 r.) – kredyt w rachunku bieżącym,
2. poręczenie udzielone Szpitalowi Miejskiemu w Zabrzu Sp. z o. o. w wysokości 783 063 zł (zgodnie z harmonogramem wypłat dotacji – narastająco w latach) – dotacja z NFOŚIGW na zadanie „Zmniejszenie zużycia energii w budynkach Szpitala Miejskiego w Zabrzu Sp. z o. o.”,
3. poręczenie udzielone Szpitalowi Miejskiemu w Zabrzu Sp. z o. o. w wysokości 138 188 zł (z podziałem na poszczególne lata) – pożyczka z NFOŚIGW na realizację przedsięwzięcia pn. „Zmniejszenie zużycia energii w budynkach Szpitala Miejskiego w Zabrzu Sp. z o. o.”,
4. poręczenie udzielone spółce Kardio-Med Silesia Sp. z o.o. w wysokości 7 140 000 zł (z podziałem na poszczególne lata) – spłata kredytu inwestycyjnego zaciągniętego na park technologii medycznych,
5. poręczenia udzielone spółce ZARI Sp. z o.o. w wysokości 10.996.377 zł (z podziałem na poszczególne lata) – przebudowa targowiska miejskiego,
6. poręczenie udzielone spółce ZBM-TBS Sp. z o.o. w wysokości 7.530.250 zł (z podziałem na poszczególne lata) – przedsięwzięcie inwestycyjno – budowlane realizowane w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego,
7. poręczenie udzielone spółce Górnik Zabrze S.A. w wysokości 48 315 575 zł, w tym kapitał 35 mln zł (z podziałem na poszczególne lata) – osiągnięcie przez Spółkę stabilnej pozycji ekonomiczno-finansowej w perspektywie długookresowej,
8. poręczenia udzielone spółce Stadion w Zabrzu Sp. z o.o. w wysokości 12 321 000 zł (z podziałem na poszczególne lata) – kredyt z przeznaczeniem na płatności związane z realizacją inwestycji oraz kredyt obrotowy na finansowanie VAT,
9. poręczenie udzielone instytucji kultury Muzeum Górnictwa Węglowego w wysokości 3 100 000 zł (z podziałem na poszczególne lata) – rewitalizacja obszarów zdegradowanych w centrum miasta Zabrze – zakup nieruchomości przy ul. Zamoyskiego 2 (wieża ciśnień),
10. poręczenie udzielone instytucji kultury Muzeum Górnictwa Węglowego w wysokości 9 580 000 zł (z podziałem na poszczególne lata) – rewitalizacja

wieży ciśnień zlokalizowanej w Zabrzu przy ul. Zamoyskiego 2 na cele społeczne, edukacyjne, naukowe i kulturalne, rewitalizacja i udostępnienie poprzemysłowego Dziedzictwa Górnego Śląska oraz E-Muzeum - digitalizacja i udostępnienie zasobów Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu",

11. poręczenie udzielone spółce Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu w wysokości 3 622 026 zł (z podziałem na poszczególne lata) – pożyczka z przeznaczeniem na budowę elektrowni fotowoltaicznej o mocy 1,72 MWp wraz z infrastrukturą techniczną na terenie zamkniętego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Zabrzu przy ul. Cmentarnej 19.

W załączniku nr 4 do niniejszego Programu przedstawiono aktualny wykaz udzielonych poręczeń uwzględniający w/w poręczenia.

W związku z planowanymi oszczędnościami wynikającymi z Programu postępowania ostrożnościowego w WPF na potrzeby Programu suma poręczeń pomniejszona została o dwa poręczenia (wykazane w powyższym załączniku w pozycjach 3 i 4) w związku z planowanym przekazaniem Muzeum Górnictwa Węglowego w zarząd Województwa Śląskiego - patrz tabela poniżej.

Tabela nr 41. Poręczenia udzielone Muzeum Górnictwa Węglowego

PODMIOT, KTÓREMU UDZIELONO PORĘCZENIA	PODMIOT, NA RZECZ KTÓREGO UDZIELONO PORĘCZENIA	WARTOŚĆ PORĘCZENIA WG UMOWY	KWOTA POTENCJALNYCH WYDATKÓW NA DANY ROK							
			2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Muzeum Górnictwa Węglowego	Bank Gospodarstwa Krajowego	3 100 000,00	221 803	-	-	-	-	-	-	-
Muzeum Górnictwa Węglowego	Bank Gospodarstwa Krajowego	9 580 000,00	960 000	960 000	960 000	960 000	960 000	800 000	720 000	333 314
		OGÓŁEM	**1 181 803**	**960 000**	**960 000**	**960 000**	**960 000**	**800 000**	**720 000**	**333 314**

Źródło: opracowania własne Miasta Zabrze

- **Wydatki na obsługę długu**

Wydatki na obsługę długu uwzględniają:

1. Odsetki od pożyczek zaciągniętych w WFOŚiGW we wszystkich latach prognozy, wyliczane są na podstawie szczegółowych harmonogramów spłat.

Tabela nr 42. Spłata odsetek i prowizji od zaciągniętych pożyczek

POŻYCZKI	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spłaty odsetek i prowizji	283 134,33	108 554,94	67 447,98	45 156,56	31 579,32	18 139,32	4 777,07

Źródło: opracowanie własne

2. Odsetki od transz kredytu Europejskiego Banku Inwestycyjnego uwzględniając WIBOR 6M oraz marżę Banku, zakładając wzrost wskaźnika WIBOR lub stałe oprocentowanie w latach następnych.

Tabela nr 43. Spłata odsetek i prowizji od zaciągniętych kredytów

KREDYTY	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spłaty odsetek i prowizji	19 900 541,35	15 916 543,04	15 013 061,91	14 194 712,33	13 275 036,75	12 349 903,44	11 434 017,03
	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
Spłaty odsetek i prowizji	10 586 234,20	9 706 993,37	8 830 209,51	7 966 743,90	7 117 047,72	6 227 110,78	5 360 428,58
	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045
Spłaty odsetek i prowizji	4 498 445,00	3 637 915,66	2 759 990,14	1 892 760,03	1 111 666,09	523 977,38	163 713,87

Źródło: opracowanie własne

3. Odsetki od obligacji zgodnie z oprocentowaniem poszczególnych serii.

Tabela nr 44. Spłata odsetek i prowizji od obligacji

OBLIGACJE	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Spłaty odsetek i prowizji	30 194 226,91	23 400 891,51	21 255 000,00	19 307 000,00	17 332 500,00	15 181 600,00	13 049 700,00
	2032	2033	2034	2035	2036	2037	
Spłaty odsetek i prowizji	10 867 800,00	8 720 000,00	6 499 200,00	4 277 000,00	2 329 000,00	1 010 000,00	

Źródło: opracowanie własne

4. Od 2025 r. w wydatkach na obsługę długu uwzględniono także koszty odsetek od planowanej pożyczki z budżetu Państwa. Dane szczegółowe dotyczące pożyczki opisane są w części dotyczącej przychodów i rozchodów.
5. Uwzględniono również obniżenie wydatków na obsługę długu w związku z planowanym wcześniejszym wykupem obligacji w 2025 r.

Tabela nr 45. Zmiana wydatków na obsługę długu w związku z restrukturyzacją zadłużenia

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻENIA	2025	2026
wydatki na obsługę długu Seria B16		- 645 000,00
wydatki na obsługę długu Seria E17		- 680 000,00
razem wydatki na obsługę długu		- 1 325 000,00

Źródło: opracowanie własne

6. W 2025 roku w grupie wydatków na obsługę długu uwzględniono również m.in. koszty odsetek od debetu oraz inne opłaty i prowizje.

- **Wydatki związane z projektami współfinansowanymi ze środków unijnych** lub innych źródeł zewnętrznych zaplanowano zgodnie z zawartymi umowami bądź złożonymi wnioskami o dofinansowanie.

12.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe w prognozie zostały przyjęte w oparciu o planowane inwestycje ujęte w Wykazie przedsięwzięć stanowiącej załącznik do uchwały o WPF. Terminarz ich realizacji został dopasowany do realnych możliwości budżetowych. Planuje się przesunięcie terminu realizacji zadań “Budowa i przebudowa systemu dróg lokalnych na terenie Miasta Zabrza”, “Budowa obwodnicy miasta Zabrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 wraz z przebudową ul. Hagera”, “Uzbrojenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe” oraz “Kompleksowa termomodernizacja i modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza”.

Uwzględniono również wydatki na inwestycje realizowane w ciągu jednego roku budżetowego. Roczne wydatki na inwestycje obejmują niezbędne wydatki, dla zapewnienia ciągłości realizacji działań funkcjonowania Miasta dotyczących budżetu obywatelskiego, który jest wymagany ustawowo, wydatków na inwestycje w jednostkach oświatowych, zapewnienia środków na wymianę pieców grzewczych, środków na modernizację budynków mieszkaniowych oraz na przygotowanie nowych mieszkań socjalnych (od kilku lat Miasto nie spełnia tego wymogu) oraz na informatyzację w Urzędzie Miasta oraz jednostkach Miasta. Poniższy wykres prezentuje poziom wydatków bieżących i majątkowych w poszczególnych latach. Pokazuje on jak duży udział mają wydatki bieżące w budżecie Miasta.

Wykres nr 9. Poziom wydatków bieżących i wydatków majątkowych w poszczególnych latach

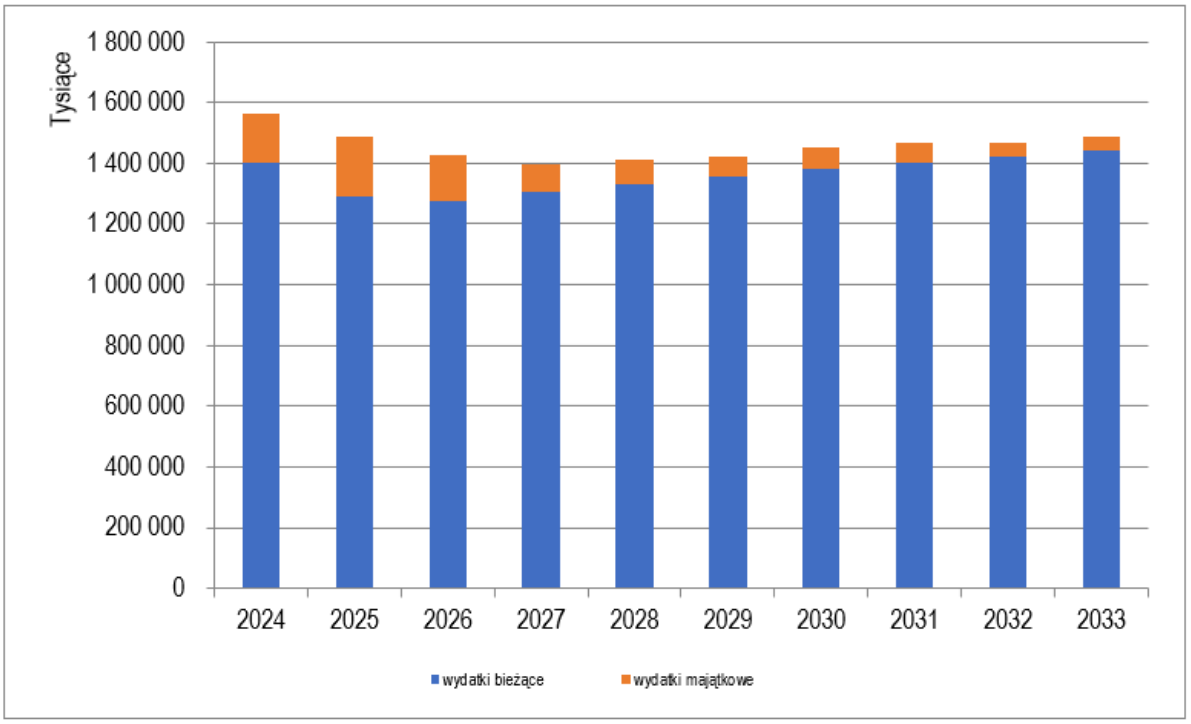

Źródło: opracowanie własne

13. Przychody oraz obsługa planowanej pożyczki

Przychody zostały zaplanowane z następujących źródeł:

- obligacji - w 2024 r.;
- spłaty udzielonej pożyczki - w 2024 r.;
- pożyczki z budżetu państwa - w 2024 r.;
- przychody (wolne środki z pożyczki z 2024 r.) – w roku 2025

Przychody w 2024 r. z tytułu obligacji zostały zaplanowane zgodnie z aktualnymi potrzebami Miasta celem zbilansowania budżetu. Zaplanowano również przychody z tytułu pożyczki z budżetu państwa w związku z pogłębiającą się trudną sytuacja finansową Miasta przeznaczoną na doprowadzenie do powrotu do płynności finansowej.

Tabela nr 46. Źródła przychodów w latach 2024-2025

Przychody	2024	2025
Obligacje	60 000 000,00	
pożyczka z budżetu państwa	373 775 049,00	
Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych	800 000,00	
Wolne środki		136 500 000,00
Razem	434 575 049,00	136 500 000,00

Źródło: opracowanie własne

Pożyczka z budżetu państwa zaplanowana została w jednej transzy w 2024 r. w kwocie 373 775 049,00 zł.

Cele na jakie pożyczka z budżetu państwa jest zaplanowana opisane zostały wcześniej. Do spłaty pożyczki przyjęto karencję 6 lat oraz czas spłaty 15 lat co kwartał. Oprocentowanie pożyczki przyjęto na poziomie 2,9 % - zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Finansów dla jednostek samorządu terytorialnego wynosi ½ stopy redyskonta weksli w NBP, nie mniej jednak niż 1,5% w skali roku. W komunikacie prasowym z posiedzenia Rady Polityki Pieniężnej w dniach 1-2 października 2024 r. ogłoszono poziom 5,8 % stopy redyskontowej weksli w skali rocznej. Poniższe tabele przedstawiają harmonogram spłat rat pożyczki oraz obsługę tej pożyczki – odsetki.

Tabela nr 47. Harmonogram spłat rat pożyczki 2024 roku wraz z odsetkami

lata	spłaty rat pożyczki z budżetu państwa	odsetki
2024	-	920 613,07
2025	-	10 839 476,42
2026	-	10 839 476,42
2027		10 839 476,42
2028	-	10 869 173,62
2029	-	10 839 476,42
2030	6 229 584,15	10 839 476,42
2031	24 918 336,60	10 386 099,23
2032	24 918 336,60	9 690 689,90

2033	24 918 336,60	8 940 835,71
2034	24 918 336,60	8 218 203,95
2035	24 918 336,60	7 495 572,19
2036	24 918 336,60	6 792 243,60
2037	24 918 336,60	6 050 308,67
2038	24 918 336,60	5 327 676,90
2039	24 918 336,60	4 605 045,14
2040	24 918 336,60	3 893 797,31
2041	24 918 336,60	3 159 781,62
2042	24 918 336,60	2 437 149,86
2043	24 918 336,60	1 714 518,10
2044	24 918 336,60	995 351,01
2045	18 688 752,45	269 254,57
Razem	**373 775 049,00**	**145 963 696,55**

Źródło: opracowanie własne

14. Rozchody

Rozchody zostały zaplanowane zgodnie z już zaciągniętymi zobowiązaniami jak również z planowanymi do zaciągnięcia. Uwzględniono również plan restrukturyzacji zadłużenia w 2025 r. polegający na wcześniejszym wykupie obligacji co przedstawia tabela poniżej:

Tabela nr 48. Zmiana wysokości rozchodów w związku z restrukturyzacją zadłużenia

RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻENIA	**2025**	**2026**
rozchody	20 000 000,00	- 20 000 000,00

Źródło: opracowanie własne

Harmonogram spłat zobowiązań ujętych w WPF wynika z poniższej tabeli.

Tabela nr 49. Harmonogram spłat zobowiązań - rozchody

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
POŻYCZKI	851 280,00	1 334 079,00	1 172 232,00	448 000,00	448 000,00	448 000,00	325 718,00
KREDYTY	13 200 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00
OBLIGACJE	45 000 000,00	39 200 000,00	33 000 000,00	32 000 000,00	34 000 000,00	34 000 000,00	34 000 000,00
RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻENIA	20 000 000,00	- 20 000 000,00	-	-	-	-	-
POŻYCZKA Z BUDŻETU PAŃSTWA	-	-	-	-	-	6 229 584	24 918 337
SUMA	79 051 280,00	37 034 079,00	50 672 232,00	48 948 000,00	50 948 000,00	57 177 584,15	75 744 054,60

	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
POŻYCZKI	-	-	-	-	-	-	-
KREDYTY	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00
OBLIGACJE	34 000 000,00	34 000 000,00	34 000 000,00	28 000 000,00	20 000 000,00	14 000 000,00	-
RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻENIA	-	-	-	-	-	-	-
POŻYCZKA Z BUDŻETU PAŃSTWA	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60
SUMA	75 418 336,60	75 418 336,60	75 418 336,60	69 418 336,60	61 418 336,60	55 418 336,60	41 418 336,60

	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045
POŻYCZKI	-	-	-	-	-	-	-
KREDYTY	16 500 000,00	16 500 000,00	16 500 000,00	15 900 000,00	11 800 000,00	8 300 000,00	3 300 000,00
OBLIGACJE	-	-	-	-	-	-	-
RESTRUKTURYZACJA ZADŁUŻENIA	-	-	-	-	-	-	-
POŻYCZKA Z BUDŻETU PAŃSTWA	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	24 918 336,60	18 688 752,45
SUMA	41 418 336,60	41 418 336,60	41 418 336,60	40 818 336,60	36 718 336,60	33 218 336,60	21 988 752,45

Źródło: opracowanie własne

15. Kwota długu

Kwota długu w poszczególnych latach wykazana jest w pozycji 6 WPF.

Na kwotę długu składa się stan zobowiązań z tytułu:

1. długoterminowych tytułów dłużnych, na które składają się wyemitowane obligacje oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki, w tym:
    - służące finansowaniu zadań inwestycyjnych, w tym:
        - zobowiązania ogółem z tytułu zaciągniętego kredytu (EBI);
        - zobowiązania ogółem z tytułu wyemitowanych obligacji komunalnych;
        - zobowiązania ogółem z tytułu zaciągniętych pożyczek.
    - służące finansowaniu ubytku w dochodach wywołanego pandemią COVID-19.

2. umowy zaliczane do długu publicznego, których planowana spłata dokona się z wydatków budżetu w wysokości 33 962 000 zł, w tym:
    - umowy odkupów w formule *buy - sell back* (zapłata za udziały) w wysokości 17 320 000 zł;
    - umowy wsparcia w wysokości 16 642 000 zł.

Relacja planowanej łącznej kwoty spłat zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 Uofp do dochodów nie w każdym roku prognozy została spełniona co jest dopuszczalne zgodnie z wytycznymi do Programu postępowania ostrożnościowego.

16. Informacje uzupełniające w Wieloletniej Prognozie Finansowej

W projekcie WPF w części „Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych" zostały również ujęte:

- W pozycji „Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej" – wypłata dożywotniej renty zgodnie z wyrokiem sądu.
- W pozycji „Wydatki zmniejszające dług" - umowy zaliczane do długu publicznego, których planowana spłata dokona się z wydatków budżetu, w tym:
    - umowy odkupów w formule buy - sell back (zapłata za udziały);
    - umowy wsparcia;
    - zobowiązania wymagalne.
- W pozycji "Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19" - obligacje w ramach programu emisji na kwotę 16 800 000 zł.

W załączniku nr 5 do niniejszego Programu przedstawiono projekt WPF Miasta Zabrze na lata 2024-2048.

17. Wskaźnik - art. 243 Uofp

Indywidualny wskaźnik zadłużenia definiuje art. 243 ufp. Zgodnie z art. 243 ust. 1 Uofp obowiązuje indywidualny wskaźnik zadłużenia. Według przepisów roczna wartość spłat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego i ich obsługi oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji do planowanych dochodów bieżących pomniejszonych o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące nie może przekroczyć średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu. Przy obliczaniu wskaźnika maksymalnej obsługi zadłużenia należy uwzględnić wyłączenia wskazane w art. 243 ust. 3, 3a oraz 3b powyższej ustawy. Od 1 stycznia 2020 r. wskaźnik faktycznej obsługi zadłużenia został uzupełniony o umowy, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do kredytu, pożyczki, depozytu czy emisji papierów wartościowych (zaciągnięte po 1 stycznia 2019 r.). Włączenie do wskaźnika obsługi ww. umów dotyczy zarówno spłaty rat, jak również wydatków bieżących na ich obsługę (odsetki, prowizje, opłaty). Natomiast na podstawie art. 15zob ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego :

- na lata 2020-2025 wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące na obsługę długu;
- na 2021 r. i lata kolejne wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w 2020 r. w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa zasady związane z indywidualnym wskaźnikiem zadłużenia zostały ponownie rozszerzone. Zgodnie z powyższymi przepisami, ustalając relację ograniczającą wysokość spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego na 2023 r. i lata kolejne, wydatki bieżące budżetu tej jednostki podlegają pomniejszeniu o wydatki bieżące poniesione w celu realizacji

zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa w części, w jakiej nie są one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel. Kolejne zmiany w art. 243 zostały wprowadzone ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o dodatku węglowym. Reguła związana ze wskaźnikiem zadłużenia została ponownie rozbudowana. Liczne zmiany w obrębie indywidualnego wskaźnika zadłużenia mają na celu złagodzenie skutków złożonego kryzysu gospodarczego, który w znacznym stopniu dotyka jednostki samorządu terytorialnego. Indywidualny wskaźnik obsługi zadłużenia został obliczony zgodnie z wytycznymi, uwzględniając korekty w tym w okresach dozwolone przepisami wynikającymi z wspomnianych wyżej regulacji prawnych. Zgodnie art. 7 pkt 1 Ustawy z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, w 2021 r. organ wykonawczy dokonał wyboru 7 letniego okresu stosowanego do wyliczenia relacji. W WPF zastosowano następujące wyłączenia z limitu spłaty zobowiązań przy obliczaniu relacji, o której mowa a art. 243 Uofp:

1. wyłączenia „unijne”, w tym:
    - wyłączenia na prefinansowanie,
    - wyłączenia na wkład własny,
2. wyłączenia w związku z wcześniejszą spłatą zobowiązań,
3. wyłączenia „covidowe” i „pomoc Ukrainie”.

W poniższej tabeli zaprezentowano wyłączenia z art. 243 ust. 3 i 3a Ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (w mln zł) w latach 2024 – 2031, w tym również wynikające z art. 15zob ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Tabela nr 50. Planowana kwota wyłączeń ze wskaźnika z art. 243 Uofp w latach 2024 – 2037 (w mln zł)

	wyszczególnienie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037
ROZCHODY	WYKUP OBLIGACJI SERII RR – ZOBOWIĄZANIE DOT. WKŁADU WŁASNEGO (PROJEKT: UZBROJENIE KSSE)	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	WYKUP OBLIGACJI SERII B 2015 – ZOBOWIĄZANIE DOT. WKŁADU WŁASNEGO (PROJEKT: UZBROJENIE KSSE)	0,00	0,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	SPŁATA KREDYTU Z EBI W WYSOKOŚCI 17 MLN ZŁ - ZOBOWIĄZANIE DOT. WKŁADÓW WŁASNYCH	0,49	0,77	0,94	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11	1,11
	WYKUP OBLIGACJI SERII: I2023, J2023, K2023 L2023 -ZOBOWIĄZANIE DOT. WKŁADÓW WŁASNYCH ORAZ FINANSOWANIA WYPRZEDZAJĄCEGO	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,00	4,54	6,19	0,00	0,00
	WYKUP OBLIGACJI SERII: N2023 -ZOBOWIĄZANIE DOT. PREFINASOWANIA UE	8,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	WYKUP OBLIGACJI SERII: O2023 - ZOBOWIĄZANIE DOT. WKŁADÓW WŁASNYCH	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00
	WYKUP OBLIGACJI SERII: A 2020, B2020, C2020 - ZOBOWIĄZANIE DOT. FINANSOWANIA UBYTKU W DOCHODACH - COVID-19)	0,00	0,00	0,00	2,78	7,00	7,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	**11,5**	**0,8**	**5,9**	**3,9**	**8,1**	**8,1**	**1,1**	**1,1**	**1,1**	**7,1**	**5,7**	**7,3**	**1,1**	**5,1**
WYDATKI	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

	którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)														
	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	3,0	3,0	2,6	2,3	2,2	2,2	2,1	2,0	2,0	1,9	1,4	0,9	0,8	0,8
	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	1,0	1,3	1,1	1,1	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	RAZEM	**4,7**	**4,3**	**3,7**	**3,4**	**3,1**	**2,6**	**2,1**	**2,0**	**2,0**	**1,9**	**1,4**	**0,9**	**0,8**	**0,8**

Źródło: opracowanie własne Miasta Zabrze

Poczynając od 2038 r. jedynym tytułem dłużnym, dla którego stosuje się wyłączenie z art. 243 Uofp jest kredyt z Europejskiego Banku Inwestycyjnego – część dotycząca wkładu własnego do projektów z dofinansowaniem unijnym.

Poniższe wykresy nr 10 i 11 prezentują relację kwoty długu do dochodów ogółem oraz relację wynikającą z art. 243 Uofp.

Wykres nr 10. Relacja kwoty długu do dochodów ogółem

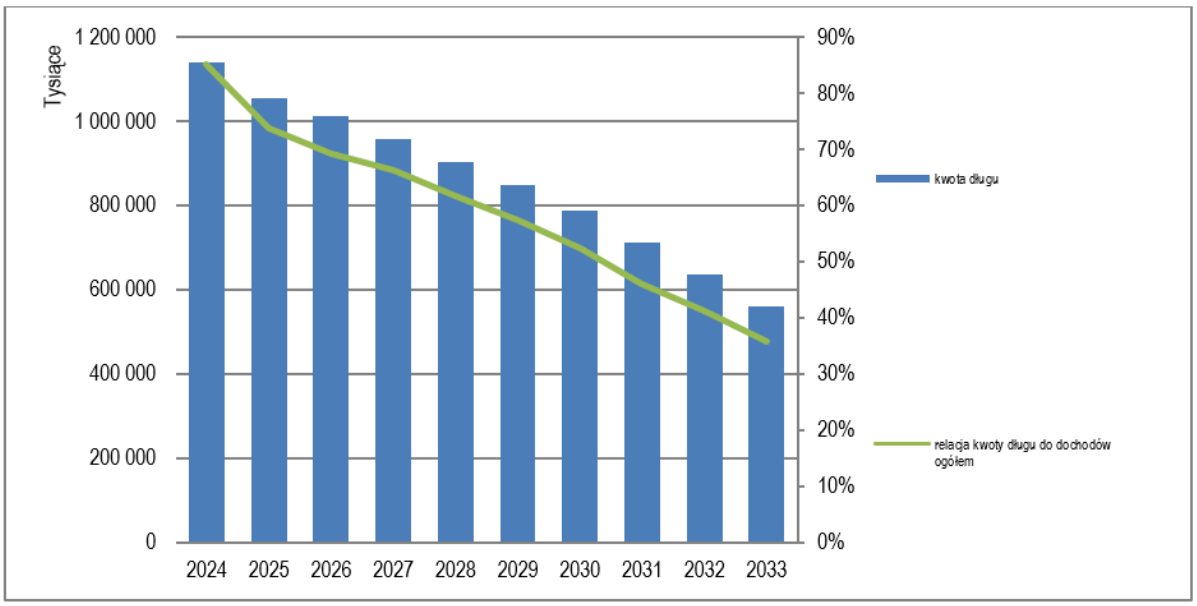

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 11. Relacja wynikająca z art. 243 Uofp

Źródło: opracowanie własne

Podsumowanie

Jak pokazuje projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej pożyczka z budżetu państwa pomoże Miastu Zabrze poprawić sytuację finansową co odzwierciedla poziom wskaźników oraz relacja wysokości dochodów bieżących do wydatków bieżących już po upływie kilku lat. Dzięki pożyczce, która jest niezbędna by móc wyjść z trudnej sytuacji finansowej oraz pogłębiającego się deficytu operacyjnego, jak również działaniom oszczędnościowym – zmniejszającym wydatki jak i zwiększającym dochody Miasto odzyska płynność finansową, ureguluje zaległe zobowiązania oraz pozwoli na wcześniejszy wykup obligacji, które w znacznym stopniu obciążają budżet oraz wskaźniki wynikające z ustawy o finansach publicznych Miasta. Wszystkie powyższe zabiegi spowodują odzyskanie przez Miasto stabilności finansowej. Pożyczka będzie spłacona po 21 latach łącznie z sześcioletnim okresem karencji tj. w 2045 r. Wypracowana nadwyżka budżetowa pozwoli na pokrycie wydatków z tytułu obsługi długu, pokrycie rozchodów oraz pozwoli finansować wydatki majątkowe. Wskaźniki wynikające z ustawy o finansach publicznych zostaną spełnione w 2032 r.

Spis załączników

1. Załącznik nr 1: Informacja o wysokości zaciągniętych zobowiązań Miasta Zabrze z tytułu pożyczek, kredytów oraz obligacji komunalnych wg stanu na dzień 30.06.2024 r.
2. Załącznik nr 2: Metodologia obliczania przedsięwzięć ostrożnościowych wymienionych w Tabeli nr 30: Uchwały i zarządzenia zwiększające dochody budżetowe
3. Załącznik nr 3: Wykaz dochodów majątkowych przeznaczonych na przedsięwzięcia wieloletnie
4. Załącznik nr 4: Zobowiązania finansowe jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udzielonych poręczeń
5. Załącznik nr 5: Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze do Programu postępowania ostrożnościowego

Spis tabel

1. Tabela nr 1. Podstawowe wielkości budżetowe w latach 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej
2. Tabela nr 2. Najważniejsze źródła dochodów w latach 2019-2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej
3. Tabela nr 3. Dochody z tytułu PIT w latach 2015 - plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej wraz z symulacją ubytków spowodowanych zmianami w prawie podatkowym
4. Tabela nr 4. Dochody własne w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.
5. Tabela nr 5. Dochody z podatku od nieruchomości oraz skutki ulg w latach 2019-2023
6. Tabela nr 6. Najważniejsze kierunki wydatków w okresie 2019 r.- 30.06.2024 r.
7. Tabela nr 7. Najważniejsze wydatki bieżące w latach 2019 – plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej
8. Tabela nr 8. Wydatki na oświatę wraz ze źródłami finansowania w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.
9. Tabela nr 9. Składka na transport wg uchwał GZM (bez rozliczeń)

10. Tabela nr 10. Wpłaty Miasta Zabrze do GZM z tytułu składki na transport i plan na 2024 r.
11. Tabela nr 11. Zaległości Miasta Zabrze w regulowaniu składki GZM wraz ze składką na 2024 r.
12. Tabela nr 12. Wysokość płacy minimalnej w latach 2019 - 2024
13. Tabela nr 13. Wydatki bieżące a wydatki na wynagrodzenia w latach 2019 – 2023 i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej
14. Tabela nr 14. Struktura wydatków inwestycyjnych w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.
15. Tabela nr 15. Dochody majątkowe i nadwyżka operacyjna jako źródła finansowania wydatków majątkowych w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.
16. Tabela nr 16. Dług i jego obsługa w stosunku do dochodów i wydatków ogółem.
17. Tabela nr 17. Rating finansowy Miasta Zabrze za lata 2019-2023
18. Tabela nr 18. Zobowiązania w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.
19. Tabela nr 19. Należności w latach 2019 r. - 30.06.2024 r.
20. Tabela nr 20. Wykaz ciążących obecnie na Mieście Zabrzu poręczeń – stan na 30.06.2024 r.
21. Tabela nr 21. Potencjalny wydatek z tytułu poręczeń
22. Tabela nr 22. Niedobory finansowe w budżecie Miasta Zabrze – dochody i wydatki w 2024 r. wraz z możliwością ich pokrycia w latach 2024-2025
23. Tabela nr 23. Dochody bieżące - wartości zakładane, a wartości realne
24. Tabela nr 24. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości – plan a rzeczywistość
25. Tabela nr 25. Braki w wynagrodzeniach Urzędu Miasta
26. Tabela nr 26. Niedobór planowanych wydatków w Urzędzie Miejskim oraz jednostkach budżetowych – bez jednostek oświatowych - wg grup wydatków
27. Tabela nr 27. Niedobór planu jednostki budżetowe oświatowe
28. Tabela nr 28. Zobowiązania z tytułu odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych
29. Tabela nr 29. Uchwały i zarządzenia zwiększające dochody budżetowe

30. Tabela nr 30. Planowane dochody ze sprzedaży nieruchomości zabudowanych w latach 2024-2025
31. Tabela nr 31. Planowane dochody ze sprzedaży nieruchomości niezabudowanych w latach 2024-2026
32. Tabela nr 32. Grunty rolne z perspektywą sprzedaży
33. Tabela nr 33. Planowane wpływy ze sprzedaży lokali – tryb bezprzetargowy
34. Tabela nr 34. Wzrost przypisu w złotych na skutek aktualizacji opłat za użytkowanie wieczyste
35. Tabela nr 35. Efekty finansowe redukcji zatrudnienia
36. Tabela nr 36. Skutki finansowe redukcji pozostałych wydatków bieżących
37. Tabela nr 37. Podsumowanie efektów finansowych i planowanych działań oszczędnościowych
38. Tabela nr 38. Zmiany w WPF - skutek rezygnacji z przychodów w 2024-2026 r. (w złotych)
39. Tabela nr 39. Skorygowany plan WPF na 2024 r.
40. Tabela nr 40. Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne w latach 2023-2028
41. Tabela nr 41. Poręczenia udzielone Muzeum Górnictwa Węglowego
42. Tabela nr 42. Spłata odsetek i prowizji od zaciągniętych pożyczek
43. Tabela nr 43. Spłata odsetek i prowizji od zaciągniętych kredytów
44. Tabela nr 44. Spłata odsetek i prowizji od obligacji
45. Tabela nr 45. Zmiana wydatków na obsługę długu w związku z restrukturyzacją zadłużenia
46. Tabela nr 46. Źródła przychodów w latach 2024-2025
47. Tabela nr 47. Harmonogram spłat rat pożyczki 2024 roku wraz z odsetkami
48. Tabela nr 48. Zmiana wysokości rozchodów w związku z restrukturyzacją zadłużenia
49. Tabela nr 49. Harmonogram spłat zobowiązań - rozchody
50. Tabela nr 50. Planowana kwota wyłączeń ze wskaźnika z art. 243 Uofp w latach 2024 – 2037 (w mln zł)

Spis wykresów

1. Wykres nr 1. Dochody a wydatki w latach 2019-2023 (wykonanie) i plan na 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej

2. Wykres nr 2. Dochody z tytułu PIT w okresie 2015 r. - 30.06.2024 r. wraz z symulacją ubytków dochodów wynikających wprowadzonych zmian w prawie podatkowym
3. Wykres nr 3. Najważniejsze obszary wydatków w okresie 2019 r. – 30.06.2024 r.
4. Wykres nr 4. Wydatki bieżące a wydatki na wynagrodzenia w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.
5. Wykres nr 5. Dynamika długu w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r.
6. Wykres nr 6. Dynamika wzrostu wydatków na obsługę długu w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej
7. Wykres nr 7. Relacja długu i dochodów w okresie 2019 r. - 30.06.2024 r. wg uchwały budżetowej (kwoty w tys. zł)
8. Wykres nr 8. Poziom dochodów bieżących i dochodów majątkowych w poszczególnych latach
9. Wykres nr 9. Poziom wydatków bieżących i wydatków majątkowych w poszczególnych latach
10. Wykres nr 10. Relacja kwoty długu do dochodów ogółem
11. Wykres nr 11. Relacja wynikająca z art. 243 Uofp

Informacja o wysokości zaciągniętych zobowiązań Miasta Zabrze z tytułu pożyczek, kredytów oraz obligacji komunalnych wg stanu na dzień 30.06.2024 r.

Kryteria	Numer umowy	Aktualne zadłużenie	Rodzaj zobowiązania	Data zawarcia umowy	Sposób spłaty zobowiązań	Ostateczna data spłaty / wykupu	Wysokość oprocentowania
EBI	88.149	**320 600 000,00**	kredyt inwestycyjny	12.12.2017	półrocznie od 31.12.2022	30.11.2045	I transza - WIBOR 6M + marża 0,493%, II transza - marża 5,112%, III transza - WIBOR 6M + marża 1,116%, IV transza - WIBOR 6M + marża 1,047%, V transza - WIBOR 6M + marża 0,461%
RAZEM KREDYTY:	**-**	**320 600 000,00**	**-**	**-**	**-**	-	**-**
WFOŚiGW (PONE X)	93/2019/88/OA/poe/P	**806 558,10**	pożyczka preferencyjna	11.07.2019	kwartalnie, od 29.11.2020	31.05.2026	0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3%
WFOŚiGW (PONE XI)	116/2020/88/OA/poe/P	**1 499 464,87**	pożyczka preferencyjna	12.08.2020	kwartalnie, od 30.11.2021	30.11.2025	0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3%
WFOŚiGW (PONE XII)	144/2021/88/OA/poe/P	**3 237 717,13**	pożyczka preferencyjna	24.09.2021	kwartalnie, od 30.06.2023	30.09.2031	0,95 stopy redyskonta weksli, lecz nie mniej niż 3%
RAZEM POŻYCZKI	**-**	**5 543 740,10**	**-**	**-**	**-**	-	**-**
PKO BP S.A.	-	**17 000 000,00**	obligacje komunalne	25.09.2014	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	LL - 12 mln - 29.09.2024 ŁŁ - 5 mln - 05.12.2024	WIBOR 6M + marża dla każdej serii 1,12%
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	**33 200 000,00**	obligacje komunalne	16.04.2015	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	RR - 3 mln - 28.09.2024 TT - 5 mln - 27.04.2025 UU - 5 mln - 27.04.2025 WW - 5 mln - 27.04.2025 XX - 5 mln - 28.05.2025 YY - 5 mln - 28.05.2026 ZZ - 5,2 mln - 28.09.2026	WIBOR 6M + marża dla serii: RR - 0,78% SS - 0,78% TT - 0,88% UU - 0,88% WW - 0,88% XX - 0,88% YY - 0,88% ZZ - 0,88%
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	**20 000 000,00**	obligacje komunalne	12.08.2015	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A2015 - 4 mln - 28.09.2026 B2015 - 5 mln - 28.09.2026 C2015 - 5 mln - 28.09.2027 D2015 - 6 mln - 28.09.2027	WIBOR 6M + marża dla serii: A2015 - 0,80% B2015 - 0,80% C2015 - 0,85% D2015 - 0,85%
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	**25 000 000,00**	obligacje komunalne	06.07.2016	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A16 - 15 mln - 11.07.2025 B16 - 10 mln - 05.12.2026	WIBOR 6M + marża dla serii: A16 - 1,60% B16 - 1,60%
BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A.)	-	**3 000 000,00**	obligacje komunalne	09.12.2016	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	G16 - 3 mln - 28.12.2024	WIBOR 6M + marża dla serii: F16 - 1,70% G16 - 1,70%
PEKAO S.A.	-	**25 000 000,00**	obligacje komunalne	28.04.2017	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	D17 - 10 mln - 28.04.2025 E17 - 10 mln - 28.04.2026 F17 - 5 mln - 28.04.2027	WIBOR 12M + marża dla serii: C17 - 1,850% D17 - 1,90% E17 - 1,95% F17 - 2,00%
NWAI Dom Maklerski S. A.	-	**21 000 000,00**	obligacje komunalne	10.12.2020	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A2020 - 7 mln - 20.11.2027 B2020 - 7 mln - 20.11.2028 C2020 - 7 mln - 20.11.2029	WIBOR 6M + marża dla serii: A2020 - 1,65% B2020 - 1,65% C2020 - 1,65%
PEKAO S.A.	-	**70 000 000,00**	obligacje komunalne	08.06.2022	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A2022 - 10 mln -4.07.2028 B2022 - 12 mln - 4.07.2029 C2022 - 12 mln - 1.09.2030 D2022 - 12 mln - 28.09.2031 E2022 - 12 mln - 28.09.2032 F2022 - 12 mln - 28.09.2033	WIBOR 6M + marża dla wszystkich serii 1,82%
NWAI Dom Maklerski S. A.	-	**20 000 000,00**	obligacje komunalne	05.10.2022	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	G2022 - 7 mln - 20.11.2030 H2022 - 7 mln - 20.11.2031 I2022 - 6 mln - 20.11.2032	WIBOR 6M + marża dla wszystkich serii 1,95%
PEKAO S.A.	-	**50 000 000,00**	obligacje komunalne	03.04.2023	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	B2023 - 10 mln - 5.04.2029 D2023 - 10 mln - 5.04.2031 F2023 - 10 mln - 31.05.2033 H2023 - 20 mln - 31.05.2035	WIBOR 6M + marża dla serii: B2023 - 2,10% D2023 - 2,20% F2023 - 2,30% H2023 - 2,40%
Bank Gospodarstwa Krajowego	-	**50 000 000,00**	obligacje komunalne	20.04.2023	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A2023 - 10 mln - 27.04.2028 C2023 - 10 mln - 27.04.2030 E2023 - 10 mln - 31.05.2032 G2023 - 20 mln - 27.04.2034	WIBOR 6M + marża dla serii: A2023 - 1,60% C2023 - 1,70% E2023 - 1,90% G2023 - 2,08%
NWAI Dom Maklerski S. A.	-	**40 000 000,00**	obligacje komunalne	07.07.2023	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	I2023 - 6 mln - 20.11.2033 J2023 - 6 mln - 20.11.2034 K2023 - 8 mln - 20.11.2035 L2023 - 10 mln - 20.11.2036 M2023 - 10 mln - 20.11.2037	WIBOR 6M + marża dla serii: I2023 - 2,50% J2023 - 2,55% K2023 - 2,60% L2023 - 2,65% M2023 - 2,70%
NWAI Dom Maklerski S. A.	-	**12 000 000,00**	obligacje komunalne	21.12.2023	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	N2023 - 8 mln - 27.12.2024 O2023 - 4 mln - 27.12.2037	N02023 - stała stopa procentowa 7,09% O2023 - WIBOR 6M + marża 2,75%
PEKAO S.A.	-	**60 000 000,00**	obligacje komunalne	15.03.2024	rocznie, w zależności od lat wykupu danej serii	A2024 - 10 mln - 02.04.2027 B2024 - 5 mln - 02.04.2028 C2024 - 5 mln - 02.04.2029 D2024 - 5 mln - 02.04.2030 E2024 - 5 mln - 02.04.2031 F2024 - 6 mln - 02.04.2032 G2024 - 6 mln - 02.04.2033 H2024 - 8 mln - 02.04.2034 I2024 - 10 mln - 02.04.2036	WIBOR 6M + marża dla każdej serii 1,54%
NWAI Dom Maklerski S. A.	-	**75 000 000,00**	obligacje komunalne	23.05.2024	do końca 2024 r.	J2024 - 50 mln - 30.12.2024 K2024 - 25 mln - 30.12.2024	WIBOR 6M + marża dla każdej serii 1,10%
RAZEM OBLIGACJE:	**-**	**521 200 000,00**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
RAZEM DŁUGOTERMINOWE	**-**	**772 343 740,10**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
ING BANK ŚLĄSKI S.A.	umowa w zakresie obsługi bankowej miasta	**51 380,94**	kredyt w rachunku bieżącym (debet)	02.01.2024	uznanie rachunku w dowolnie wybranych dniach roboczych i dowolnych kwotach w okresie kredytowania	najpóźniej w dniu zakończenia okresu kredytowania tj. od dnia udostępnienia do 31.12.2024 r.	WIBOR ON + marża 0,94%
RAZEM KRÓTKOTERMINOWE	**-**	**75 051 380,94**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
OGÓŁEM	-	**847 395 121,04**	-	-	-	-	-

Załącznik nr 2: Metodologia obliczania przedsięwzięć ostrożnościowych wymienionych w Tabeli nr 29: Uchwały i zarządzenia zwiększające dochody budżetowe

Poniżej przedstawiono metodologię kalkulacji efektów finansowych przedsięwzięć wymienionych w Tabeli nr 29 Programu.
Liczba porządkowa tabeli:
1. Efekt finansowy w 2025 r. wyliczono jako różnicę iloczynu zakładanej na poziomie liczby odwiedzających Miejski Ogród botaniczny w Zabrzu w analogicznym okresie 2023 r. i ceny biletu po podwyżce w tamtym okresie a iloczynu liczby odwiedzających Miejski Ogród botaniczny w Zabrzu w analogicznym okresie 2023 r. i ceny biletu przed podwyżką. Efekt 2024 r. wyliczono tak samo proporcjonalnie do liczby miesięcy po podwyżce.
2. Oszacowania efektów finansowych dokonano na podstawie wyliczenia potencjalnych wpływów ze sprzedaży biletów:
2.1.Sprzedaż biletów indywidualnych (Aquarius Kopernik):
Analiza wzrostu przychodów ze sprzedaży biletów indywidualnych dla obiektu Aquarius Kopernik została przeprowadzona na podstawie pełnych danych sprzedażowych za rok 2023 (12 miesięcy). W celu symulacji przychodów, założono, że frekwencja w kolejnym roku pozostanie na niezmienionym poziomie. Nowe ceny biletów zostały zastosowane do wyników sprzedażowych z uwzględnieniem, że 70% użytkowników to mieszkańcy Zabrza (posiadający Zabrzańską Kartę Mieszkańca, uprawniającą do zniżek), a pozostałe 30% to osoby spoza Zabrza. Wartość ta została oszacowana na podstawie 2-miesięcznej analizy kodów pocztowych klientów, którzy udzielili takich informacji. Wynik analizy wskazuje na wzrost przychodu w skali pełnego roku o około 250 000 zł.
2.2.Wynajem torów pływackich, basenów oraz sal sportowych:
Analiza wpływu zmiany cen na wynajem torów pływackich dla szkół, szkółek, basenów oraz sal sportowych została przeprowadzona na podstawie aktualnie obowiązujących umów oraz planowanych kontraktów. Analiza ta nie zakłada zmniejszenia liczby wynajmów, a dane nie wskazują na taki trend w najbliższej przyszłości. Przy zastosowaniu nowych cen, przewiduje się wzrost przychodów w skali pełnego roku o około 100 000 zł.
2.3.Obiekt Aquarius przy Placu Krakowskim:
Ze względu na niską frekwencję w obiekcie przy Placu Krakowskim, oczekiwane zwiększenie przychodu z tytułu zmiany cennika jest szacowane jedynie na około 5 000 zł rocznie. Analiza została przeprowadzona analogicznie do obiektu Aquarius Kopernik, przy czym nowe ceny zostały zastosowane do sprzedaży z 2023 roku, przy założeniu stałej frekwencji i zachowaniu proporcji 70% mieszkańców Zabrza i 30% osób spoza miasta. Efekt 2024 r. oszacowano dzieląc kwotę efektu 2025 r. przez połowę (6 miesięcy).
3. Efekt finansowy oszacowano jako różnicę iloczynu: nowa stawka czynszu x wynajmowana powierzchnia x liczba miesięcy oraz stara stawka czynszu x wynajmowana powierzchnia x liczba miesięcy. Za rok 2025 ta różnica wyniosła 283 3888,08. W przypadku roku 2024 wzięto tylko pod uwagę okres 4 miesięcy co daje w przybliżeniu kwotę 94 462 zł .
4. Efekt finansowy wyliczono jako różnicę przewidywanej kwoty łącznych dochodów z czynszów za rok 2024 r. (wyliczonych jako suma czynszów należnych od poszczególnych lokali z uwzględnieniem starej stawki i czynników ja modyfikujących) tj. 20 293 695,60 zł oraz przewidywanych dochodów z tytułu czynszu w 2025 r. (przyjęto te same powierzchnie zajętych lokali co w roku 2024) tj. 25 083 265,44 zł. Uzyskaną różnicę pomniejszono jeszcze o wskaźnik ściągalności 91,92 % co ostatecznie daje kwotę : 4 723 205,76 zł.
5. Zarządzenie Nr 703/ZM/2024 zakłada podwyżkę stawki bazowej z 6,90 zł na 8,20 zł/m2.Aktualna powierzchnia lokali mieszkalnych Skarb Państwa na terenie Zabrza wynosi 3 364,14 m2 (52 mieszkania).Potencjalny wzrost dochodów z tytułu czynszu wyliczony został jako iloczyn powierzchni 3 364,14 m2 i różnicy w stawce, tj. 1,30 zł m2/miesięcznie i wynosi 4 373,38 zł miesięcznie. Ponieważ jest to w 75 % dochód Skarbu Państwa, a gmina otrzymuje tylko 25% tej kwoty realny przychód dla gminy wyniesie 1 093,34 zł miesięcznie co daje roczny efekt finansowy w wysokości 13 116 zł .
6. Efekt finansowy oszacowano jako różnicę iloczynu powierzchni użytkowych i miesięcznej stawki przed zmianą a iloczynem powierzchni użytkowych i miesięcznej stawki po zmianie. Uzyskana różnicę „ubruttowiono" co daje kwotę 5 152,47 zł i pomnożono przez 3 miesiące (efekt w 2024 r.) co daje kwotę 15 457 zł oraz kwotę 5 152,47 zł pomnożono przez 12 miesięcy (efekt 2025 r.) co daje kwotę 61 830 zł.
7. Efekt finansowy oszacowano biorąc pod uwagę 10.76 % wzrostu opłat. Kwotę za rok 2025 r. oszacowano jako różnicę zwiększonych o ten wskaźnik kwotę uzyskanych dochodów 2023 roku (co daje kwotę1 842 664,51 zł) a pomniejszoną o kwotę uzyskanych w 2023 r. dochodów tj. 1 663 516,57 zł. Różnica wynosi 179 147,94 zł. Efekt w 2024 r. oszacowano zmniejszając proporcjonalnie szacowany roczny przyrost do okresu 4 miesięcy.
8. Efekt finansowy oszacowano biorąc pod uwagę średni 30 % wzrost stawki czynszu. Kwotę za rok 2025 r. oszacowano zwiększając o ten wskaźnik kwotę uzyskanych dochodów w 2023 roku (co daje kwotę 2 412 107 zł),

a pomniejszoną o kwotę uzyskanych w 2023 r. dochodów tj. 1 855 4666,92 zł. Różnica wynosi 556 640 zł. Efekt w 2024 r. oszacowano zmniejszając proporcjonalnie szacowany roczny przyrost do okresu 4 miesięcy.
9. Efekt finansowy oszacowano jako różnicę pomiędzy planem na 2024 r. tj. 640 000 zł a planem na 2025 r. tj. 5 978 932,66 zł. Przy wyliczaniu planu na 2025 r. uwzględniono odpowiednio procentowy wzrost wysokości stawek. Znaczny wzrost planu dochodów jest wynikiem bardzo wysokiego wzrostu stawek (w niektórych pozycjach nawet o 1000 %). Wspomniana różnica wynosi 5 665 432,66 zł. Wobec ryzyka braku wejścia w życie uchwały w roku 2024, nie wykazano efektu na rok 2024.
10. Efekt finansowy za 2025 rok oszacowano jako różnicę pomiędzy planem dochodów z tytułu opłat za pobyt dziecka w żłobku w 2025 r. (będący iloczynem ilości miejsc w żłobkach tj. 205 a wysokością podwyższonej już miesięcznej opłaty za pobyt tj. 1500 zł i 12 miesięcy) co daje łącznie 3 690 000 zł a wykonaniem dochodów z tytułu opłat za pobyt w żłobku w 2023 r. tj. 631 634,81 zł przy starej wysokości opłaty. Różnica wynosi 3 058 365 zł. Efekt w 2024 r. oszacowano zmniejszając proporcjonalnie szacowany roczny przyrost do okresu 4 miesięcy.
11. Efekt za 2025 r. obliczono stosując procentowy przyrost odpowiadający wzrostowi stawki w stosunku do wysokości dochodów otrzymanych w 2023 r. Efekt 2024 r. uzyskano w proporcji do ilości miesięcy, w których obowiązuje nowa stawka.
12. Efekt za 2025 r. oszacowano jako różnicę pomiędzy planem dochodów z tytułu opłat za pobyt w Izbie Wytrzeźwień w 2025 r. wyliczonym jako powiększenie o 30 % (wzrost wysokości opłaty) planu z 2024 r. (przed podwyżką) a planem z 2024 r.: 455 000 zł – 350 000 zł = 105 000
zł. Efekt za 2024 r. oszacowano proporcjonalnie za 3 miesiące 26 250 zł.
13. Efekt w 2025 r. oszacowano jako iloczyn różnicy miesięcznego wzrostu dochodów (różnica między planowanym miesięcznym dochodem w 2024 r. przed podwyżką a planowanym w 2024 r. miesięcznym dochodem po podwyżce opłaty o 18,2 %) i 12 miesiącami :795 132 zł x 12 = 9 541 584 zł. Efekt w 2024 r. oszacowano jako iloczyn miesięcznego przyrostu dochodów i 3 miesięcy: 795 132 zł x 3 = 2 385 396 zł.
14. Efekt oszacowano zakładając ok. 2,7 % wzrost dochodów na skutek podwyższenia stawek podatkowych w stosunku do urealnionego planu dochodów na 2024 r. co daje kwotę 3 937 950 zł.
15. Efekt w 2025 r. oszacowano przyjmując wzrost opłaty za przekształcenie użytkowania wieczystego w prawo własności na poziomie 41,7 %. O taki procent zwiększono łączną należną kwotę opłat za 2024 r. tj. 1 635 348 zł. Uzyskano przyrost w wysokości 681 940 zł. Do kwoty tej dodano jeszcze dodatkowe dochody uzyskane z analogicznego wzrostu w przypadku nieruchomości skarbu państwa tj. 84 492.

Załącznik nr 3 do PPO

WYKAZ DOCHODÓW MAJĄTKOWYCH PRZEZNACZONYCH NA PRZEDSIĘWZIĘCIA WIELOLETNIE

Nazwa i cel		OPSI ŹRÓDŁA DOCHODU	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca program	Okres realizacji programu		2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
				od	do								
- dochody majątkowe						10 241 224	101 849 112	95 334 065	33 545 541	22 637 378	3 035 239	12 000 000	20 000 000
Dochody na programy, projekty lub zadania związane z programami realizowanymi z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.) z tego:													
- dochody majątkowe						1 254 225	14 794 019	12 199 065	9 870 104	4 240 140	535 239	0	0
Kompleksowa termomodernizacja i modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie Zabrza	Zmniejszenie kosztów bieżącej eksploatacji (ogrzewania) obiektów miejskich jednostek organizacyjnych		UM/WI	2017	2029	0	8 274 771	7 621 181	7 019 235	3 925 243	535 239		
Miasto Przestrzenią Rozwoju	Poprawa jakości życia w mieście, poprzez poprawę potencjału gospodarczego miasta, potencjału społecznego miasta, jakości środowiska naturalnego, jakości przestrzeni miejskich, zdolności finansowych miasta oraz w ramach rozwoju instytucjonalnego poprawa spójności działań i wzrost zaufania mieszkańców do instytucji publicznych, stworzenie standardów nowoczesnego świadczenia usług publicznych, poprawa zdolności instytucjonalnych administracji.		UM/WRP	2022	2027	1 077 525	0	0	0	0	0		
Ochrona, odtwarzanie i wzmacnianie potencjału wspierającego bioróżnorodność w terenach zieleni w Zabrzu	Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia		UM/WI	2024	2028	0	0	1 288 334	1 915 147	314 897	0		
Cyberbezpieczny samorząd	Celem przedmiotowego projektu jest wsparcie rozwoju cyfrowego Urzędu Miejskiego w Zabrzu i dwóch jednostek miejskich (w Powiatowym Urzędzie Pracy - PUP oraz Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie - MOPR) poprzez wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia.		UM/WI	2023	2027	176 700	144 590	0	0	0	0		
Montaż instalacji fotowoltaicznej wraz z magazynem energii	Poprawa bezpieczeństwa energetycznego jednostki ZKR		UM/WI	2023	2026	0	6 204 242	1 094 000	0	0	0		
Cyfrowe Miasto e-Zabrze	Celem przedmiotowego projektu jest wsparcie rozwoju cyfrowego Miasta Zabrze.		UM/WI	2024	2027	0	170 416	2 195 550	935 722	0	0		
Dochody na programy, projekty lub zadania pozostałe (inne niż wymienione w pkt 1.1 i 1.2), z tego:													
- dochody majątkowe						8 986 999	87 055 093	83 135 000	23 675 437	18 397 238	2 500 000	12 000 000	20 000 000
Budowa i przebudowa systemu dróg lokalnych na terenie Miasta Zabrza	Zbudowanie funkcjonalnej i bezpiecznej infrastruktury drogowej przyczyniającej się do poprawienia dostępności, w tym dla potencjalnych inwestorów, bezpieczeństwa i płynności ruchu drogowego na terenie miasta w zakresie dotyczącym dróg lokalnych	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - przedsięwzięcia pn. Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie miasta - Most w ciągu ulicy Trębackiej nad rzeką Bytomką w kwocie 3.097.608 zł oraz pn. Budowa łącznika ul. Kossaka z ul. Drzymały w Zabrzu w wysokości 750.469 zł	UM/WI	2018	2026	5 016 712	0	0	0	0	0		
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych przy ul. Bytomskiej i ul. Szyb Franciszek	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych	Polski Ład - w związku z Wnioskiem o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych,zwanego dalej „Programem”,z dnia 2023-07-19 nr Edycja7RSP/2023/339/PolskiLad, złożonym przez MIASTO ZABRZE z przeznaczeniem na realizację Inwestycji: Stworzenie warunków do rozwoju terenów inwestycyjnychna terenach dawnej kopalni Biskupice przy ul. Szyb Franciszek w Zabrzu - Miasto zostało zakwalifikowane przez Prezesa Rady Ministrów do otrzymania Promesy inwestycyjnejzwanej dalej „Promesą”,o której mowa w art. 69a Ustawy do kwoty 100.000.000,00 PLN (słownie: sto milionów złotych zero groszy) - Wstępna promesa udostępniona dnia 2023.10.10 r.	UM/WI	2024	2026	0	40 000 000	60 000 000	0	0	0		
Budowa obwodnicy miasta Zabrze w ciągu drogi wojewódzkiej nr 921 wraz z przebudową ul. Hagera	Poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - umowa nr 42/2021 z dnia 10.08.2023 r. zawarta ze Skarbem Państwa - Minister Infrastruktury	UM/WI	2022	2031	0	0	0	8 675 437	18 397 238	2 500 000	12 000 000,00	20 000 000
Przebudowa obiektów inżynierskich na terenie Miasta Zabrze. Most w ciągu ul. Jagielońskiej nad rzeką Bytomką	Poprawa dostępności komunikacji miasta	GZM Fundusz Odporności - Umowa Nr PI/71/2024 o udzielenie pomocy finansowej w formie dotacji celowej w ramach Funduszu Odporności z dnia 03.04.2024 r.	UM/WI	2024	2025	3 019 945	0	0	0	0	0		

Nazwa i cel		OPIS ŹRÓDŁA DOCHODU	Jednostka odpowiedzialna lub koordynująca program	Okres realizacji programu								
				od	do	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Przebudowa części istniejących obiektów i budowa nowych obiektów na terenie Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu	Zwiększenie atrakcyjności oraz poprawa infrastruktury Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu oraz ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej.	Polski Ład - Promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych nr Edycja8/2023/4150/PolskiLad („PROMESA") – udostępniona w dniu 30.07.2024 r.	UM/WI	2018	2026	0	15 000 000	15 000 000	0	0	0		
Rewitalizacja obszaru miejskiego w obrębie budynku Admiral Palast w Zabrzu	Przywrócenie obiektu do użytkowania wraz z nadaniem mu nowych funkcji społeczno-gospodarczo-środowiskowych, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawa wizerunku Miasta.	Polski Ład - Promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych nr Edycja2/2021/4899/PolskiLad („PROMESA") – udostępniona w dniu 24.08.2024 r.	UM/WI	2022	2027	0	15 000 000	0	15 000 000	0	0		
Powrót do blasku eklektycznej architektury Szkoły Podstawowej nr 5 w Zabrzu przy ul. Królewskiej 4	Renowacja budynku Szkoły Podstawowej nr 5 przy ul. Królewskiej w Zabrzu, wpisanego do rejestru zabytków woj. Śląskiego.	Polski Ład - Wstępna promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr Edycja2RPOZ/2023/2716/PolskiLad - – udostępniona w dniu 2023-10-05 r.	UM/WI	2024	2026	0	1 750 000	1 750 000	0	0	0		
Odrestaurowanie zewnętrznej części budynku zabytkowego ratusza przy ul. Tarnopolskiej 80 w Zabrzu - Mikulczycach	Odrestaurowanie zewnętrznej części budynku zabytkowego ratusza przy ul. Tarnopolskiej 80 w Zabrzu – Mikulczycach	Polski Ład - Wstępna promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków nr Edycja2RPOZ/2023/2737/PolskiLad - – udostępniona w dniu 2023-10-05 r.	UM/WI	2024	2026	0	0	3 500 000	0	0	0		
Ciepłe Mieszkanie	Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w co najmniej 80 tys. lokali mieszkalnych znajdujących się w budynkach wielorodzinnych	WFOŚiGW - środki uzyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację projektu Ciepłe Mieszkanie	UM/WI	2023	2026	600 000	8 500 000	2 885 000	0	0	0		
Modernizacja źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych w ramach II edycji Programu Ciepłe Mieszkanie w Gminie Zabrze - 2024-2025	Poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach wielorodzinnych	WFOŚiGW - środki uzyskane z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Modernizacja źródeł ciepła w lokalach mieszkalnych w ramach II edycji Programu Ciepłe Mieszkanie w Gminie Zabrze"	UM/WI	2024	2025	271 300	6 731 600	0	0	0	0		
Stop smog	Celem projektu jest kompleksowa realizacja programu ochrony powietrza na terenie Górnośląsko - Zagłębiowskiej Metropolii	NFOŚiGW - Program „Stop Smog" wspiera wymianę bądź likwidację źródeł ciepła i termomodernizację w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych	UM/WI	2023	2025	79 042	73 493	0	0	0	0		

Zobowiązania finansowe jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udzielonych poręczeń

Załącznik nr 4 do PPO

Udzielone PORĘCZENIA: - Należy podać nazwę instytucji (bank, WFOŚiGW itp.), wobec której j.s.t. może mieć/ma zobowiązanie - Kwota zobowiązania wynikająca z umowy	**Uwagi o poręczeniu:** - Nazwa podmiotu, któremu udzielono poręczenia - Data zawarcia umowy, - Data ewentualnych aneksów,	**2025 r.**	**2026 r.**	**2027 r.**	**2028 r.**	**2029 r.**	**2030 r.**	**2031 r.**	**2032 r.**	**2033 r.**	**2034 r.**	**2035 r.**	**2036 r.**	**2037 r.**	**2038 r.**	**2039 r.**
1	2	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
PORĘCZENIA NA DZIEŃ 31.08.2024R.																
R A Z E M (1+2+...+10 itd), z tego:		**12 952 567,00**	**8 737 194,33**	**9 315 596,11**	**6 063 638,58**	**1 712 937,20**	**1 548 358,74**	**1 463 853,29**	**1 073 058,90**	**735 056,37**	**730 768,92**	**726 553,46**	**722 648,22**	**718 356,55**	**714 377,09**	**710 473,64**
- rata kapitałowa		**11 786 045,12**	**7 897 684,16**	**8 854 555,00**	**4 129 535,00**	**1 571 221,00**	**1 415 298,00**	**1 339 448,00**	**956 983,00**	**627 962,00**	**632 330,00**	**636 770,00**	**641 289,00**	**645 884,00**	**650 560,00**	**655 312,00**
- odsetki		**1 166 521,88**	**839 510,17**	**461 041,11**	**1 934 103,58**	**141 716,20**	**133 060,74**	**124 405,29**	**116 075,90**	**107 094,37**	**98 438,92**	**89 783,46**	**81 359,22**	**72 472,55**	**63 817,09**	**55 161,64**
1. Getin Noble Bank S.A.(48.315.575.zł)	Górnik Zabrze Sportowa S.A. Umowa zawarta 12.03.2015 r.	3 569 460,00	3 414 153,00	3 258 845,00	2 103 821,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		3 000 000,00	3 000 000,00	3 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki 13.315.575		569 460,00	414 153,00	258 845,00	103 821,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Bank Gospodarstwa Krajowego (7.140.000 zł)	Kardio-Med Silesia Sp. z o.o. Umowa zawarta 25.05.2016 r. Aneks z 01.04.2020 r.	560 410,00	558 672,00	2 973 894,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		456 000,00	468 000,00	2 939 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		104 410,00	90 672,00	34 894,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Bank Gospodarstwa Krajowego (3.100.000 zł)	Muzeum Górnictwa Węglowego Umowa zawarta 06.06.2017 r. Aneks z 23.07.2020 r.	221 803,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		221 803,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Bank Gospodarstwa Krajowego (9.580.000 zł)	Muzeum Górnictwa Węglowego Umowa zawarta 09.03.2018 r. Aneks nr 1 z 03.01.2020 r. Aneks nr 2 z 24.03.2022 r.	960 000,00	960 000,00	960 000,00	960 000,00	960 000,00	800 000,00	720 000,00	333 314,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		960 000,00	960 000,00	960 000,00	960 000,00	960 000,00	800 000,00	720 000,00	333 314,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Bank Polska Kasa Opieki S.A.(4.000.000 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 28.05.2019 r. Aneks z 24.03.2022 r.	4 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		3 900 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		100 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Bank Ochrony Środowiska S.A. (8.236.377 zł)	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. Umowa zawarta 22.10.2014 r.	557 978,00	553 943,00	549 867,00	2 221 082,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		541 592,00	541 592,00	541 592,00	541 592,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		16 386,00	12 351,00	8 275,00	1 679 490,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Bank Gospodarstwa Krajowego (7.530.000 zł)	ZBM - TBS Sp. z o.o. Umowa zawarta 14.08.2018 r.	222 494,00	226 306,00	230 184,00	234 128,00	238 141,00	242 218,00	246 368,00	250 589,00	254 882,00	259 250,00	263 690,00	268 209,00	272 804,00	277 480,00	282 232,00
z tego: - rata kapitałowa		222 494,00	226 306,00	230 184,00	234 128,00	238 141,00	242 218,00	246 368,00	250 589,00	254 882,00	259 250,00	263 690,00	268 209,00	272 804,00	277 480,00	282 232,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Bank Polska Kasa Opieki S.A. (12.321.000 zł)	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 27.05.2020 r. Aneks z 27.01.2021 r.	1 901 000,00	1 829 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		1 673 457,12	1 673 457,16	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		227 542,88	155 542,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (138.188 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 21.07.2020 r.	783 063,00	783 063,00	783 063,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		783 063,00	783 063,00	783 063,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (783.063 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 21.07.2020 r.	27 636,00	27 636,00	27 636,00	20 735,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		27 636,00	27 636,00	27 636,00	20 735,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (3.622.026 zł)	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 11.03.2024 r.	148 723,00	384 421,33	532 107,11	523 872,58	514 796,20	506 140,74	497 485,29	489 155,90	480 174,37	471 518,92	462 863,46	454 439,22	445 552,55	436 897,09	428 241,64
z tego: - rata kapitałowa		0,00	217 630,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00
- odsetki		148 723,00	166 791,33	159 027,11	150 792,58	141 716,20	133 060,74	124 405,29	116 075,90	107 094,37	98 438,92	89 783,46	81 359,22	72 472,55	63 817,09	55 161,64

*źródło - oproacowanie własne Miasta Zabrze

Udzielone PORĘCZENIA: - Należy podać nazwę instytucji (bank, WFOŚiGW itp.), wobec której j.s.t. może mieć/ma zobowiązanie - Kwota zobowiązania wynikająca z umowy	**Uwagi o poręczeniu:** - Nazwa podmiotu, któremu udzielono poręczenia - Data zawarcia umowy, - Data ewentualnych aneksów,	**2040 r.**	**2041 r.**	**2042 r.**	**2043 r.**	**2044 r.**	**2045 r.**	**2046 r.**	**2047 r.**	**2048 r.**
1	2	20	21	22	23	24	25	26	27	28
R A Z E M (1+2+...+10 itd), z tego:		**706 789,54**	**702 916,73**	**699 262,27**	**695 695,81**	**692 256,86**	**626 785,85**	**317 870,00**	**323 318,00**	**163 729,00**
- rata kapitałowa		**660 147,00**	**665 066,00**	**670 067,00**	**675 156,00**	**680 331,00**	**623 496,00**	**317 870,00**	**323 318,00**	**163 729,00**
- odsetki		**46 642,54**	**37 850,73**	**29 195,27**	**20 539,81**	**11 925,86**	**3 289,85**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
1. Getin Noble Bank S.A.(48.315.575.zł)	Górnik Zabrze Sportowa S.A. Umowa zawarta 12.03.2015 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki 13.315.575		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2. Bank Gospodarstwa Krajowego (7.140.000 zł)	Kardio-Med Silesia Sp. z o.o. Umowa zawarta 25.05.2016 r. Aneks z 01.04.2020 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3. Bank Gospodarstwa Krajowego (3.100.000 zł)	Muzeum Górnictwa Węglowego Umowa zawarta 06.06.2017 r. Aneks z 23.07.2020 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
4. Bank Gospodarstwa Krajowego (9.580.000 zł)	Muzeum Górnictwa Węglowego Umowa zawarta 09.03.2018 r. Aneks nr 1 z 03.01.2020 r. Aneks nr 2 z 24.03.2022 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
5. Bank Polska Kasa Opieki S.A.(4.000.000 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 28.05.2019 r. Aneks z 24.03.2022 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
6. Bank Ochrony Środowiska S.A. (8.236.377 zł)	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o. Umowa zawarta 22.10.2014 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7. Bank Gospodarstwa Krajowego (7.530.000 zł)	ZBM - TBS Sp. z o.o. Umowa zawarta 14.08.2018 r.	287 067,00	291 986,00	296 987,00	302 076,00	307 251,00	312 515,00	317 870,00	323 318,00	163 729,00
z tego: - rata kapitałowa		287 067,00	291 986,00	296 987,00	302 076,00	307 251,00	312 515,00	317 870,00	323 318,00	163 729,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8. Bank Polska Kasa Opieki S.A. (12.321.000 zł)	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 27.05.2020 r. Aneks z 27.01.2021 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (138.188 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 21.07.2020 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (783.063 zł)	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 21.07.2020 r.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
10. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (3.622.026 zł)	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o. Umowa zawarta 11.03.2024 r.	419 722,54	410 930,73	402 275,27	393 619,81	385 005,86	314 270,85	0,00	0,00	0,00
z tego: - rata kapitałowa		373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	373 080,00	310 981,00	0,00	0,00	0,00
- odsetki		46 642,54	37 850,73	29 195,27	20 539,81	11 925,86	3 289,85	0,00	0,00	0,00

*źródło - oproacowanie własne Miasta Zabrze

Projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Zabrze do Programu postępowania ostrożnościowego

Wyszczególnienie	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Dochody ogółem	**1 336 224 583,00**	**1 430 599 727,00**	**1 461 866 482,45**	**1 444 982 580,39**	**1 462 246 334,94**	**1 474 135 604,59**	**1 507 826 918,10**	**1 541 595 635,18**	**1 542 529 623,43**	**1 563 571 729,93**	**1 586 498 196,55**	**1 610 019 417,04**	**1 626 524 830,89**
Dochody bieżące, z tego:	**1 251 640 734,00**	**1 277 013 517,00**	**1 338 982 417,45**	**1 386 087 039,39**	**1 421 258 956,94**	**1 459 750 365,59**	**1 484 476 918,10**	**1 510 245 635,18**	**1 531 179 623,43**	**1 552 221 729,93**	**1 575 148 196,55**	**1 598 669 417,04**	**1 620 424 830,89**
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	301 055 520,00	686 815 974,73	724 590 853,34	757 922 032,59	779 143 849,50	800 959 877,29	812 173 315,57	823 543 741,99	831 779 179,41	840 096 971,20	848 497 940,91	856 982 920,32	865 552 749,52
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	25 411 818,00	42 185 226,14	44 505 413,58	46 552 662,60	47 856 137,15	49 196 108,99	49 884 854,52	50 583 242,48	51 089 074,90	51 599 965,65	52 115 965,31	52 637 124,96	53 163 496,21
z subwencji ogólnej	395 421 326,00	68 144 391,78	71 210 889,41	74 130 535,88	76 206 190,88	78 339 964,22	79 436 723,72	80 548 837,85	81 354 326,23	82 167 869,49	82 989 548,18	83 819 443,66	84 657 638,10
z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	185 160 306,00	99 951 274,35	102 513 159,58	104 204 684,99	106 360 669,94	108 984 354,94	111 055 057,68	113 165 103,78	115 202 075,65	117 275 713,01	119 386 675,84	121 535 636,01	123 723 277,46
pozostałe dochody bieżące, w tym:	344 591 764,00	379 916 650,00	396 162 101,54	403 277 123,33	411 692 109,47	422 270 060,15	431 926 966,61	442 404 709,08	451 754 967,24	461 081 210,58	472 158 066,31	483 694 292,09	493 327 669,60
z podatku od nieruchomości	146 456 739,00	156 000 000,00	165 890 252,70	167 755 886,83	170 282 842,06	174 825 561,05	179 781 022,03	185 467 991,55	190 193 388,79	194 811 523,72	201 095 525,09	207 752 625,13	212 419 052,63
Dochody majątkowe, w tym:	**84 583 849,00**	**153 586 210,00**	**122 884 065,00**	**58 895 541,00**	**40 987 378,00**	**14 385 239,00**	**23 350 000,00**	**31 350 000,00**	**11 350 000,00**	**11 350 000,00**	**11 350 000,00**	**11 350 000,00**	**6 100 000,00**
ze sprzedaży majątku	52 150 975,00	48 239 310,00	26 450 000,00	24 250 000,00	17 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	10 250 000,00	5 000 000,00
z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	31 332 874,00	102 249 112,00	95 334 065,00	33 545 541,00	22 637 378,00	3 035 239,00	12 000 000,00	20 000 000,00					
Wydatki ogółem	**1 565 201 222,00**	**1 488 048 447,00**	**1 424 832 403,45**	**1 394 310 348,39**	**1 413 298 334,94**	**1 423 187 604,59**	**1 450 649 333,95**	**1 465 851 580,58**	**1 467 111 286,83**	**1 488 153 393,33**	**1 511 079 859,95**	**1 540 601 080,60**	**1 565 106 494,29**
Wydatki bieżące, w tym:	**1 399 995 144,00**	**1 292 929 437,00**	**1 274 827 196,45**	**1 305 789 617,94**	**1 330 752 530,26**	**1 355 484 192,00**	**1 379 611 868,03**	**1 401 561 849,59**	**1 422 810 000,59**	**1 444 065 076,13**	**1 465 727 892,95**	**1 487 861 470,92**	**1 510 769 661,81**
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	624 823 013,00	587 394 233,34	589 635 633,56	605 662 372,23	620 803 931,54	636 324 029,83	648 414 186,40	660 734 055,94	672 627 268,95	684 734 559,79	697 059 781,87	709 606 857,94	722 379 781,38
z tytułu poręczeń i gwarancji,	3 443 026,00	11 770 764,00	7 777 194,00	8 355 596,00	5 103 639,00	752 937,00	748 359,00	743 853,00	739 745,00	735 056,00	730 769,00	726 553,00	722 648,00
wydatki na obsługę długu, w tym:	59 678 012,00	62 392 389,00	48 940 465,91	47 174 986,30	44 416 042,50	41 478 592,49	38 389 119,18	34 874 593,33	31 144 724,11	27 367 829,08	23 547 613,46	19 739 316,09	16 238 291,32
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)	567 200,00												
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	2 706 141,68	2 540 016,31	2 495 397,38	2 171 980,78	2 118 150,25	2 056 889,37	1 995 141,60	1 934 091,74	1 877 948,42	1 820 033,44	1 341 946,12	861 787,34	770 460,46
pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy	1 031 970,00	1 031 970,00	1 031 970,00	1 031 970,00	861 000,00	430 500,00							
Wydatki majątkowe	**165 206 078,00**	**195 119 010,00**	**150 005 207,00**	**88 520 730,45**	**82 545 804,67**	**67 703 412,59**	**71 037 465,92**	**64 289 730,99**	**44 301 286,24**	**44 088 317,20**	**45 351 967,01**	**52 739 609,68**	**54 336 832,48**
Wynik budżetu	**-228 976 639,00**	**-57 448 720,00**	**37 034 079,00**	**50 672 232,00**	**48 948 000,00**	**50 948 000,00**	**57 177 584,15**	**75 744 054,60**	**75 418 336,60**	**75 418 336,60**	**75 418 336,60**	**69 418 336,44**	**61 418 336,60**
Przychody budżetu	**434 575 049,00**	**136 500 000,00**											
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych	433 775 049,00												
Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, w tym:		136 500 000,00											
Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych	800 000,00												
Rozchody budżetu	**205 598 410,00**	**79 051 280,00**	**37 034 079,00**	**50 672 232,00**	**48 948 000,00**	**50 948 000,00**	**57 177 584,15**	**75 744 054,60**	**75 418 336,60**	**75 418 336,60**	**75 418 336,60**	**69 418 336,44**	**61 418 336,60**
Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, w tym:	68 298 410,00	79 051 280,00	37 034 079,00	50 672 232,00	48 948 000,00	50 948 000,00	57 177 584,15	75 744 054,60	75 418 336,60	75 418 336,60	75 418 336,60	69 418 336,44	61 418 336,60
łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, w tym:	11 490 800,00	765 900,00	6 106 050,00	3 886 050,00	8 106 050,00	8 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	7 106 050,00	7 106 050,00	1 602 050,00	1 106 050,00
kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy	8 000 000,00												
kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	3 490 800,00	765 900,00	6 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	7 106 050,00	7 106 050,00	1 602 050,00	1 106 050,00
kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań				2 780 000,00	7 000 000,00	7 000 000,00							
Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu	137 300 000,00												
Kwota długu, w tym:	**1 139 150 357,84**	**1 054 900 077,84**	**1 012 781 998,84**	**957 130 766,84**	**903 308 766,84**	**847 583 766,84**	**788 491 182,69**	**710 927 128,09**	**635 508 791,49**	**560 090 454,89**	**484 672 118,29**	**415 253 781,85**	**353 835 445,25**
kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków	28 648 000,00	23 449 000,00	18 365 000,00	13 386 000,00	8 512 000,00	3 735 000,00	1 820 000,00						
Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	-148 354 410,00	-15 915 920,00	64 155 221,00	80 297 421,45	90 506 426,68	104 266 173,59	104 865 050,07	108 683 785,59	108 369 622,84	108 156 653,80	109 420 303,60	110 807 946,12	109 655 169,08
Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi	-147 554 410,00	120 584 080,00	64 155 221,00	80 297 421,45	90 506 426,68	104 266 173,59	104 865 050,07	108 683 785,59	108 369 622,84	108 156 653,80	109 420 303,60	110 807 946,12	109 655 169,08
Wskaźnik spłaty zobowiązań	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok)	10,58%	11,71%	6,86%	7,87%	6,86%	6,32%	6,79%	7,75%	7,37%	6,59%	6,27%	5,92%	5,11%
8.1_vROD_2020													
8.1_vROD_2026			6,86%	7,87%	6,86%	6,32%	6,79%	7,75%	7,37%	6,59%	6,27%	5,92%	5,11%
8.1_vROD_2023	10,58%	11,71%											
Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	-8,18%	3,95%	9,14%	9,94%	10,26%	10,79%	10,43%	10,28%	9,85%	9,44%	9,13%	8,84%	8,41%
8.2_v2020	-3,29%	8,05%	11,28%	11,84%	11,57%	11,55%	11,18%	11,01%	10,58%	10,16%	9,84%	9,53%	8,75%
8.2_v2026	-8,18%	3,95%	9,14%	9,94%	10,26%	10,79%	10,43%	10,28%	9,85%	9,44%	9,13%	8,84%	8,41%
Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat)	12,22%	10,29%	3,55%	3,87%	4,94%	5,05%	6,22%	6,62%	9,26%	10,10%	10,14%	10,03%	9,82%
Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat)	11,12%	9,20%	2,86%	3,18%	4,25%	4,36%	5,53%	6,62%	9,26%	10,10%	10,14%	10,03%	9,82%
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	Spełniona	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy	Spełniona	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	**Nie spełniona**	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona
Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o podobnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego (art. 7 ust. 1 ustawy Dz.U.2022.1964)	101,66%	77,29%											
Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
Wydatki zmniejszające dług, w tym:	8 282 067,00	5 199 000,00	5 084 000,00	4 979 000,00	4 874 000,00	4 777 000,00	1 915 000,00	1 820 000,00					
spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w pkt 10.7.3.	2 968 067,00												
spłata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, w tym:	5 314 000,00	5 199 000,00	5 084 000,00	4 979 000,00	4 874 000,00	4 777 000,00	1 915 000,00	1 820 000,00					
zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ,w tym:	702 570,00	702 570,00	702 570,00	1 738 580,00	2 774 000,00	2 772 000,00							
Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19	1 048 750,00	1 048 750,00	520 180,00	3 300 180,00	7 434 000,00	7 217 000,00							

źródło - opracowanie własne

Wyszczególnienie	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048
Dochody ogółem	**1 648 458 604,52**	**1 670 622 572,09**	**1 693 021 309,88**	**1 715 658 263,88**	**1 738 536 903,95**	**1 761 660 753,43**	**1 785 033 390,80**	**1 808 658 450,59**	**1 832 539 624,33**	**1 856 680 661,45**	**1 881 085 370,30**	**1 905 757 619,06**
Dochody bieżące, z tego:	**1 642 358 604,52**	**1 664 522 572,09**	**1 686 921 309,88**	**1 709 558 263,88**	**1 732 436 903,95**	**1 755 560 753,43**	**1 778 933 390,80**	**1 802 558 450,59**	**1 826 439 624,33**	**1 850 580 661,45**	**1 874 985 370,30**	**1 899 657 619,06**
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	874 208 277,02	882 950 359,79	891 779 863,39	900 697 662,02	909 704 638,64	918 801 685,03	927 989 701,88	937 269 598,90	946 642 294,89	956 108 717,84	965 669 805,02	975 326 503,07
dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	53 695 131,17	54 232 082,48	54 774 403,30	55 322 147,33	55 875 368,80	56 434 122,49	56 998 463,71	57 568 448,35	58 144 132,83	58 725 574,16	59 312 829,90	59 905 958,20
z subwencji ogólnej	85 504 214,48	86 359 256,62	87 222 849,19	88 095 077,68	88 976 028,46	89 865 788,74	90 764 446,63	91 672 091,10	92 588 812,01	93 514 700,13	94 449 847,13	95 394 345,60
z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	125 950 296,45	128 217 401,79	130 525 315,02	132 874 770,69	135 266 516,56	137 701 313,86	140 179 937,51	142 703 176,39	145 271 833,57	147 886 726,57	150 548 687,65	153 258 564,03
pozostałe dochody bieżące, w tym:	503 000 685,40	512 763 471,41	522 618 878,98	532 568 606,16	542 614 351,49	552 757 843,31	563 000 841,07	573 345 135,85	583 792 551,03	594 344 942,75	605 004 200,60	615 772 248,16
z podatku od nieruchomości	217 035 713,32	221 651 129,83	226 266 515,25	230 881 899,88	235 497 284,50	240 112 669,11	244 728 053,73	249 343 438,34	253 958 822,96	258 574 207,57	263 189 592,19	267 804 976,80
Dochody majątkowe, w tym:	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**	**6 100 000,00**
ze sprzedaży majątku	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00	5 000 000,00
z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje												
Wydatki ogółem	**1 593 040 267,92**	**1 629 204 235,49**	**1 651 602 973,28**	**1 674 239 927,28**	**1 697 118 567,35**	**1 720 842 416,83**	**1 748 315 054,20**	**1 775 440 113,99**	**1 810 550 871,88**	**1 856 680 661,45**	**1 881 085 370,30**	**1 905 757 619,06**
Wydatki bieżące, w tym:	**1 534 703 055,95**	**1 559 472 313,01**	**1 585 749 051,63**	**1 612 540 422,03**	**1 639 802 042,36**	**1 667 605 753,85**	**1 696 024 840,62**	**1 725 179 599,11**	**1 755 041 192,41**	**1 785 870 973,84**	**1 818 016 377,70**	**1 850 575 263,78**
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	735 382 617,44	748 619 504,55	762 094 655,63	775 812 359,43	789 776 981,90	803 992 967,57	818 464 840,99	833 197 208,13	848 194 757,88	863 462 263,52	879 004 584,26	894 826 666,78
z tytułu poręczeń i gwarancji,	718 357,00	714 377,00	710 474,00	706 790,00	702 917,00	699 262,00	695 696,00	692 257,00	626 786,00	317 870,00	323 318,00	163 729,00
wydatki na obsługę długu, w tym:	13 287 419,45	10 688 105,48	9 103 490,14	7 531 712,97	5 919 771,76	4 329 909,89	2 826 184,19	1 519 328,39	432 968,45			
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy)												
odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy	711 563,99	364 266,65	307 333,25	250 420,66	192 349,31	135 004,51	82 956,74	43 949,64	16 875,00			
pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy												
Wydatki majątkowe	**58 337 211,97**	**69 731 922,48**	**65 853 921,64**	**61 699 505,25**	**57 316 524,99**	**53 236 662,99**	**52 290 213,58**	**50 260 514,88**	**55 509 679,47**	**70 809 687,61**	**63 068 992,60**	**55 182 355,28**
Wynik budżetu	**55 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**40 818 336,60**	**36 718 336,60**	**33 218 336,60**	**21 988 752,45**			
Przychody budżetu												
Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych												
Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy, w tym:												
Spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych												
Rozchody budżetu	**55 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**41 418 336,60**	**40 818 336,60**	**36 718 336,60**	**33 218 336,60**	**21 988 752,45**			
Spłaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, w tym:	55 418 336,60	41 418 336,60	41 418 336,60	41 418 336,60	41 418 336,60	40 818 336,60	36 718 336,60	33 218 336,60	21 988 752,45			
łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, w tym:	5 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 078 800,00	780 450,00	615 250,00	340 150,00			
kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy												
kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy	5 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 106 050,00	1 078 800,00	780 450,00	615 250,00	340 150,00			
kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań												
Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu												
Kwota długu, w tym:	**298 417 108,65**	**256 998 772,05**	**215 580 435,45**	**174 162 098,85**	**132 743 762,25**	**91 925 425,65**	**55 207 089,05**	**21 988 752,45**				
kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków												
Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi	107 655 548,57	105 050 259,08	101 172 258,25	97 017 841,85	92 634 861,59	87 954 999,58	82 908 550,18	77 378 851,48	71 398 431,92	64 709 687,61	56 968 992,60	49 082 355,28
Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki a wydatkami bieżącymi	107 655 548,57	105 050 259,08	101 172 258,25	97 017 841,85	92 634 861,59	87 954 999,58	82 908 550,18	77 378 851,48	71 398 431,92	64 709 687,61	56 968 992,60	49 082 355,28
Wskaźnik spłaty zobowiązań	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok)	4,19%	3,34%	3,20%	3,06%	2,93%	2,76%	2,40%	2,09%	1,35%	0,02%	0,02%	0,01%
8.1_vROD_2020												
8.1_vROD_2026	4,19%	3,34%	3,20%	3,06%	2,93%	2,76%	2,40%	2,09%	1,35%	0,02%	0,02%	0,01%
8.1_vROD_2023												
Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny)	7,98%	7,53%	7,09%	6,63%	6,17%	5,70%	5,23%	4,75%	4,27%	3,80%	3,30%	2,81%
8.2_v2020	8,31%	7,86%	7,41%	6,95%	6,48%	6,01%	5,54%	5,05%	4,57%	4,09%	3,59%	3,10%
8.2_v2026	7,98%	7,53%	7,09%	6,63%	6,17%	5,70%	5,23%	4,75%	4,27%	3,80%	3,30%	2,81%
Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat)	9,48%	9,13%	8,74%	8,35%	7,94%	7,52%	7,07%	6,62%	6,16%	5,69%	5,22%	4,75%
Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat)	9,48%	9,13%	8,74%	8,35%	7,94%	7,52%	7,07%	6,62%	6,16%	5,69%	5,22%	4,75%
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona
Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona	Spełniona
Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o pododbnym charakterze oraz powiększone o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego (art. 7 ust. 1 ustawy Dz.U.2022.1964)												
Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**	**x**
Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00	30 000,00
Wydatki zmniejszające dług, w tym:												
spłata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w pkt 10.7.3.												
spłata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka, w tym:												
zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ,w tym:												
Wykup papierów wartościowych, spłaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19												

źródło - opracowanie własne

UZASADNIENIE

Program Postępowania Ostrożnościowego dla miasta Zabrze został opracowany w celu poprawy sytuacji finansowej Jednostki a także na potrzeby pozyskania pożyczki z budżetu państwa. Wymóg przedłożenia Programu w Ministerstwie Finansów wraz z wnioskiem o udzielenie pożyczki wynika z art. 224 ust. 5 w związku z ust. 3 ustawy o finansach publicznych oraz z treści rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie pożyczek z budżetu państwa udzielanych jednostkom samorządu terytorialnego w ramach postępowań ostrożnościowych lub naprawczych.

Program Postępowania Ostrożnościowego dla miasta Zabrze zakłada wdrożenie szeregu działań naprawczych zarówno po stronie wydatków jak i dochodów. Wprowadzenie znacznych oszczędności oraz intensyfikacja działań mających na celu zwiększenie wpływów są niezbędne do ustabilizowania się wyniku operacyjnego. Biorąc jednak pod uwagę bardzo trudną sytuację finansową Zabrza, w szczególności wystąpienie zagrożenia wykonania zadań publicznych przez Miasto, niezbędne jest sięgnięcie również po instrument finansowy określony w art. 224 ustawy o finansach publicznych czyli pożyczkę z budżetu państwa.